

lilla TIDNINGEN

www.lillatidningen.com

Söderköping - Valdemarsvik - Vikbolandet - 19 Augusti 2017

Molly trivs i nya lägenheten

Lena arrangerar pensionärsfest

Jerry säljer möbler

Rose skriver om lingon och mjölon

Peter är glaskonstnär

Frida på cykelsemester

Curt driver cykelmuseum

Ivar säljer med ansvar

Anslut dig till Söderköpings lokala fibernät

Vem kan ansluta sig? Vi kan hjälpa dig som bor i Söderköping stad.

- ✓ Villor
- ✓ Bostadsrättsföreningar
- ✓ Flerfamiljshus
- ✓ Företag
- ✓ Fastighetsägare

Hur går det till?

Gå in på www.sörpnet.se för att få mer information. Där kan du även fylla i kontaktformuläret så kontakter vi dig personligen.

ZMARKET
SÖRPNET

SÖRPNET
SÖDERKÖPINGS STADSNÄT

Lilla Tidningen

Hur ska turiststaden Söderköping utvecklas?

Många har säkert upplevt att turisterna i Söderköping i sommar har blivit fler. Är det bra? Ja, det är det om vi vill ha en levande innerstad med butiker året om. Vi behöver fler fackbutiker som t.ex. bokhandeln och Comtesse. Det är också viktigt av sysselsättningskäl att vi har en turistnäring.

Rodd över kanalen

I detta nummer av Lilla Tidningen skriver Lars Sylvan, Lars Hedenström och Björn Esping om hur miljön från Brunnsparken upp till Ramunderberget kan utvecklas. Många bra förslag på hur staden kan göras mer attraktiv för turister men också för oss Söderköpingsbor. I båda reportagen föreslås, oberoende av varandra, att den gamla traditionen med rodd över Göta kanal ska återupptas, något som förekom under Söderköpings Brunns glanstid i början av förra seklet. Är det möjligt på 2000-talet med myndigheters regleringar och bestämmelser? Det är värt att undersöka. Självt var jag i sommar i Wadköping, Örebro. Där kunde jag uppleva hur turister ros över Svartån avgiftsfritt. Eventuellt av ungdomar som har feriearbete. En komplikation i Söderköping är naturligtvis trafiken på Göta kanal men förhoppningsvis har kanalbolaget intresse av att verksamheten utmed kanalen utvecklas.

Västervik ett föredöme

I sommar besökte jag även Västervik. Staden fick i år utmärkelsen "årets stadskärna". Även om kommunen är nästan tre gånger så stor som Söderköping så finns här kanske inspiration att hämta? Noterade där att vissa butiker i stadskärnan marknadsför sig med devisen "Västervik växer, när du handlar här". Vissa sevärda platser hade också fått utnämning till "Västerviks unika upplevelse". Något som man som turist reagerar på. Hur många unika upplevelser finns det inte också i Söderköping? Husen i Drothem och på Korskullen, Rådhuset, Sveriges äldsta bokhandel o.s.v.

I Västervik ligger turistbyrån i Rådhuset vid Stora torget. Var turistbyrån i Söderköping ligger är det många turister som undrar. Naturligtvis ska den finnas centralt i staden där turisterna befinner sig.

Söderköpings unika läge

Söderköping har ett unikt läge med närhet till storstä-

Ake Serander

derna Norrköping, Linköping och skärgården. Även Stockholm ligger på nära avstånd, således finns stora möjligheter till ökad inhemsk turism. Många turister som besöker vår stad blir förtjusta men också förvånade över att här finns så mycket att se. Genom mer marknadsföring borde Söderköping kunna bli lika känt som t.ex. Mariefred och Sigtuna.

För närvarande pågår utarbetande av strategi för ökad turism. Det ska bli intressant att se målen och aktiviteterna. Vad tycker du om ökad turism i Söderköping? Skriv en insändare till redaktionen.

I detta nummer skriver vår feriearbetare från kommunen, Robin Hagström, ett par reportage. Tack Robin för bra arbetsinsatser!

Ake Serander
Redaktör och ägare

Välkommen till Hälsomässan
Kropp och Själ
Den 23 september kl 10-17
Mässhallen i Norrköping
www.aqm-halsomassan.se

Affären med det lilla extra
Personlig SERVICE!
Brett SORTIMENT!

Vi firar 80 år
1-2 september

Ekens
Jubileumserbjudanden på sängar!

Fria leveranser inom 10 mil - Monterat och klart
www.mobelkompanietvaldemarsvik.se

- Familjeföretag sedan 1937 -

möbel kompaniet
Vammar Köpcenter (vid norra infarten) • Valdemarsvik • Tel 0123-101 83

VÄSTERVIK växer
När du handlar här!

Här ser du exempel på hur Västervik gör för att marknadsföra staden och öka den lokala handeln.

Lilla
TIDNINGEN

Lilla Tidningen
Storgatan 7
614 30 Söderköping

Telefon 0121-421 35
Mobil 0705-50 53 33
info@lillatidningen.com
www.lillatidningen.com

Ansvarig utgivare:
Ake Serander

Grafisk produktion och annonser:
Mikael Karlsson

Tidningen är religiöst och
partipolitiskt obunden

Tryck: **Pressgrannar AB 2017**

2

Utgivningsplan 2017

25 mars

Tema: Bil, Trädgård, Påsk

22 april

Tema: Båt, Fritidshus, Caféguide

20 maj

Tema: Sommarspecial

19 augusti

Tema: Gästabudet, Kurser, Hälsa

25 november

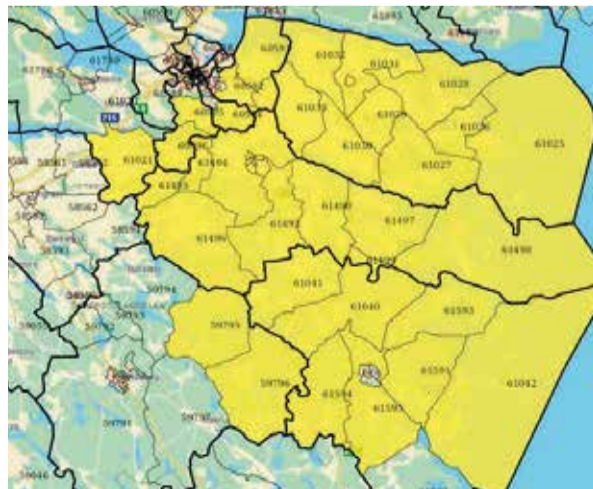
Tema: Julhandel, Julbord

Vill du annonsera i Lilla Tidningen?

Skicka ett mejl till annons@lillatidningen.com
så kontaktar vi dig.

Vad vill du läsa om? Tipsa oss gärna.

info@lillatidningen.com

Gruppförändelser till hushåll i Söderköping,
Valdemarsvik och på Vikbolandet.
Upplaga 18 000 exemplar.

**Passa på!
Nu har Parant
sommar/höst
REA**

Måndag - Fredag 12 - 18
VÄLKOMMEN
önskar Anne

Nyponstigen 15, V Husby
Tel 011-70477 - 0703-69 18 65
www.parantmode.se

Till och med 1/9

**Räkmacka
med kaffe
för 85:-**

Alltid färska råkor

Vi erbjuder också lätta luncher
Välkommen in på Café Stinsen

**CAFÉ
Stinsen**

070-218 40 82, Margaretagatan 19

**STÄD
FLYTT & FLYTTSTÄD
GOLVVÅRD
FÖNSTERPUTS
DJURPASSNING
TRÄDGÅRD**

Bra priser och
supernöjda kunder!

Kontakta oss:
0702- 62 60 59
info@almsjostradgardstjanster.se
www.almsjostradgardstjanster.se
Följ oss på Facebook!

hemtjänst
lokalvård
personlig assistans

inspirera
- med fokus på omsorg

Gamla Skolgatan 4
614 30 Söderköping

070-618 02 35
070-618 52 01

Nya öppettider

Från och med den 21 augusti har vi öppet:

måndag – onsdag	10.00 – 13.00
torsdag	10.00 – 19.00
fredag	10.00 – 15.00

Du är välkommen att boka en tid på telefon 0121-607 70 om du vill träffa oss efter klockan 13.00 måndag – onsdag.

Ågatan 21
handelsbanken.se/söderköping

Handelsbanken

**Nu till hösten
flyttar Pluspoolen
in i sina nya
lokaler!**

Från och med den första
november finns vi på
**Slussportens
industriområde**

Ni kan oss på telefon
Ola: 0706-60 46 78
Sven: 0708-35 77 00
Kristoffer: 0707-70 99 33

www.pluspoolen.com

**Ångens
BLOMMOR**

"Cyklamen, Krysantemum,
Alunrot, Prydnadskål"

Färgsprakande sensommarblomster
fyller nu vår butik på Ågatan 12.

Gå med i vår kundklubb för
finfina erbjudanden.

Telefon: 0121-102 04
Hemsida: www.angen.se
E-post: blommor@angen.se

Mån-Fre 10-18
Lör 10-15, Sön 10-14
Håll dig uppdaterad

Möjligheternas Hus startade år 2010.
Här finns bred kompetens och erfarenhet.
Hur kan vi hjälpa dig?

Trädgård
Gräsmattor, trädbeskärning, ogräs, snöskottning, trädfällning och häckklippning.

Bygg/Snickeri
Både ute- och inomhus, finsnickeri. Renovering av möbler.

Måleri
Inom/utomhus och tapetsering.

Dator & IT service
Reparationer av hård/mjukvara, mobilrep och digitalisering. Vi tar även emot elektronik för återvinning.

Sömnad
Blåstlås, lagning, uppläggning av hemtextilier/kläder och nyttillverkning enligt dina önskemål.

Enkla transporter
Möbler, säckar och bortforsling av gods.

Städning
Flytt/veckostädning, fönsterputsning, storstädning och kontorsstädning.

Fixtjänster
Uppsättning av tavlor, lampor, gardiner även tvätt och strykning m.m. Inköp och Monteringshjälp. Cykelreparationer.

0121-10747 - 070-147 13 46 - Ringvägen 42 A Söderköping - www.mhsoderkoping.se

JANNES HEMBAGERI

KONDITORIVAROR
SMÖRGÅSAR PIZZA
TÅRTOR MATBRÖD

SERVERING

VI BAKAR PÅ SMÖR

www.janneshembageri.se
0121-100 52
Följ oss på Facebook
Måndag – Fredag 07:30 - 17:30
Lördagar 08:00 - 15:00

Pensionärernas sommarfest för femte året i rad

Lena Fogelqvist arrangerar pensionärsfest i Söderköping, för femte året i rad. Lördagen den 19 augusti kl 14:00 på Hagatorget. Om det blir regn flyttas festen till Sporthallen. Förra året kom det ca 225 besökare.

I år kommer det bjudas på hembakat, dricka och underhållning. Det är "Lasse Norman och hans normän" som spelar. Det kommer även finnas lottförsäljning med fina priser som har skänkts av lokala företagare. Det är företagen och privatpersoner som bidrar med pengar,

lottvinster och tid som gör det möjligt att genomföra festen. Lena vill rikta ett stort tack till alla företag, sina vänner och söner som ställer upp helt ideellt. Lena vill även tacka Gunilla Svensson som jobbar på Blå porten och alltid varit med tidigare år.

Syftet med dagen är att sätta guldkant på tillvaron för de äldre i Söderköping som annars har svårt att komma ut och träffa folk. Pengarna som blir över, efter festen, används till att åka runt med orkester och bjuda på fika hos de olika ålderdomshemmen i trakten. Pengarna gör

det även möjligt att komma ut med lite överraskningar till de äldre under året. I år är målsättningen att eventuellt även bjuda in till en julfest.

Det kan vara sista året som Lena engagerar sig i detta beundransvärda arbete. Förhoppningen är att någon yngre person vill ta över och fortsätter driva projektet kommande år.

Mikael Karlsson

Tidigare år har festen varit vid Söderköpings Brunn. I år hålls evenemanget på Hagatorget.

Lena Fogelqvist är en eldsjäl som vill göra de äldres vardag bättre.

Drömmen om en "ninja warrior" hinderbana gick i uppfyllelse

Onsdagen den 21 juni var dagen då den nya lekplatsen vid Högby invigdes. Det var ett medborgarförslag från två unga tjejer, Wilma Mobäck, 11 år och Selma Ericsson, 12 år. I deras tacktal sa de "Tack så sjukt mycket för att ni har förverkligat vår dröm".

Det var i mars som Wilma och Selma gick med ett medborgarförslag till Söderköpings kommunhus. Sedan fick de komma och hålla ett tal för sin sak.

Lars Regnander (M) ordförande berättade att flickorna höll ett väldigt bra och fint föredrag för folket i nämnden.

Lekplatsen är en bana med en start och ett mål. Mellan starten och målet är det flera hinder som kräver olika färdigheter som te.x. balans, styrka och smidighet.

- Vi gillar när man måste ta i och verkligen kämpa för att ta sig i mål, säger Selma.

- Vi tyckte att alla lekplatser som fanns här i Söderköping var i så dåligt skick och inte så roliga, därför så bestämde vi oss för att kontakta kommunen och be att de skulle bygga en bra och rolig lekplats.

I samband med invigningen i Högby var det spännande trollerishow och glass till alla barn.

Under samma tid invigdes även en lekplats i Söderköpings centrum på Hospitalsgatan. Det är en lekplats som är getinginspirerad, där det finns getingbon man kan leka i med många ingångar. Sedan har det även gjorts en ny lekplats i Eriksvik.

Många uppskattar att nya lekplatser byggs, då det är viktigt att barnen kan komma ut och leka där lekplatserna är säkra och i bra skick.

Wilma Mobäck och Selma Ericsson inviger den nya hinderbanan på Högby.

Nya lekplatsen vid Hospitalsgatan.

Full fart i gungan.

Robin Hagström

Swedbank

Funderat på att ta tag i pensionen?

Det och mycket annat kan du få hjälp med hos oss på Swedbank i Söderköping!

Vi tar hand om ditt hus och din trädgård i sommar.

Vi planerar och planterar, vi målar, tapetserar, bygger och renoverar. Vi fixar det mesta!

RUT från 209kr/tim, ROT från 368kr/tim (inkl moms)

veterankraft.se
Lokal bemanning med erfarenhet
Ring Annelie eller Bengt
011-443 3200

AA Veterankraft AB
Org.nr 556767-7894
Dåtid 1996-01-01
© Skapade 05 feb 2016

 Villaägarna
FÖRENINGEN FÖR
VILLAEÄGARENAS RÄTTSHJÄLP

Curt Carlsson visar upp utställningen vid Hagatorget.

Ett cykelmuseum som många inte känner till...

Museet har funnits i tre år. Tidigare hade museets ägare Curt Carlsson, 74, hela samlingen hemma, med tiden insåg han att det tog för mycket plats och hyrde en lokal vid Hagatorget. Även den börjar snart bli full säger han.

När Curt öppnar dörrarna till utställningslokalen möts man av en färgglad syn och en glad känsla sprider sig i kroppen.

- De är framför allt cykelfolk, det vill säga de som är intresserade för cykling som kommer och besöker.

Han når de som vill besöka museet genom Facebook och telefon. Han har dock ingen Facebooksida själv.

Curt är medlem i Cykelhistoriska föreningen och sedan har även tävlingscyklisterna en tävlingssida som de kallar "60-70, 80-90 tal".

- Jag är själv gammal cyklist. Jag började 1975, sent att tävla, vid 29 års ålder i cykelklubben antilopen i Norrköping.

Jag började med motionslopp men både jag och de andra tyckte att det gick så bra för mig så jag testade mina vingar i tävlingar.

Curts tävlingsresa startade i den så kallade oldboys klassen och själv tyckte han det gick bra.

Det finns inga speciella öppettider för museet men man kan ringa mig då jag har gått ut med mitt telefonnummer (0706700505) på Facebook. Det har varit ett antal stora stjärnor här och kollat och det är fler som vill hit.

- Jag började samla på cyklar då jag har en kompis ute i Ljunga som samlar på flaskor och mössor. När jag hade en full påse åkte jag med den till honom och frågade vad han ville ha och kasta resten.

Sedan när jag åkte hem så tänkte jag, varför ska jag göra mig av med det? Är det inte bättre att jag börjar samla på cyklar också, och det var så det hela startade. Det började med en cykel sedan blev det fler.

Alla cyklar är inte lika varandra, det är cyklar mellan 1952 och 1991. De äldsta cyklarna är stålcyklar sedan blev de aluminium och nu är det carbon.

Inne i lokalen har Curt sorterat upp cyklarna beroende på vart ifrån de kommer. Han berättar även att Italien och Frankrike är de två största cykelländerna.

I lokalen finns mer än bara cyklar. Du kan även se kepsar, tröjor, vattenflaskor och annat som tillhör sporten.

- Vi har en gammal cyklist med Söderköpingsanknytning som heter Anders Jarl. Har tagit en olympisk bronsmedalj år 1988. Anders har även han cyklat i Antilopen men bytte sedan till Motala. En annan känd cyklist som vi har är Palle Munther som cyklade på 50-60 talet.

I cykelsporten är det vanligt med skador då man färdas i hög hastighet med bara en hjälm som skydd.

Curt har "bara" drabbats av ett nyckelbensbrott, men det verkar höra till cykelsporten. Curt berättar, att man säger "har man inget nyckelbrott så är man ingen riktig cyklist".

En annan vanlig skada inom cykelsporten är knäskador, men det har han klarat sig undan. Curt tror att det är när man cyklar på höga växlar man får knäskador, vilket han inte gjort.

Robin Hagström

Manuella disken erbjuder:
Gästbudsskinka
 1790 /hg
 Gäller till och med den 28/8
 Reservation för slutförsäljning.

Hemköp
 Ditt skafferil!
 SÖDERKÖPING 0121-196 90
 Söderköpings nya Saluhall

Gilla oss på Facebook!

Marin & Fastighetsservice

 Gör gärna ett besök i butiken!
 www.marinofastighet.se - Söderköping - 0703 16 72 10

Vi säljer, monterar och reparerar luftvärmepumpar

Energi & Service
 specialist på kyl- och värmepumpar

Telefon: 0704-508 929
 Hemsida: www.energiochservice.se

FOTAKUTEN
 070-247 84 69
 Signa Viklund
 www.fotakuten.nu

- Reumatisk & diabetisk fot
- Vänlig fotvård
- Tasspecialisering, t.ex.
  - ▶ nageltrang
  - ▶ liktorn
  - ▶ hudförhårdnader
- Rabattkort 25% var 10:e behandling
- Presentkort
- Samverkan med fysioterapeut John Hennings

Linköpingsgatan 7, k-våning, 814 30 Söderköping

Distriktsveterinärerna
 en del av Jordbruksverket

Vi hjälper dig med alla dina djur, veterinär i beredskap dygnet runt, året om.

Under vardagar öppet för bokning, foderköp etc. 8-16, svarar säkrast i telefonen 8-9. Drop-in börjar igen v.34, kl 16-18 onsdagar i Söderköping och Åtvidaberg samt torsdagar i Norrköping. Välkomna!

Norrköping Söderköping Valdemarsvik Åtvidaberg
 010-1229060 010-1229110 010-1229100 010-1229050

Läs tidningen på nätet: www.lillatidningen.com

Traditionell höskörd på gammalt vis på Kallsö

En sommardag i juli besökte vi familjen Bergström på Kallsö i Sankt Anna skärgård. Där hässjar man hö på gammalt vis. Kalle, Gunnel och Alfred bjöd på fika i solskenet när vi anlände med Alice, båten som Ulf Nilsson kör mellan öarna i skärgården i samarbete med Östgötatrafiken.

Att hässja hö är en konst som är på väg att försvinna. Nuförtiden tas ju gräset omhand på ett annat sätt, plastas in eller torkas på backen och pressas ihop i stora balar. Här på Kallsö använder man en traktor BM-10 av 1947 års modell.

BM-10 konstruerades för de mindre och medelstora lantbruken. Den var gjord för en- eller tvåskärig hydraulisk buren plog och väl lämpad för montering av olika slags redskap och utrustningar såsom slätteraggregat. BM-10 utvecklades i samarbete med Volvo och BM-10:an blev parallellt med BM-21 företags sista traktor med tändkulemotor. Det 28 centimeter smala frampartiet, den utomordentliga sikten, den stora frigångshöjden och den lilla vändradien gjorde BM-10

till en smidig traktor. BM-10:s motor härstammade från Bolinders W3 tändkulemotor som kom ut i sin första version redan i mitten av 20-talet. 6 400 st BM-10 tillverkades under åren 1946–1953 och hade ett riktpolispris år 1953 på 8 690 kr.

Efter förvärmning och viss möda dundrar traktorn igång och Alfred kan ge sig ut på slätterna och mellan berghällarna för att ta till var varje grässtrå. Där inte traktorn med sin fantastiska vändradie klarar sitt uppdrag kommer den gamla hederliga lien till pass. När gräset legat på slag och torkat någon dag under gynnsamma förhållanden bogserar BM-10:an höräfsan över ängarna och i de mindre partierna kommer handräfsan till heders. Hässjor och krakar växer fram i rader på ängarna under flitiga händer. När gräset torkat till hö hjälps alla åt, ung som gammal att lasta höskrindan och bärga skörden.

Stort varmt TACK till Familjen Bergström för att vi fick vara med!

Yvonne Bäckstedt
 Text och foto

Umgås, träna
och handla på
Fixområdet

Välkommen

BETTIFIX

SLUTREANS
sista kväll: Ta
2 och få 50%
på 1

Mingel 28/8 kl 18.00
Butiken med kläder till
honom, henne och barn!
Kom och mys en stund med oss,
VIN och SNACKS finns.
Glada skratt brukar serveras.
Ring och anmäl er: 070 5719666
Ta med dig vännen el. gubben
(gubbs brukar vara med)
Hoppas vi ses!
// BETTIFIXTJEJERNA

**Fix
konditori**

Figurtårter
Smörgåstårter
Färskt bröd
Smörgåsar
Konditorivaror

Mån-fre 8-18, Lör 9-14
Telefon 0121-139 60
Följ oss på Facebook

**Tårter
Smörgåsar
Smörgåstårter
Hembakat bröd
Exotiska brickor**

Eget hantverk
från utsökta råvaror
till det läckra
på ditt bord

0121-15555
0739-624646

TårtFixa'n

medisox®

Fabriksförsäljning Stödstrumpor

Välkomna till vår butik!

Comfort - Trend - Office -
Hiking - Travel - Sport

Stöd-/kompressionsstrumpor
till fabrikspriser!

Öppettider

Mån-fredag 8-18
Lördag 10-14

www.medisox.se

Medisox AB
Ringvägen 44
Fixpunkten
614 31 Söderköping
tel 0121-159 40
medisox@telia.com

10% mot uppvi-
sande av denna
kupong.
KAN kombineras
med andra
erbjudanden!

Driver du företag på Fixområdet?

Ta chansen att annonsera
här och nå läsare i
Söderköping, Valdemarsvik
och på Vikbolandet. Kontakta
oss så hjälper vi dig.

E-post: annons@lillatidningen.com
Telefon: 0121-421 35
www.lillatidningen.com

Från vår sommaravslutning 2016.

Foto: Ann-Christin Hallgren

S:t Laurentii kyrka påsken 2016.

Foto: Kent Käfling

Kören Halsbandet fyller 40 år

Söderköpings kommun har alltid haft ett rikt musikliv såväl i sång som i instrumental framställning, med duktiga idérika ledare. Hösten 1977 bildades en kör som skulle prova på "kördans", d.v.s. sjunga samtidigt som man dansar... Upptakten började hemma hos Hans Nordmark i Mogata. Hans - som var musiklejare i kommunen - och Lilian Lilliehöök, även hon musiklejare, drog igång det hela. De båda drillade ett gäng entusiaster i sång och dans. Det blev många deltagare, så övningen blev förlagd till Söderköping. Kören fick heta Halsbandet, eftersom de instrumentala grupperna Storbandet och Sambandet fanns i kommunen.

Många framträdanden gjordes i Söderköping, även våra nordiska vänorter besöktes. Kören övergick senare till enbart sång. Några medlemmar finns kvar sedan starten och andra har kommit och gått under åren. Nu är vi cirka 35 medlemmar.

Kören har haft några olika körledare under åren, men vår nuvarande körledare/dirigent, Ann-Christin Hallgren, är den som haft oss längst tid. Hon har varit hos oss i två omgångar - 1990-2003 och nu från 2011. Nu hoppas vi att hon kommer tillbaka för att stanna!

Vi har hunnit med en hel del

Både profana och sakrala konserter har framförts. Vi har sjungit tillsammans med kända artister - Staffan Percy, Johan Stengård, Östen med Resten, Ainbusk singers, Triple and touch, Anna-Lotta Larsson, Mats Paulsson m.fl. - och vi har även samarbetat med andra körer. Vi har deltagit i körverk i kyrkor, senast "Förklädd Gud", då tillsammans med S:t Annas och S:t Johannes körensembler. Vi medverkade med medeltidsinspirerad musik vid Söderköpings Gästabud under flera år, vi har haft turen att på trettondagen kunna ha konsert i S:t Lau-

rentii kyrka och sjunga ut julen. Det sista framträdande vi brukar göra innan sommaruppehållet är på nationaldagen, då vi först medverkar vid Söderköpings firande i Brunnsparken, för att sedan bege oss till Norrköpings rådhus trapphall och ha konsert där. Mycket av detta är traditioner som vi hoppas kunna fortsätta med. Förra året deltog Halsbandet, tillsammans med Norrköpingskören Körverket och Fenixkören och sjöng i julkonserten "Anna-Lottas jul" i S:t Olai kyrka i Norrköping. Samma sak kommer att ske även i år!

Ett axplock av vår verksamhet.

Vilka är vi då?

Vi är ett gäng glada amatörer med höga ambitioner som träffas i stort sett varje torsdag och övar i Söderköping. Våra åldrar är f.n. ca 40-75+. Sammanhållningen i vår kör är mycket bra och stämningen är trivsamt, vilket är minst lika viktigt som sången! Fördelningen i stämmorna i kören är ganska god, men vi har för få tenorer. Välkommen att höra av dig till Ann-Christin Hallgren om du är intresserad, för vi behöver dig verkligen! Självklart är även du som sjunger i någon annan stämma välkommen att höra av dig till Ann-Christin! Hon tar då ställning till hur ni eventuellt går vidare! Dock måste du vara en mycket van körsångare och bo i närheten av Söderköping. Kören har en hemsida - info.halsbandet.com - där kan du läsa mer om oss och hur du ska göra om du vill ha kontakt. Vi finns även med på Facebook, där vi heter "Kören Halsbandet", välkommen att följa oss. Nu väntar alltså vårt 40-årsfirande med jubileumskonserten "String of Pearls" i Salong Ramunder i Söderköping. Lördagen den 14 oktober är det dags och då är ni hjärtligt välkomna! Mer information om detta kommer bland annat att finnas på hemsidan och på Facebook.

**Lisbeth Pettersson
Ylvalie Bergelin**

En målning föreställande Ängsbacken Övre.

Ett underbart inspirerande liv vid Göta Kanal

DEL 1: Följ 35 år av lycka!

Där står vi, min älskade och jag, våren 1982 vid grindarna till vårt kommande hem. Helt överraskade ser vi ut över en enorm naturtomt upp mot skog och ned mot Göta kanal. Ett litet rött hus verkar vara huvudbyggnaden och ett par hus till lägger vi märke till och ett garage invid grindarna där vi står. När vi letade nytt boende kring Söderköping fick vi av en händelse veta att Ängsbacken Övre nog skulle säljas, men inte var ute på annons ännu.

Nere vid grinden bestämmer vi oss att här vill vi bo. Vi kastar oss över telefonen och ringer mäklaren och säger att vi vill köpa objektet. Förundrad frågar mäklaren om vi inte ska titta i huset först men nej det behövs inte, vi vill ha det!

Och det har vi aldrig ångrat en sekund. Känslan på Ängsbacken Övre av frid, balans och naturens alla härligheter genom årtiderna är enorm. Trots alla år vi bott här är vi lika förunderade varje gång vi går ut på vår veranda och tittar ut över landskapet. Tacksamheten över vårt genuina och enkla liv i naturens vaggas fyller oss varje dag året runt.

Det trevliga äldre paret som sålde Ängsbacken Övre till oss vårdade verkligen trädgården, odlade grönsaker de även sålde på torget i Söderköping. Vi skulle inte bli "görolösa" sade de till oss. "Det vill vi inte" svarade vi. Att få arbeta praktiskt och odla är något vi verkligen uppskattar. Så i köpet ingick även en hel del verktyg, trädgårdsredskap osv.

Vårt liv blev helt fulländat när våra fyra barn kom till världen mellan 1985-88! En sådan lycka att uppleva de små raringarna tillsammans, Jan och jag. Vi passade båda på att dra ned på arbetstid för att kunna leva ett fullödigt liv tillsammans som småbarnsfamilj i en omgivning som förhöjde vårt mående fullt ut på alla nivåer - Ängsbacken Övre vid Göta kanal = grön hälsa! Gott om tid till allt vad det innebär att vara förälder fullt ut. Tygblöjor och aldrig en enda barnmatsburk! Våra barn växte upp med utflykter i skogen och matlagning över öppen eld, lärde sig simma i kanalen, klättrade upp i nästan 30 meter hög gran och våra äppleträd runt om på tomten. De lärde sig odla och ta hand om höns och andra djur vi hade. Ett härligt självhushållande och hållbart liv - nästan helt utan sopor också. Återanvändning, snickrande och byggande med skickliga små.

Vi fick också äran att bli en del av starten av Waldorfskolan i Söderköping under 1985 och framåt där våra barn sedan också hade sin skolgång.

Ett naturnära genuint liv helt enkelt där fokus var att se och respektera varandra oavsett ålder, kön, förutsättningar som individ - vi uppfostrade och tog hand om små människor. Under barnens uppväxt hade vi inte TV och vi är synnerligen tacksamma för att den digitala världen inte kom till förrän barnen var på god väg in i tonåren. Men även där var vi återhållsamma för livet var och är naturen och kommunikationen i familj mellan varandra och omvärlden.

Kathleen Ginyard

Örtkorgen: Att använda örter, ogräs och vilda växter

Rose-Marie
Wilkinson

Lingon & Mjölön

(Vaccinium vitis-idaea)

(Arctostaphylos uva-ursi)

De flesta känner nog till vårt förmodligen mest älskade bär – Lingonet. Men få känner till Mjölön – och än färre vet att de med stor sannolikhet ätit Mjölönbär. Jag har valt att skriva om två växter för att de är så lika och för att det ena bäret kanske är nytt för många. Men det passar också, speciellt nu till Söderköpings Gästabad, för att båda har plockats och använts minst sen medeltiden.

När man plockar lingon så slinker det nog med mjölön. Det gör ingenting då mjölön är ätliga, men bären/växterna är olika. Jag vill gärna lära ut skillnaderna och samtidigt väcka intresse för mjölön som är ett rätt okänt, men vanligt bär i våra skogar.

LINGON

Namnet lingon tros komma från ordet ljung. Lingonriset tillhör familjen ljungväxter och blir upp till 30 cm högt. Det växer på norra halvklotet i öppna barrskogar och hedar, även i fjällen. Riset tål minst -40 graders kyla.

Bladen, som är gröna året om, blir upp till 2 cm stora. **Kanterna på det läderartade bladet är inrullade** (känns lätt med fingrarna), undertill ljusare grönt med små, mörka prickar. Lingon blommar i maj-juni med vita/rosa klockliknande blommor i klasar. De är söta så titta på dem, gärna med lupp. De klarröda lingonbären mognar i augusti-september.

Matlagning

Lingon smakar syrligt uppfriskande, aningen beskt. De innehåller naturliga konserveringsmedlet bensoesyra, vilket gör att de håller sig utan tillsatser. Förr bevarades bären enkelt i en kruka fyllda med bara färsk lingon och vatten (Vattenlingon). Det kan man förstås göra fortfarande, i burk/flaska, men lättare är att bara frysa in rensade bär i fryspåse. Lingon kan torkas, men då behövs helst mattork.

Lingon är outhärliga i det svenska köket. Det är väl nästan **otänkbart utan lingonsylt till husmanskost** som köttbullar, persiljejärpar, kåldolmar, kroppkakor, blodpudding, stekt strömming samt raggmunk med stekt fläsk.

Lingonsylt till gröten på morgonen eller torkade lingon i müsli. Lingon i efterrätter som lingonmos, lingonmousse och i smoothies. Man kan också tillsätta lingonsylt när man gör sockerkaka (speciellt läckert i mjuk pepparkaka) eller brödet (blir saftigare). Sen får vi inte glömma jättepulära lunchdrycken lingondricka och så drinken Vargtass (lingondricka, vodka, is).

För lite extra färg, intresse och nyttigheter, lägg i hela lingon i t ex köttgrytan, i gräddsåsen till köttbullarna eller i burken med inlagd sill. **Tänk nymodigt!** Prova göra lingondipp till chips eller grönsaker, lingonchutney, lingonsalsa och lingonvinäger.

Ingen Ursäkt 'Lingonsylt' (råörd)

Receptet är namngivet av mig för det är lätt, snabbt och utan kokning – så det finns ingen ursäkt att inte prova eller inte ha tid... Om du vill, gör en liten burk med hälften av receptet eller dubbla det. Frys in rensade lingon så är det lätt att röra till vid behov (eller använda till annat gott!).

- 1 liter noga rensade lingon
- 2-4 dl socker

Gör så här:

1. Håll i den mindre mängden socker och bär i en stor skål. Rör om.
2. Pressa/tryck till bären med en gaffel eller potatisstöt så de krossas och saftar (ha köksförkläde på dig...!).
3. Rör om så sockret löses upp.
4. Smaka av och tillsätt/rör ut mer socker om så behövs. Lätt att justera sockermängden exakt till sin egen smak.
5. Håll upp på rena burkar. Jag förvarar burkarna i kylen, även om det kanske inte behövs.

Örtmedicin och hälsa

Bäret: Anses vara ett **superbär med antioxidanta och blodsockersänkande egenskaper**. Innehåller B- och C-vitamin, järn, andra mineraler, m.m. Osockrade bär/saft kan provas mot urinvägsinfektion*, eller förebyggande mot prostatacancer och infektioner i urinvägarna.

Bladen: Används för sin urinvägsdesinficerande och urindrivande verkan för blåskatarr och urinvägsinfektion (även hormonell)*. De mest verksamma ämnena är glykosiderna (främst arbutin) som omvandlas till bakteriehämmande och bakteriedödande ämnen i kroppen. Bladen innehåller också garvämnen mm. Dock ska noteras att mjölönblad har starkare verkan, se nedan.

MJÖLÖN

Det låga mjölönriset med vintergröna blad är krypande och bildar "mattor" i torrare skogsmarker och på bergssluttningar. Mjölön- och lingonbladen ser lika ut, men tittar man närmare så ser man att mjölön har **platta blad utan nedvikt kant**. Ett nät av nerver syns på bladundersidan och mjölön har inte lingonbladets ljusare färg eller svarta prickar. En mjölönplanta kan breda ut sig kvadratmetervis och bli 60 år gammal.

Bäret: Är också klarrött likt lingonet. Det är ingen kulinarisk höjdare - smaklöst, torrt och mjöligt... Förr användes bären till mjöl som föredrogs framför barkmjöl.

Bladen: Innehåller **högre mängd arbutin än lingonblad** och har därför starkare verkan vid blåskatarr och urinvägsinfektion (inklusive postmenopausal kvinnor och återkommande infektion) samt kan hjälpa vid blås- och njursten. Den höga mängden garvämnen gör dem användbara också vid diarré.

Bladen har använts sen medeltiden fram till 1960-talet även av läkare. (Vid den tidpunkten slutade apoteken, efter 100-tals år, helt sälja örter till fördel för skolmedicin. Numera finns dessbättre ett stort utbud av örterbaserade produkter på apoteken igen).

Hur gör man?

Jag föredrar kallvattenutdrag (macerat) för mindre mängd garvämnen utsöndras än i te. Börja direkt vid första symptom för snabb lindring vid urinvägsinfektion*. Tag 3 tsk torkade, finhackade mjölönblad och lägg i 1 liter kallt vatten. Låt stå 6-12 timmar, rör ibland, sedan sila. Dela upp och drick under dagen, i högst 7 dagar (längre kan orsaka förstoppning). Urinen kan eventuellt få lite grönaktig ton, dock ofarligt.

Läkandeprocessen fungerar bättre i basisk urinmiljö så ät grönsaksbaserad kost (undvik kött, socker etc). Alternativt, tillsätt ¼ tsk bikarbonat per kopp till utdraget.

Visste du att...

- Båda bären är släkt med tranbär, ripbär, kråkbär, blåbär och odon. Alla är ätbara.
- Hybrider mellan lingon och blåbär (kallas 'blingon').
- Det finns vita lingon.
- Man kan färga garn med mjölönris (grå eller gul färg).
- Mjölönblad blandades förr i tobak.
- Lingonet kallas skogens röda guld. Sverige har exporterat tonvis årligen i minst ett sekel.
- Lingon heter Lingonberry på engelska och Preiselbeere på tyska. Mjölön heter Bearberry på engelska och Bärentraube (Björndruva) på tyska.

Slutligen

Titta om du ser skillnaden på lingon och mjölön nästa gång du är ute i skogen. Just nu bjuder skogen på en hel meny av gott och nyttigt så passa på att äta direkt, frysa in, lägga in, tillaga eller torka. Jag önskar er härliga skogspromenader och god skörd!

* Om urinvägsinfektionen inte lindras efter 4-5 dagar, du har feber och/eller blod i urinen, kontakta omedelbart vårdcentralen. Lingonblad/mjölönblad bör ej användas av gravida eller ammande.

OBS! Är du osäker på om, hur eller när en ört kan användas bör du konsultera en örtkännare. Var alltid **helt säker på att du identifierat växten korrekt** (t ex med Naturhistoriska Riksmuseets virtuella flora: <http://linnaeus.nrm.se/flora/welcome.html>).

Läs gärna mina tidigare artiklar i Lilla Tidningen i serien Örtkorgen som finns att hitta på: <http://lillatidningen.com/tidningar/>. Se utgåvorna under '2015', '2016' och '2017'.

Rose-Marie är utbildad Örtterapeut och Örtpedagog. Hennes specialinriktning är på nordeuropeiska läkeväxter (fytomedicin), läketräd, ätbara vilda växter och ogräs. Växter som vi har här i vår natur eller i trädgården och som alla kan plocka själva. Hon behandlar med örtterapi (komplementärmedicin) för ett brett spektrum av besvär med fokus på orsaken, håller föreläsningar, örtvandringar samt kurser i bl a örtmedicin och matlagning med vilda växter och ogräs. Rose-Marie bor sedan ett antal år strax utanför Söderköping.

Email: r.wilkinson@telia.com
Tel: 0730 224570

Augusti 2017

Språklådan

Några språkliga utropstecken

Som vi tidigare har uppmärksammat så bör man undvika störande inslag i språket för dessa kan både minska fokus på innehållet och minska förtroendet för skribenten.

Observera och undvik följande exempel på tämligen vanliga språkliga avvikelser så minskar du risken att distrahera läsaren:

- Orden var och vart kan lätt blandas ihop. **Var anger läge medan vart anger riktning.** Jämför dessa meningar: *Var finns hotellet? Vart är vi på väg?*
- **Tidsuttryck skrivs i svenskan med liten bokstav** (medan de skrivs med stor bokstav i engelskan). Det heter alltså exempelvis: *Svaret kommer onsdagen (den) 20 september.*
- **Vissa vanliga ordformer är talspråkliga och bör undvikas i skrift** som *dom, medans, läsandes, våran och vårt.* De motsvarande skriftspråkliga formerna är förstås *de/dem, medan, läsande, vår och vårt.* Naturligtvis kan talformerna finnas i sådana texter som är skönlitterära eller liknande där man vill få fram tal-språket i exempelvis en dialog.
- Var observant på dels. **Ett dels kräver ytterligare ett dels** som i denna mening: *Yrket kräver dels specialkunskaper, dels samarbetsförmåga.*
- Tänk på att det heter antingen **mellan 13 och 15** eller **13 – 15** (alltså inte mellan 13 – 15).
- **Ägandeform (genitiv) skrivs med bokstaven "s" som sätts direkt på ordet utan apostrof.** *Olles måleri är korrekt svenska medan Olle's måleri är en blandning av svenska och engelska* som man ibland brukar kalla svengelska. Lite ledsamt är det att se en firmabil med svengelsk text i dyr lackering – om det inte är en transportbil för engelska möbler eller något annat med engelsk inriktning. Vid förkortningar kan dock kolon vara ett alternativ som exempelvis SVT:s program eller SVTs program.
- Ibland blandas orden sätt och sett ihop. **Sätt uttrycker metod eller liknande medan sett kommer av se.**

När vi nu sett några exempel på språkmissar så kan det vara ett sätt att undvika dem.

Hans Blomberg

"Denna gamla Bibel från 1736 har följt gården Ängen genom generationer. Den första som skrev i den var Bengt Wastesson född 1760 och fem namn senare står det Bengt Wastesson född 1955 som är min pappa. Undrar vem som kommer skriva sitt namn i bibeln nästa gång?"

I första krönikan jag skrev för tidningen berättade jag för er att jag är nionde generationen att växa upp på gården Ängen. Vet inte om det var riktigt sant för just gården Ängen har nog inte funnits så länge, men att släktet har haft sitt fäste på Lagnö är säkert.

Idag finns det nio personer som är folkbokförda i Sankt Anna med efternamnet Wastesson, 42 st i Söderköping och 268 Wastessons i hela Sverige.

Norra Finnö är ett samlingsnamn på Lagnö, Tyrislöt, Sanden, Marö med flera öar. Lagnö betyder en plats där man hänger upp nät, där det var bra fiskevatten som lockade till sig människor som tillslut bestämde sig för att bosätta sig där.

Den stora gården på 1800-talet var Lagnö Gård och där var byn placerad.

År 1860 beslöts det om laga skifte på Lagnö, vilket fick bönderna vid Lagnö att flytta ut och starta upp egna gårdar med tillhörande mark. Då kom gården Ängen till, eller Bredholmen som den hette då. Från bostadshuset ner till ladugården fick man ro på den tiden.

Mycket i dagens läge är det ju bara att slå på internet så får man svar, men gamla historier från 1800-talet som gått från mun till mun i generationer kan man då inte googla fram.

Jag tog hjälp av Bosse Wastesson som har släktforskat i många år. Bosse har utifrån fakta och historier skrivit sångsagan Gerda tillsammans med Gudrid Hansen. Gerda är en sann berättelse som handlar om just Gerda, en gravid tvåbarnsmor som hade ett hårt liv att vänta när en storm 1913 tog hennes älskade make Arvid.

Jag har ju noll koll på hur släktet är. Det jag vet är att jag typ är släkt med alla här ute på nått vänster och jag har inte intresserat mig för släkthistoria tidigare, men när vi sitter i Bosses studio på Lagnö så väcks ett intresse och jag börjar förstå charmen med släktforskning.

Han berättar att han hittade gamla böcker på logen, varav en bok från Handelsboden som hans farfar hade, och det var så Bosse började intressera sig för släkthistoria. I den boken kunde vi läsa vad t.ex. min farfars farfar hade handlat den 27 maj 1868.

Längre tillbaka än så i tiden tänker jag inte gå så vi börjar med honom. Min farfars farfar hette Olof "OlleWassa" Wastesson. En bondgrabb som tragiskt blev föräldralös vid 13 års ålder. Han fick då ta ansvaret för Ängen och fick driva lantbruk i ung ålder.

Detta satte sina spår och han var nog egentligen ingen bra bonde, men en desto bättre violinist. Han lärdes upp av Pelle Forss som var en stor fiolspelare. Han lärde "OlleWassa" allt han kunde tills han tyckte att nu finns det inte mer att lära denna grabb.

"OlleWassa" gifte sig med Hilma och fick nio barn. Alla med ett förnamn som börjar med A. Alma, Adolf, August, Augusta, Anna, Amalia, Albert, Amanda och Albertina.

Äldsta sonen Adolf fick ära gården, men han dog tidigt och då föll lotten på Albert, min farfars far.

Han gifte sig med Elna Lagnström och de fick fyra barn, 3 döttrar och en son. Sonen döptes till Gösta som blev min farfar och han tog i sin tur över Ängen.

Malin Wastesson

KRÖNIKA

Albert var inte den enda att gifta sig med en Lagnström, som är det andra stora släktet här ute, utan även August och Amanda. August är Bosse och Christer Wastessons farfar, vilket då gör att jag är brylling med Fredrik Wastesson som tillsammans med frun Irene idag äger och driver Husby säteri.

Båtsholms penionat drivs av Hans Andersson som är barnbarn till August. Hans ena dotter är då min brylling och även namne. Malin Wastesson.

Amanda gifte sig med Emil Lagnström som byggde växeln, "Edgars Hus" som idag fungerar som turistinformation. Amanda och Emils sonson Edgar hade inga barn, så huset togs om hand av allmänna arvsfonden. 2009 tog Söderköpings kommun över fastigheten Lagnö 1:2.

Kvar på Lagnö gård blev till slut "Moster Lotta". Bosse berättar att alla kärringar med stor makt kallades för Moster. Hon var en pampig dam med två personliga piggor. Gården såldes senare till en man från Vikbolandet vid namn John Asplund. Han gifte sig med Albertina från Ängen och de fick tre barn. Två dog i tidig ålder och kvar blev Märta som var farmor/mormor till Peter och Matilda som även i år sjöng och spelade i en fullsatt S:t Anna kyrka.

Kan sammanfatta de gamla Wastessons som ett gäng bönder och spelmän.

"OlleWassa" kanske inte var någon bra bonde men en hejare på fiol.

Och visst har det satt sina spår i släkten för musikaliteten är det inget fel på, även om den inte var något jag fick ära. Jag fick nog bondegenen.

"OlleWassa" och Hilma. Uppe till höger ser ni fiolen.

Farfar, jag och pappa år 1947.

Kära, lilla farfar

Farfar, Ludvig Vilhelm, du och jag var alltid bästa vänner. Kommer du ihåg när jag som fyraåring stod i er kökssoffa i Söderköping och du satt och väntade för att bli fin hos frisören. Du var kunden jag var frisören, som pappa. Jag hade fått en kam och en borste av farmor för att göra dig fin. Jag kammade din flint och det lilla hår du hade kvar. Och för att det skulle bli så fint som möjligt och ligga still, så spottade jag emellanåt på ditt huvud och kammade och kammade. Flinten blev rödare och rödare, men du sa ingenting. Och efteråt så tackade du så mycket för att jag gjort dig så fin. Så var det farfar, du lät mig alltid hållas. Och både du och jag vet ju vilket intensivt barn jag var. Men du fanns ofta i min närhet och det gjorde mig trygg.

Men om jag tar det från början så föddes du den 2 juni 1879 i Skönberga socken, Östergötland. Skönberga ligger nära staden Söderköping. Ni var åtta syskon och levde med era föräldrar under små omständigheter. Du fick börja som lantarbetare och mjölnardräng. Senare blev du rallare på Vikbolandsbanan. Det måste ha varit ett mycket tungt arbete att dra räls. 1905 kommer du till Söderköping och gifter dig med Anna Augusta Nilsson, min farmor. När du och farmor var unga och min pappa föddes 1906 och senare 1912 min faster Sonja, då bodde ni i ett litet, litet hus på Landers Gård. Pappa Gösta har berättat hur trångt ni bodde, och att det bara var ett jordgol. Och ibland på morgnarna kunde det vara sju grader när ni skulle gå upp. Men efter ett antal år får ni möjlighet att köpa tvåvåningshuset i trä tvärs över kullerstensgatan, S:t Ilian 3, Bastugränd 1. Nära Göta kanal och de gamla sädesmagasinen låg det. Och i det huset, på övervåningen, växte jag upp under några år. Senare flyttade pappa, mamma och jag till eget boende på Skönbergagatan 26, nära badanstalten Söderköpings Brunn.

Min farfar Ludde, var inte mer än 170 centimeter lång, hans hy var ljus och hans ansikte smalt med en fin, liten mustasch. Den, berättade pappa, att han hade för att dölja ett ärr. Kanske slagsmål i ungdomen? Farfars blick var stadig, intensiv och hans rörelser var snabba. Som en av

de ledande och aktiv i arbetarkommunen var han också van att tala och argumentera. Han var en konservativ socialdemokrat och en varm anhängare av Branting och Per Albin Hansson. Jag tyckte om att vara med honom och jag tror att han och jag är väldigt lika.

Farfar fick jobb som elverksarbetare på AB tomt. Men snart byttes det arbetet mot att bli gårdskar och hållkarl just på Landers Gård. Som hållkarl var det hans uppgifter att ta hand om böndernas vagnar och hästar när de kom till stan. Dagen efter skulle dom sälja sina varor på marknaden nere vid torget. Och du tog verkligen hand om vagnar och inte minst de trötta hästarna. Du gav dem vatten och mat och lät dem vila på gården. Under tiden åt och drack bönderna och dom flesta blev berusade. Men som tur var fanns det också rum att övernatta i. Du blev kvar ända till sjuttioårs ålder med ditt arbete på Landers Gård. Men sen kom sjukdomen. Du fick blodcancer, leukemi. Kommer du ihåg farfar, hur du låg i den vackra träsoffan i finrummet. Där som de vackra möblerna stod. Dom som farmor Augustas pappa, Karl Johan, han som var finsnickare, hade gjort. Jag kommer ihåg hur liten du såg ut, när du låg där i den stora soffan. Och du var så blek i hyn och så trött. Kommer du ihåg hur jag satt vid din huvudgärd och läste högt för dig ur en bok eller från tidningen. Och så strök jag dig över pannan farfar. Jag minns det så klart, kan se det framför mig och jag var ledsen. Sen kom du in på lasarettet och där fick du ligga i en annan säng, alls inte lika fin. Jag gick och hälsade på dig och läste för dig igen. Och vi pratade för du hade blivit piggare eftersom du fått nytt blod. Du hade rosor på kinderna, och du log och dina ögon såg glada ut igen. Och jag blev glad farfar Ludde, för jag trodde att nu blir du frisk och får komma hem. Men det blev inte så. Den 5 januari 1959 somnade du stilla in. Kära, lilla farfar, nu skulle jag aldrig få se dig igen, nu skulle vi aldrig mötas mer. Och jag skulle aldrig mera läsa högt för dig.

Boken finns att köpa på bokhandeln i Söderköping.

Sonja Hoffman

Utdrag ur boken "Allt medan tiden går"

Besök gärna vår hemsida för att läsa mer om hur vi kan hjälpa dig att förverkliga just ditt byggprojekt.

LBM AB

Håkan 0705-777546

www.lbmbygg.se

SOMSTEN

Har du en gammal sliten betongtrappa?

Vill du ha något nytt som inte alla andra har? Vi lägger på nytt cementbaserat ytskikt med stenstruktur och den färg du vill ha som passar till huset.

Skön varm yta, matt eller blank. Slät eller sträv med Antihalk.

Du väljer!

Rundqvist Allservice

Hårtorpet 1

614 93 Söderköping

ludde_runqvist@hotmail.com

0707-19 19 26

Ring 0707-19 19 26 så får du ett pris. Från 3 750 kr färdigt och klart inkl.ROT avdrag.

ELCENTER
i Söderköping AB

Virkesgatan • Söderköping • 0121-131 70

Din lokala installatör

Företaget som leder strömmen

www.elcenter.se

Bossgårds
BEGRAVNINGSBYRÅ ☎ 102 01
Etabl 1876
Prästgatan 6 ; 614 30 SÖDERKÖPING

Söderköpings Myntet
Presentkortet finns i valörerna 100, 250 samt 500 kr.
Köp dem hos Guldmakeriet, Söderköpings Brunn och på Turistbyrån.
Trevlig handel i Söderköping !

www.isoderkoping.se
Söderköping

Spara bränsle och förläng livslängden på dina däck

Fixa hjulinställningen hos oss Ring och boka tid!

Däckia

Johans Däckservice AB 0121-721730 www.dackia.se

Söderköping Nu och Då: Kring färjeläget

Färja över Göta Kanal i Söderköping

Fotoboken SÖDERKÖPING DÅ OCH NU har rönt uppskattning av söderköpings-älskare när och fjärran. Bokens författare Lars Hedenström och Lars Sylvan medverkar i en artikelserie, som följer upp och kompletterar boken. Nya foton har tagits av Lars Hedenström. Gamla bilder är i regel hämtade från S:t Ragnhilds Gilles bildarkiv.

Lilla Tidningen är först med nyheten. (Ur tänkt artikel sommaren 2020) Den gamla kanalöverfarten i form av en rodd färja mitt för Von Blocks väg vid Brunnsparken har återuppstått. Söderköping har blivit en turistattraktion rikare!

Söndagens återinvigning skedde under högtidliga former inför en stor skara söderköpingsbor och gäster. Landshövdingen invigningstalade och fick tillsammans med representanter för Söderköpings kommun, Brunnen och Kanalbolaget vara med på jungfruturen med nya färjan mellan de båda nyttillverkade bryggorna. På den återskapade och för tillfället blomsterklädda Prinsessans Brygga stod "Brunnsorkestern" och ackompanjerade årtagen. Efter färjan släpades ett gult band, som symboliskt fick korsa "Sveriges Blå Band" för att sedan knytas fast vid Prinsessans Brygga.

Invigningstalaren hyllade det eldsjälsarbete, som under många år utförts av "Kanalekans vänner" för att återupprätta den unika kulturhistoriska förbindelsen. Ett särskilt tack riktades även till de entusiastiska träbåtsbyggarna, som utifrån gamla Strömfoton byggt den nya färjan enligt ursprungligt utseende. Säkerheten har ägnats stor uppmärksamhet. Flytvästar lånas ut till icke simkunniga och barn. Digital utrustning säkerställer att övrig kanaltrafik inte störs. Vältränade ungdomar har fått trevliga sommarjobb som roddare. Deras utbildning innefattar säkerhet inklusive livräddning.

Det gamla besöksmålet Serveringsvillan finns tyvärr inte kvar. I stället har Brunnen och andra serveringsställen tagit fram picknickpaket, som inkluderar färjebiljett och information om naturreservatet Ramunder. Möjligheter finns även att lösa färjebiljett på turistbyrån. Flera fina rastplatser har iordningställt och skyltar upplyser om vad som kan upptäckas i naturreservatet. På norra stranden har byggts en "grön lektionssal". Förskoleelever såväl som äldre kan lära mera om de natur- och kulturvärden, som finns på Ramunder.

"Grön lektionssal."

Granne med färjeläget ligger en stor husbilsparke-ring. Från grillplatsen på kanalbanken har husbilsfolket bästa utsiktsposition mot den nu berikade kanaltrafiken. Om lusten faller på har man dessutom nära till att företa "kanalfärd modell mindre"!

Husbilsparkeeringen med grillplats.

Hästskjuts.

Att titta på båtlivet i kanalen är också ett självklart nöje för alla, som med eller utan hund promenerar längs kanalen eller kanske cyklar. Kanalbanken trafikeras numera sommartid även av en hästskjuts. Även det är exempel på ett turistnöje, som fanns i början av 1900-talet och som nu återuppstått. Söderköpings turismansvariga och besöksnärings "är på hugget"!

En del av brunnsområdet

Brunnsverksamheten var i gång långt innan de första spadtagen togs till kanalen. Stärkande promenader i Brunnsparken och närliggande naturområden var ett viktigt inslag i kurortsvistelsen. Vandringar på Ramunder med sin rena barrskogsluft framhölls som särskilt hälsobringande. Stigarna var väl upptrampade. Från brunnsområdet nådde man redan efter några hundra meter Ramunders fina och öppna sydostsluttning. Med kanalen tillkom ett "vattenhinder", som man dock snabbt vände till ett charmigt utflyktsinslag.

1870-talsvy från Ramunder.

På 1870-talets vy ser man till vänster en stor brygga belägen mitt för Brunnsområdet och Von Blocks Väg. Så småningom ersattes den av en mindre brygga vid det vi kallar färjeläget. Brunnsparken nådde på den tiden ända upp till kanalen. Utmed kanalbanken fanns en rad bänkar med sittmöjligheter för väntande. Troligen hade bryggan tidigt en roll för Brunns kommunikationer med omvärlden via kanalen. Ångfartyg stannade för att lämna av och ta ombord brunns-gäster och för varutransporter? Ekan, som ses på bilden, var väl till för att nå närmaste vägen till Ramunder? På Ramundersidan ser man en angoringsplats med en liten stuga, bänkar samt upptrampade stigar.

Utsnitt från 1880-talskarta.

Kartan från slutet av 1880-talet visar tydligt området, som vi nu riktar vårt förstoringsglas mot. Ett väl utvecklat parkområde fanns intill Von Blocks Väg mellan Storån och kanalen. I parken ungefär där Brunnskyrkan senare byggdes låg ett lusthus. Runt parken fanns Parkhyddan (g), Stockholmshuset (i), Stora Lindhem och Lilla Lindhem. Sannantaget hade villorna ett 50-tal uthyrningsrum, som utgjorde komplement till kuranstaltens egna bostäder. 1893 tillkom Brunnslasarettet vid Storån och 1902-1904 de tre brunnsvillorna. Ståtliga Villa 3 låg invid Skepparevägen blott ett stenkast från färjeläget.

Brunnsvilla 3 och Stockholmshuset från Ramunder.

Serveringsvillans läge på Ramunder är på kartan markerad med ett (v). Kring villan ses ett väl utbyggt nät av "Kurvvägar" (t). Dessa kompletterade de populära vägarna längs vattendragen. För den, som i stället ville ta en roddtur på Storån hade Brunnen roddbåtar för uthyrning.

1870-/80-talet på lusthuset. Suckarnas bro och roddbåt.

Utöver Brunnens utbud så framgår det av kartan att Arbetareföreningens hus (k) med byggår 1884 låg inom närområdet. Detta var dåtidens nöjescenter, där alla möjliga nöjeserbjödningar erbjöds!

Ett hus från Stockholm?

Det så kallade Stockholmshuset förbryllar oss eftersom berättelserna om huset och dess namn är motsägelsefulla. Huset låg väster om Von Blocks Väg nära dess korsning med Skepparevägen. Det användes för uthyrning av rum till brunnsgäster. Vi vet att kommunen förvärvade huset 1965 och sedan lät riva det inför Bergaskolans utveckling. Men den stora frågan är när det byggdes och hur det fick sitt namn? Det har påståtts att huset flyttats till platsen efter att ursprungligen ha uppförts till Stockholmsutställningen 1897 och att detta skulle förklara husets namn.

Men i en broschyr från 1892 för Söderköpings Brunn och Bad läser vi att Stockholmshuset har 27 rum, vilka hyrs ut för 3-5,50 kr/vecka. Av broschyrens karta från 1880-talet framgår husets läge. Alltså måste huset redan ha varit på plats i brunnsområdet när 1897 års Stockholmsutställning gick av stapeln! Detta bekräftar också av nedanstående bild tagen mot området senast på 1870-talet.

Mot brunnsområdet från Ramunder på 1870-talet.

Närmast ser vi det, som vi på senare bilder känner igen som Stockholmshuset. T v härom ses ytterligare en byggnad, som försvann i senare delen av 1880-talet. I vänsterkant skymts Parkstugan av grönskan. På stadens tomtkarta från 1876 finns alla tre byggnaderna markerade.

Gillet's årsbok 1923 innehåller en artikel "Söderköping som kurort på 1840-talet" skriven av doktor A. O. Bergquist. Artikelns inleds med ett foto taget med nästan samma vy. Enligt bildtexten har fotot tagits på 1840-talet, vilket i så fall är sensationellt! Tekniskt var det dock möjligt att redan då fotografera orörliga motiv. I Gillet's årsbok 2015 berättade vi om dåtida fototeknik och att Sveriges första fotograf Lars Jesper Benzeltierna besökte Söderköping sommaren 1841.

I tidskriften "Svenska Städer, Häfte 6 från 1918-19" skrev folklivsforskaren Sigurd Erixon om Söderköping. Artikelns innehåller en karta från 1857, där de tre husen längs Von Blocks Väg är markerade. Så långt har vi hittills kommit i våra efterforskningar, men kvar finns frågorna: När uppfördes byggnaden och hur fick den sitt namn?

Sommarkväll i 1900-talets början

Det lilla sällskapet av brunnsgäster har just avslutat en välsmakande måltid i Stora matsalen. Sommarkvällen

är ljum och det är utmärkt promenadväder så vännerna bestämmer sig för att göra en utflykt till Serveringsvillan uppe på Ramunder. Man kommer överens om att ses uppe vid färjeläget om en timme när man hunnit klä om till ledigare klädsel.

Från Slottet är det 150 meters promenad på den grusade stigen, med det ståtliga namnet Von Blocks Väg, innan man når bryggan. Vännerna, som bor i Stockholmshuset 50 meter från kanalen är redan på plats. En liten kö av utflyktssugna har bildats på kanalbanken. Från närbelägna Brunnsvillan 3 ses ytterligare brunnsgäster på väg. Det tycks vara flera, som kommit på samma idé! Väntan på färjan förflyter med glatt samspråk mellan brunnsgästerna, som kommer från många håll i Sverige men också våra grannländer. Ingen känner stress. Man har ingen tid att passa och musikunderhållningen börjar först om några timmar.

Gäster utanför Stockholmshuset.

Färjan lägger till och färjkarlen Hildebrand erbjuder: "Varsågod och stig ombord mina damer och herrar! Eftersom kön är lång tar jag 10 personer i taget. Ni får fördela er jämnt och hålla er i räckena ordentligt. Eftersom ni alla är brunnsgäster så är turen gratis". Med lugna men kraftfulla årtag förs sällskapet över till Prinsessans brygga (vem prinsessan var har vi ännu inte forskat fram).

Färja med ett 10-tal stående passagerare.

Därefter följer ett hundratal meters promenad uppför sluttningen till den vackra Serveringsvillan. I kväll har extra många lockats av det vackra vädret men också av att det är musikkväll. Servitrisen tar upp beställningen. De svala dryckerna med tilltugg smakar utmärkt - och nu är det snart dags för musiken!

Brunnsorkestern sitter just och förbereder sig på musikestraden. Undrar vad som bjuds i kväll?

Brunnsorkestern.

Förnöjda vandrar sällskapet så småningom hemåt. Eftersom kvällen fortfarande är skön väljer man att promenera bort till Tegelbruksslussen för att sedan ta kanalbanken hemåt igen.

Ett alternativ ...

Så var det Då ... I avvaktan på att vår inledande vision förverkligas kanske man NU skulle kunna få hyra en så-

dan här för att försiktigt och på egen risk korsa kanalen?

Arrangerad bild med ekan från Färjestugan.

Lars Hedenström
Lars Sylvan

Språkproblem!

Äran och hjältarnas språk som är vårt
Nästan obegripligt och mycket svårt
När någon flyttar hit eller är på besök
De flesta nog gör ett tappert försök
Att försöka förstå svensk grammatik
Som någon en gång format så snillerikt

För en del ords betydelse låter sig "göre"
Av nått litet ord som står där strax före
Att kommas ihåg är nog väldigt så viktigt
Men **ett kommas** placering ska vara riktigt
Sen finns en del ord man får gissa sig till
Av sammanhanget annars går man helt vill

Nappar kan för lillan nog vara en tröst
Och **nappar** gör abborren kanske "nån" höst
Vår är i betydelse motsats till **Er**
Och kanske i naturen är det **Vår** vi ser
En **kanapén** kan vara gott till vin
På **kanapén** kan man säkert knapra pralin

Massor av ord vars betydelse delas
Inte så konstigt om här och där felas
Kopplar man sedan till viss dialekt
Så får man förståligt en annan effekt
Då bildas ord som knappt uttalas kan
Och dessa ord du ej i "nån" ordlista fann

Mycket i vårt språk har vi lånat av andra
Det följde väl med när de började vandra
Nu står vi inför ett annat problem
När orden skall passa SMS-ens poem
Förkortningar som uppfinns för stunden
Förenklar och förstör vårt språk från grunden

Är vi kanske bland de sista på jorden
Som envist försöker behålla hela orden
Vårt svenska språk blir alltmer förvanskad
Kanske av EU numer vara granskat
Alla ord skall kunna översättas jag vet
Men på vårt LAGOM där gick de bet

Hans Fredriksson
13

Stråket Brunnsparken - Galgbacken

"Behovet och värdet av park och grönytor i centrala staden ökar när staden växer. Brunnsparkens värde som gemensam rekreativmiljö för Söderköping kan inte överskattas och blir än större i framtiden." Ovanstående är citerat ur ett yttrande till kommunen från Naturskyddsföreningen i Söderköping. Nedan följer några tankar från Björn Esping, Söderköping.

Staden kommer att växa österut med en mycket omfattande byggnation både där växthuset stod och där reningsverket ligger. Stadens tyngdpunkt får därvid en förskjutning österut och Brunnsparken kommer att få ett mer centralt läge. Brunnsparken blir ett Söderköpings Central Park eller Hyde Park! För tre år sedan genomförde Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Naturskyddsföreningen en demonstration under mottot "Rädda Brunnsparken". Vi tågade från Brunnsparken genom staden och upp till kommunhuset och in på kommunfullmäktiges möte. I samband med det hade jag några tankar som jag vill beskriva med hjälp av en liten fiktiv vandring. Jag skulle vilja koppla ihop Brunnsparken med Ramunderberget så att vi får ett sammanhängande stråk: Brunnsparken - Storån - Kapellparken - kanalen - Galgbacken - Ramunderberget. Så välkomna att följa med!

Vi börjar i Brunnsparken. Lite väster om tennisplan vill jag ha en stor glaskupol eller glaspyramid med åretruntpet café fyllt med gröna växter. En plats där man gärna träffar sina vänner, sitter och läser eller ordnar möten. Utanför finns små bersåer där man vid tjänligt väder kan sitta och ta sin fika.

Foto: Joakim Kröger/NCC

Glaskupolen "Dome of Visions" ovan uppfördes 2015 inne på Kungliga Tekniska Högskolans område och har tillverkats av återvunnet material. Bilden är lånat från NCCs bildbank.

Kanske skulle glaskupolen kunna stå här?

För att underlätta trafiken till och från det nya bostadsområdet borta vid reningsverket planerar kommunen att bygga en bro över ån längre österut. Vilken trevlig joggingtur eller promenad det kan bli: Brunnsparken - nya bron - Tegelbruksslussen - norra kanalbanken - Smultorsslussen - tillbaka till Brunnsparken. Lite här och där kan man uppföra små utegym där man kan stärka sig.

Vi fortsätter bort till Brunnssalongen och tar oss på bron över ån och ut i Kapellparken. På vår högra sida har vi det vackra Brunnskapellet där det emellanåt bjuds på

stämningsfulla musikaftnar. Kanske kan man ha en ute-teater någonstans i närheten av kapellet? På vår vänstra sida ligger det gamla K-märkta lite förfallna Lasarettssjukhuset, Bergaskolan och Tingshuset.

Bron över Kapellparken.

Brunnkapellet.

Vi tågar vidare upp till kanalen. Här gick förr en roddfärja över till Ramunderbergssidan. Den vill jag återskapa i någon form. Kul jobb för sommarjobbade skolungdomar om det nu går att krångla sig igenom byråkratin. Det går också att tänka sig en obemannad batteridrivna liten färja. Den kunde styras av en magnetkabel som ligger på botten och sensorer för avstånd till strand respektive kanaltrafik. Jag har för mig att det går en sådan mellan Kosteröarna eller är det kanske mellan Koön och Marstrandön?

Den gamla roddfärjan.

På motsatta stranden norra har man uppfört en informationsplattform på platsen för det gamla färjeläget.

En trappa ansluter vid norra färjeläget. Vi tar den och kommer upp till det som förr var Galgbacken. Kring förra sekelskiftet ersattes galgen av en snickarglad serveringsvillan. Ett underbart mål för en liten utflykt eller promenad! Tänk om man kunde få till en sådan igen?

Serveringsvillan. Nedanför låg en serveringsterrass och till höger stod musikkapellet.

Ett förslag är att man flyttar dit boden som nu står vid skyttepaviljongen på Ramunderbergets norra sida. Kanske är det bättre att bygga en ny? Det är svårt att överträffa den gamla förebilden men snickarna som byggde den långa trätrappan upp på berget kan nog åstadkomma ett nytt under! Skolungdomar kunde sköta serveringen och något av caféerna i stan kan stå för leveranserna. Serveringsterrasserna finns kvar. Dock lite igenvuxna men det går enkelt att röja upp dem. Musikkapellets plats kan anas till höger i bilden.

Galgbacken och platsen där Serveringsvillan låg.

Skyttepaviljongen med den föreslagna boden till vänster.

Från Serveringsvillan/Galgbacken leder två stigar västerut. Vi tar den sydligare som leder upp till Ramunderbergets krön. Den bjuder på en storslagen utsikt över

staden men är lite stenig och skulle behöva jämnas till. Alternativet är förstås att gå stigen österut bort till Tegel bruket. Vi fortsätter på vår stig bort till den ståtliga trappan och går ner mot Smultronsslussen. I nederänden av trappan tycker jag att det skulle vara fint med en vacker rosenportal för att markera att man nu går ut ur eller in i Ramunderbergets förtrollande värld.

En vacker rosenportal vid trappans nederände känns inbjudande.

Om vi nu står nedanför trappan och innanför portalen så ser vi en stig till vänster. Vi följer den några meter upp och kommer då fram till Bergkällan. Där kan vi köpa buteljerat äkta Söderköpingsvatten. Kanske annat också? Brunnen är idag stängd och försedd med en tung järndörr. Vattnet sipprar fortfarande ut ur berget. Ännu en turistattraktion och kanske ett sommarjobb?

Bergkällan.

Den vackra trappan.

Vi går ner igen och tar oss över slussen. Jag avslutar vår vandring här. Hoppas ni tycker att det kunde vara fint att genomföra några av de här idéerna?

Björn Esping

Sörby Gästgivargård Gårdsbutik & Café

Tack alla kunder för en händelserik och trevlig sommar

Våra nya öppettider är fr.o.m. 21 augusti

Torsdag 13:00 - 17:00

Fredag 06:00 - 17:00

Lördag & Söndag 10:00 - 17:00

Med vänliga hälsningar familjen Sundell
med personal

Telefon till Elvy 0730-310510

Ansiktsmålning. Aina Ottosson målar ansiktet på Camilla Jönsson.

Frida Carlsson berättar om kronprinsessan Victoria och hennes familj som hon är intresserad av.

Kören "Sing a long". Från vänster: Helena Sandberg, Pernilla Karlsson, Ida Sjösten, Elvira Ottosson och Camilla Jönsson.

FUB Söderköping har haft sommarfest!

Lördagen den 1 juli 2017 anordnade FUB i Söderköping en sommarfest. Ordförande Monika Andersson började festen med att hälsa alla välkomna.

Att festen kunde göras möjlig, är bland annat på grund av att Gunvor Sjöberg skrivit en bok om Storängen nu och då. Dessa böcker har sålts, och överskottet har skänkts till föreningen.

På festen underhöll kören "Sing a long" från Hamra Dagcenter i Söderköping. Kören leds av Helena Sandberg, och körmedlemmarna var Pernilla Karlsson, Camilla Jönsson och Elvira Ottosson, samt Ida Sjösten, personal.

Aina Ottosson målade också fina målningar i ansiktet för dem som ville smycka sig.

Sofie Ingvarsson läste en text som hon skrivit till politiker angående aktivitetsersättningen.

Frida Carlsson berättade om sitt stora intresse av kronprinsessan Victoria och hennes familj. Frida har broderat saker som hon skickat upp till kronprinsessans familj. Hon har också gjort en resa till Stockholm och

titta bland annat på en utställning av kungafamiliens brudklänningar.

Vi hade också en långväga gäst på festen. Det var vår fadder ifrån Riksklippan, Kristine Petersson från Kalmar. Hon berättade om Riksklippan, att de byter namn i höst till Inre Ringen. Vi pratade också mycket om dagligverksamhet, habiliteringsersättningen samt bristen på gruppboheter. Det vi kan konstatera är att det är skillnad på habiliteringsersättningen beroende på i vilken kommun man bor i. I Kalmar får man 55 kronor för en hel dag, medan man här i Söderköping får 35 kronor när man jobbar en hel dag. Summan är per dag, inte per timme, vilket många kan tro.

Under festen åt vi god mat och fikade. Vi gick tipspromenad och spelade musikquiz. Ca 40 stycken deltog denna lördag med en trevlig samvaro i vår förening FUB Söderköping.

FUB Söderköping
Text och Foto

Världens mest kända östgöte?

Berzelius födelsehus är idag privatbostad.

Världens mest kända östgöte? Ja, vem är det? Här är förmodligen svaret:

Kemisten Jöns Jacob Berzelius är kanske inte så känd bland svenskar idag men utomlands är det ofta helt annorlunda? En svensk kvinna har berättat om sin vistelse i Dallas, USA, tillsammans med sin familj. Där fick barnen läsa om Berzelius i sina skolböcker. Är det manne fortfarande så att man inte så lätt blir profet i egen bygd?

På fenomenmagasinet i Linköping finns visserligen en utställning om Berzelius och hans betydelse – men hur är det för övrigt? Hans laboratorium finns i Stockholm, men bara förvarat i förråd. Detta förvånar särskilt besökare från utlandet, exempelvis den engelske vetenskapsjournalisten Hugh Aldersey-Williams som skrivit boken ”Grundämnenas sällsamma liv”. Där hyllar han Berzelius banbrytande insatser genom att bland annat kalla honom ”en av vetenskapshistoriens största gestalter”

När Bill Gates skulle ta emot ett hederspris i Sverige sa den numera bortgångne statistikern m.m. Hans Rosling i sitt tal att utan Berzelius hade inte den välkände amerikanen kunnat utföra det han gjort – Det var nämligen Jöns Jakob Berzelius som upptäckte grundämnet kisel, en förutsättning för den elektroniska revolutionen med digitaliseringen i alla dess former. Visst, man kan säga att någon annan förr eller senare hade upptäckt detta viktiga grundelement i jordskorpan, men det var mycket riktigt Berzelius som var först.

Vem var han?

Jöns Jacob föddes år 1779 mellan Omberg och Tåkern i Väversunda södergård som var moderns föräldrahem. Släktnamnet Berzelius har för övrigt också anknytning till Östergötland eftersom det lär komma från gården Bergsätra utanför Motala. Under 1600-talet var det nämligen vanligt att prästsläkter som Berzelius latiniserade sina efternamn utifrån sin härstamning.

Sina första år levde Jöns Jakob emellertid i Linköping där fadern arbetade som lärare medan han väntade på att få en prästtjänst. Pojken blev dock faderlös redan 1783, alltså vid bara fyra års ålder. Han kom därefter att leva en tid i Ekeby söder om Mjölby när modern gift om sig med kyrkoherden där, men även hon avled tidigt, nämligen 1787. Några år efter moderns död bodde Jöns Jacob åter i Väversunda, denna gång hos sin morbror, vilket dock inte var någon lycklig tid.

Varken morbrodern eller hans hustru var de bästa uppfostrare. Delvis blev Jöns Jacobs hemvist under tidiga år en lokal som egentligen var en potatiskällare. Han mobbades av kusinerna och fick även höra att han var en ekonomisk belastning. När han blev äldre kom han till Linköping där han gick i gymnasiet. Att Berzeliuskolan i Linköping är uppkallad efter Jöns Jacob ter sig då helt naturligt. Skolåren i Linköping var emellertid inte helt lyckade eftersom undervisningen bland annat hade mycket begränsad inriktning på naturvetenskapen. Även relegering hotade, men läraren i naturalhistoria (dåtidens naturvetenskap) magister Homstedt räddade

honom eftersom han var duktig i magisterns ämne. Det har sagts att Jöns Jakob kunde bli antingen en Linné eller kriminell.

För att försörja sig fick Berzelius ta informatortjänster (privatlärare), men ibland innebar en sådan tjänst mer kroppsarbete än undervisning. Dessutom arbetade han en sommar på Vadstena apotek där han exempelvis fick lära sig att tillverka instrument som termometrar och barometrar vilket han hade nytta av senare i livet.

Vetenskapsmannens karriär och idéer

Efter Linköpingstiden blev Berzelius Uppsalabo och här började hans akademiska karriär. Han var tvungen att utbilda sig till läkare för att komma in på sin vetenskap. Som läkare arbetade han en tid vid Medevi brunn där han vid sidan om läkargärningen analyserade brunnsvattnet och skrev en avhandling om sina analyser. Han arbetade även som fattigläkare.

Berzelius var också den som utvecklade idén att smaksätta kolsyrat vatten, dvs. läskedrycken. Orsaken var bland annat att han hade problem med sin mage. Dessa exempel är dock långt ifrån Berzelius enda bidrag till kemins utveckling ...

Som vetenskapsman kom han att bli inte bara den svenska kemins fader utan en internationell vetenskapskändis högt uppskattad ute i Europa. Vilka var skälen till detta? Berzelius meritlista är lång och några av hans väsentliga insatser är följande: Han uppfann

Kyrkan i Väversunda är från 1100-talet och står bredvid **Berzelius** födelseplats, den före detta prästgården.

Berzeliusgården är inte så välkänd men däremot är kemistnamnet **Berzelius** känt på många håll utomlands.

År 1879, alltså 100 år efter **Berzelius** födelse, restes minnesstenen intill födelsehemmet i Väversunda.

det moderna kemiska symbol- och teckensystemet (ex. H för väte och O för syre), så när vi till exempel använder formlerna H_2O och CO_2 så är det på grund av Berzelius. Han gav därmed kemin ett internationellt språk. Han bidrog till den vetenskapliga grunden för den moderna atomläran, inte minst genom att forska fram grundämnenas proportioner i kemiska föreningar. Han upptäckte flera grundämnen, som nämnts kisel men även exempelvis selen. Han bidrog också till upptäckterna av grundämnena torium och cerium. Han förbättrade tekniken i de kemiska laboratorerna med bl.a. gummi och filterpapper samt inte minst elektrolysen (elektrisk sönderdelning av kemiska föreningar). Han skapade de idag allmänt kända och använda begreppen katalys, protein och halogen. Han namngav grundämnet vanadin (efter Vanadis, ett namn på gudinnan Freja). – och som sagt han utvecklade den kolsyrade drycken med olika smaker även om troligen västgöten Torbern Bergman var den förste att kolsyra vatten.

Efter hand kom han på många håll (främst i England, Frankrike och Tyskland) att i början på 1800-talet bli den mest hyllade naturvetaren. Han räknas än idag som Sveriges näst mest framstående vetenskapsman genom tiderna bara omsprungna av Carl von Linné – men vad står då namnet Berzelius för i den moderna människans medvetande? Är namnet bara en park i Stockholm?

Det berättas att änkan efter Jöns Jakob Berzelius under en middag fick följande fråga av sin bordskavaljer:

- Vad gör din man?

Fru Berzelius korta svar blev:

- Han står staty.

Mycket riktigt, han stod och han står ännu idag staty i Berzeliipark, Stockholm, men borde hans betydelse inte uppskattas mera även i nutid? Berzelius liv visar också att svårigheter under uppväxten går att övervinna.

Lite kuriosa ur den svenska kemins betydelse

Nästan 20% av alla naturliga grundämnen har upptäckts av svenskar. Sju av dessa ämnen har alla hittats i mineral från Ytterby gruva på Resarö i Stockholms skärgård (nära Vaxholm). Dessa grundämnen är inte upptäckta av Berzelius, men visar svenskarnas och den svensk gruvnäringens betydelse för kemins utveckling, där Berzelius onekligen intar den främsta platsen.

Fyra grundämnen är också uppkallade efter Ytterby. Dessa tillhör gruppen sällsynta jordartsmetaller och heter ytterbium, yttrium, erbium och terbium. De övriga ämnena som upptäckts i mineral från Ytterby är holmium (efter Stockholm), tulium (efter Thule, antikens benämning på Europas norra del) samt tantal. Idag är de sällsynta jordartsmetallerna högaktuella i modern elektronik som exempelvis mobiltelefoner, datorer, moderna komprimerade högtalare, havsbaserade vindkraftverk m.m.

Just nu står Kina för den största världsproduktionen. I en tallriksliknande formation har jordartsmetaller hittats i berggrunden mellan Ödeshög och Gränna. Detta gör att ett gruvbolag utreder möjligheterna till brytning i Norra kärr norr om Gränna med många protester som följd.

På tal om svenskars betydelse för kemin så kan det även vara intressant att nämna följande. Under 1900-talet var kemin delvis mer av fysik genom att många försökte konstruera nya ämnen på syntetisk väg med hjälp av kärnreaktioner. Den som lett eller haft sitt finger med i framställningen av de flesta sådana nyttillverkade grundämnen (ex. plutonium, americium, berkelium, curium, och californium) är nobelpristagaren Glenn Seaborg, enligt Hugh Aldersey-Williams "kanske den störste av alla upptäckare av grundämnen". Hans föräldrar var svenska invandrare och efternamnet Seaborg är en amerikaniserad form av hans fars namn Sjöberg.

Källor

- Aldersey-Williams H Grundämnenas sällsamma liv En kulturguide till det periodiska systemet
- Bernhard C G Berzelius Europaresenären
- Nationalencykpedien
- Wikipedia m.fl. Internetkällor

”Var vädret vackert fick vi en paus eller två med bad i sjön Eckern. Annars plockade vi oavbrutet tills resväskan var full efter fyra, fem timmar. Inget gnäll, många skratt och ibland krigsdanser för att hålla mygg på avstånd. Vi plockade hundratals liter vart år varje sensommar innan skolan började.”

**Bengt
Axmacher**

KRÖNIKA

Bärplockningstider

Att plocka vilda bär i skogen är en tidsödande sysselsättning. Jag fick redan i unga år erfarenhet av den saken. Under hela 40-talet var det en tvingande nödvändighet för svenskar att bidra till folkhushållet med bärplockning. Rika blåbärsår, och det var det ständigt under krigsåren som jag minns det i alla fall, så gick man varje ledig stund till skogs och plockade blåbär och lingon; stor såväl som liten. Barnarbete var inte uppfunnet än; kunde man gå och stå så skulle man ut och göra sin insats.

Snart var det slutplockat hemikring och då cyklade man ut i storskogen. Privatbil var det få som hade. Vår lilla DKW stod uppallad på vedklabbar genom hela kriget - i brist på däck och bensin. Far, en mycket ivrig jägare, hade jakten i ett jättelikt kronoskogsrevir sydost om Taberg en mil bort från oss på sandig skogsväg med slingriga grova rötter att väja för, med hinkar dinglande under styret för mig och mina två bröder och för Far med en jättelik gammal resväska, som rymde 50 liter, på pakethållaren och med lillasyster i ett barnsäte på stången. Hon parkerades efter framkomsten i blåbärsriset och åt direkt från tuvorna medan vi andra slet med plockandet, far och jag med bärplockare och brorsorna med händerna. Var vädret vackert fick vi en paus eller två med bad i sjön Eckern. Annars plockade vi oavbrutet tills resväskan var full efter fyra, fem timmar. Inget gnäll, många skratt och ibland krigsdanser för att hålla mygg på avstånd. Vi plockade hundratals liter vart år varje sensommar innan skolan började.

Lingonplockning tog vid senare och jag, ensam, fann det otroligt mycket svårare att hitta några bär. Först när jag gick i gymnasiet i början på 50-talet visade det sig

att jag var färgblind. Då slapp jag lingonplockning helt och hållet.

Ungdomar av idag plockar inte bär längre, alldeles oavsett hur det är beställt med färgseendet.

”Det är för långtråkigt och dåligt betalt”, säger de.

Vi måste importera folk från Polen eller Thailand för att vi skall få åtminstone en liten del av våra svenska bär avplockade.

Det är trist att höra, tycker jag.

Jag blev, i likhet med min far, också en ivrig jägare. Under många år var jag ofta med bössa på ryggen i skogen under september, oktober. På 50-talet jagade vi ofta tjäder, då ett långt vanligare vilt än nu för tiden. Jakten gick så till att man bara ganska planlöst vandrade tyst och på ett lite smygande sätt genom skogen, med täta småpauser för att lyssna. Tupparna satt ofta i träd och kom man nära så lyfte de med ett ljudligt brak och man fick vara snabb till skott. Far uppskattade sträckan man kunde gå en sådan tjädersöndag till ett par mil, för att få en eller i bästa fall två tuppar. Ofta kom man hem tomhänt, kanske med ryggsäcken fylld med svamp istället.

En sådan söndag gick jag över en stor myr mest täckt med vitmossa men där fanns också tranbär, små låga gröna buskar med grenar som kunde ringla iväg upp till en meter från busken och oftast bar ett bär eller två. Enstaka mest, jag hade aldrig tidigare drömt mig till att försöka plocka systematiskt, men nu gjorde jag det, med en termosmugg i näven. Det var så glest mellan bären att det tog en timme drygt att fylla muggen.

På den tiden var tranbär inte alls en handelsvara och det var ju inte så konstigt. Numer kan man läsa på Wiki-

pedia att plockning för hand ger bara sjättedelen av den skörd man skulle fått om det varit fråga om blåbär.

Samtidigt har tranbär på senare år blivit en stor artikel och bär, sockrad saft och råpressad juice står på hyllorna i långa rader hos både ICA, Willys och andra matvarukedjor. Intresserad bärplockare som jag varit har jag undrat en del över hur detta blivit möjligt.

Att det rör sig om odlade bär; och vanligast av en aningen större amerikansk sort, kunde man gissa. Men den växer ju också glest och bara på fuktig mark.

Den vetgirige finner idag lätt svaret med hjälp av Google och Wikipedia.

Visste du att:

Odlingarna är av jätteformat, typ fotbollsplan eller mindre flygfält. De, odlingarna alltså, är alldeles plana och invallade och när det är skördedags ställs de helt under vatten.

Vad plantorna tycker om att dränkas vet man inte. Men man vet att de överlever.

Men bären, de kopplar helt på egen hand loss sig från sina fästen och flyter upp till ytan. Väl där driver de med vinden. Med långa stora länsar i lovart jagas de på och hålls samman och skyfflas sedan upp med ett paternosterverk och går direkt till beredning av de olika slutprodukterna.

Rationellt men opoetiskt. En jätteindustri i framförallt Canada och Nordamerikanska stater som Wisconsin.

Och jag som trodde att det kanske var en här av mexikanska jobbare som gick hukade i en omöjlig arbetsställning och slet med de glesa bären till en mager lön.

Så här ser det ut idag, när man skördar Tranbär i Nordamerika.

Foto: www.wikipedia.org

Illustration: Stellan Ekegren

”Där springer han nu omkring på kortklippt gräs i ett lätt kuperat landskap med hängande tunga och fladdrande öron och jagar små ulliga skuttande lamm.”

Minnen och Myter

Kalle var en hund, en Old English Sheepdog, en sån där som ibland har så mycket hår i ansiktet att man inte ser vad som är fram eller bak. Han bodde i ett litet torp utanför Valdemarsvik tillsammans med sin Husse och Matte, några katter och ett par hästar. Här levde han helt fritt, utan koppel, kom och gick när han ville, dörrarna var alltid öppna.

Ibland när han anade doften av en löpande tik gjorde han några snabba utflykter ner i byn men var snabbt tillbaka.

När Husse och Matte for iväg med bilen stod Kalle kvar på gårdsplanen, kliade sig lite och väntade på att katterna skulle våga sig ut. Inomhus levde de under vapenstillestånd, gick kring matskålarna och log ansträngt mot varandra men utomhus var Kalle den obestridda härskaren, jagade dem med vidöppen käft och fladdrande öron tills de tog sin tillflykt under stallet eller upp i ett träd. Det var ett riktigt hundliv, ett sånt liv som stadshundar bara kan få en sekundsnabb aning om när de rastas i parken.

När man kom som besökare dansade Kalle runt och visade att det var just mig han hade väntat på hela sitt liv. Sedan tillbringade han stora delar av kvällen med sitt huvud i mitt knä. Det var den kravlösa kärleken.

Kalle var väl inte vad man kallar vädresserad, men han kunde något som inga andra hundar kunde. Han kunde skjuta kanon. Hans Husse hade byggt en replik av en kanon från trettioåriga kriget som han använde för att ljudligt saluera diverse begivenheter. Han hade lärt Kalle att dra i avfyrningssnöret till kanonen som gick att ladda med krut och mandariner.

Boom! och så Swoop! i stallväggen och Kalle iväg efter projektilen även han som skjuten ur en kanon och kom glädjestrålade tillbaka med resterna av en citrusfrukt i käften.

Nu är Kalle borta. Han blev gammal och sjuk och veterinären hjälpte honom till Myternas värld.

Där springer han nu omkring på kortklippt gräs i ett lätt kuperat landskap med hängande tunga och fladdrande öron och jagar små ulliga skuttande lamm.

Ofta när jag skalar en mandarin kliver Kalle fram ur minnet. Stolt visar han upp sitt mosade byte och vi nickar mot varandra när jag stoppar en klyfta i mun.

Som med alla vi har älskat finns saknaden och minnena kvar. Minnena som blir till berättelser och som ger oss kraft att leva vidare och möta svårigheter.

Som flyktning från Estland bär jag med mig berättelser

och historier från en annan värld. Historier som ibland framstår i ett mytologiskt skimmer.

När min mor Selma var en ung flicka hittade hon ett övergivet rådjurskid i skogen mellan Rickul och Söderby. En bräcklig liten varelse med skrämde ögon och spetiga ben. Hon bar hem det och födde upp det på getmjölk tills det kunde äta själv. Rådjuret döpte hon till Kim och det följde henne som en hund vart hon gick.

Flickan och rådjuret som vandrar över ängarna står för mig som en bild av det förlovade landet, en pastoral idyll som kulminerar en söndag på våren när Selma läste till konfirmation. Det var en osedvanligt varm dag, dörrarna i Rosleps kapell stod öppna och dammkornen dansade i solstrålarna som sken in genom de mångfärgade kyrkfönstrens blyinfattade glas.

Prästen talar om jordelivets frestelser och vikten av bön, bot och bättring och en generös kollekt för att få del av Himmelrikets kommande fröjder.

När församlingen sitter med böjda huvuden och känner synderna tynga som ok över axlarna hörs ett svagt mummel från de bakre bänkraderna.

Mumlet sprider sig genom församlingen och prästen mässar för döva öron.

Upp genom mittengången kommer Kim, det graciösa rådjuret, på trippande klövar med blicken höjd mot krucifixet. Stannar med skälvande näsborrar i solfläcken framför altaret när hon känner doften av den hon söker. Syndens allvar och djupa suckar avlöses av livets glada fniss och breda leenden.

Prästen tror inte sina ögon när han vänder sig om och ser vad som orsakat församlingens munterhet. Han blir röd i ansiktet och med rytande brösttoner kräver han att någon omedelbart förpassar det oskälige djuret ut ur Herrens Hus.

Med en urskuldande blick mot altaret hasar sig Selma ut från bänkraden och skyndar ned för kyrkgången med rådjuret trippande efter.

Den gången prästen fick besök av det Gudomliga i sin kyrka jagade han det på porten och hoppades att det aldrig skulle visa sig igen.

Så med ens förändrades den pastorala idyllen.

Frid byttes mot ofrid. Fienden välldes in över gränserna med vapen i hand för att kuva det lilla landet. De blyinfattade fönstren i Rosleps kapell krossades under ett bombanfall och människor hukade under granatelden när de plockade sin potatis till vintern. De ryska soldater-

na jagade fiender till det Nya socialistiska samhället och de arbetare som hade lyckats häva sig upp över lönearbete och blivit egna företagare betraktades som klassförädare och fick gömma sig i skogen. Soldaterna for fram med tortyr och godtyckliga avrättningar i sin jakt efter skogsbröderna, som de kallades i folkmun.

Den kvällen de stormade in i Selmas hem var hon ensam med sin mor. Hon satt vid fotogenlyktan och läste ur ett tyskt lexikon eftersom språk var det som intresserade henne mest. Men att förkovra sig i fiendens språk var liktydigt med förräderi och för det brottet fanns bara ett straff som i regel verkställdes omedelbart.

När hon hörde gevärskolvens hårda slag mot dörren blev hon skräckslagen men insåg omedelbart vad det var frågan om. De var på jakt efter hennes bror Oskar. I samma stund som dörren gav vika kastade hon med en svepande rörelse boken rakt över rummet och dunsen när den landade ovanpå kakelugnen dränktes av det sista hårda slaget från en gevärskolv som fick dörren att flyga upp.

De två kvinnorna fick ställa sig mot väggen med gevärspiporna riktade emot sig medan soldaterna genomskötte hemmet. Kökssoffan slets upp, skafferiet genomskötes och vedlåren tömdes men den eftersökte brodern fanns inte i huset. Selma kunde så mycket ryska att hon förstod av soldaternas samtal att de tänkte skjuta de två kvinnorna. Det räckte med att vara mor och syster till en förbrytare.

Döden skrämde inte Selma, den hade hon sett för mycket av, men hon skämdes där hon stod uppställd mot väggen och väntade på sin avrättning, skämdes för att hon darrade i knäna, skämdes för att soldaterna skulle se att hon var rädd.

Hon höjde blicken för att slippa se inkräktarna i ansiktet och då anade hon bokryggen till det tyska lexikonet ovanpå kakelugnen.

Det var en seger som fick benen att slutade skaka.

Nu kan ni skjuta, tänkte hon. Men soldaterna fick ändrade order och tågade av med hot om en snar återkomst.

Nu är både Selma och rådjuret Kim i Myternas värld men deras minnen lever kvar i lika ljus dager som när hunden Kalle kommer springande med en sönderskjuten mandarin i munnen.

**Rein
Westerbush
Norberg**

KRÖNIKA

Dipl. Med. Foterapeut & Dipl. Nageltherapeut

CHRISTINA FORSMAN NILSSON

Rådhusorget 3, 614 34 Söderköping
0121-26 00 60 • 070-482 62 15
kicki-forsman@telia.com • www.påfrifot.se

STEGEBORG

Helgöppet fredag - söndag hela september

Vi på Stegeborg vill tacka alla gäster för en fantastisk sommar. Nu ser vi fram mot en härlig höst. Missa inte att vår hamnkrog & kiosk har öppet hela september! Sedan börjar vi ladda för vårt populära julbord som serveras f.om. den 2 december. Välkomna!

Öppettider under september

Glasserian (Kiosk & Slottsruin)	Hamnkrogen	Boka bord på Hamnkrogen:
Fredagar 18 - 22	Lördagar 12 - 22	
Lördagar 10 - 18	Söndagar 12 - 16	0121 - 420 02
Söndagar 10 - 16		

Din unika Ögonsten

Nu kan du bära med dig din Ögonsten var du än går... Vi tillverkar smycken föreställande öar i vår vackra skärgård. Du väljer själv val av material. Dessutom placerar vi en sten på platsen där du har din stuga eller favoritplats på ön. Pris från 1900 kr/st. Hjärtlig välkommen att kontakta oss.

Storgatan 5
614 30 Söderköping
0121-155 33
www.guldmakeriet.com

**Däck, Däckhotell
Däckreparation
Båtservice
Svets & Smidesarbete
Enklare Bilreparationer**

Ösby Fransberg 1
614 90 Söderköping
Telefon: 070-843 11 26
Öppettider:
Månd - Fred 07 - 17

BRIDGESTONE
Your Journey, Our Passion

**ANDERSSONS
DÄCK &
REPARATIONER**

**Nytt nummer ute den
25 november**

**lilla
TIDNINGEN**

En tysk familjs sommarminnen

Söderköping är ett semesterparadis. Det tycker i varje fall familjen Wolf från Tyskland, för femte året i rad spenderar familjen hela sin semester (ca tre veckor) i Söderköping. Pappa Axel, mamma Judit och tonårsdöttrarna Britt-Marie och Johanna. Familjen hyr ett litet hus vid Slätbaken och njuter i stora drag.

Vad är det som är så bra med Söderköping?

Allt! Svarar man samfällt! Allt!

Det mesta i varje fall. Första året var det lite kämpigt med språket. Men varför gnälla, tänkte mamma Judit. Det är lättare för en person att lära sig svenska än att alla andra ska lära sig tyska. Väl hemma igen efterlyste Judit någon som kunde undervisa henne i svenska, på den vägen är det och det går bra nu.

Glasskön är inte så rolig heller, men å andra sidan står vi lugnt och förväntansfullt i kön. Utan knuffar och trängsel, vilket är vanligt i Tyskland.

Det bästa är nog lugnet och den goda glassen, friheten och den vänliga ortsbefolkningen.

Hängmattorna i våra parker är unika och väldigt sköna. En promenad i Drothemskvarteren är rutin nu.

Så är det naturen förstås. Tänk att bara gå utanför dörrarna och plocka blåbär, ett fint svampställe har de också hittat. Tänk att ro ut med ekan och kanske komma hem med en gädda och ett par abborrar. Tänk att gå iland på en liten holme och bara bada och vara ostörd.

Familjen tar också del av evenemangen som erbjuds

**Bodil
Kärnfelt**

KRÖNIKA

t.ex. allsång på Korskullen, gudstjänst på Capella, båttur till Harstena, paddla i Storån. Givetvis har de sina cyklar med sig, tänk att bara stanna varsomhelst och njuta av matsäcken. Snart finns det nog inte någon liten cykelväg som ej är utforskad. Det är sådana saker som vi tar för givna, kanske borde vi vara lite mer tacksamma för allemansrätten.

Svensk musik har de också tagit till sig. T.ex. är Benny Anderssons orkester och Orsa spelmän favoriter. För en vinter snokade dom upp att BAO skulle komma med sin dansbana, till Stångåfältet utanför Linköping. Biljetterna var bokade och klara när de anlände hit. Då fick de tipset att ta stolar med och komma tidigt. Det nappade de på och på vägen till konserten stannade dom till och köpte stolar och sedan iväg till festplatsen. Klockan 14.00 var dem där, till sin stora förvåning fanns det inget folk där bara ett kravallstaket. Näväl, de fick de bästa platserna i alla fall!

Kontentan av det hela blir att i Söderköping finns det:

Den finaste skogen med de största blåbären, trevliga avslappnade människor, det blåaste havet, den finaste regnbågen, det stora lugnet, den minsta dansbanan, den godaste glassen, de bästa paddelvattnen och trevliga cykelvägar m.m.

Men det visste vi väl redan!

Följ med på MC-resa i Frankrike och England

Emil Friis

KRÖNIKA

I början av juli månad åkte jag iväg på en MC-resa. Den här gången hade jag Paris och London i sikte, men besökte även andra platser under resans gång.

Det första sevärdna var när jag kom till Champagne i Frankrike. Där var jag i ett par dagar och åkte runt med motorcykeln och självklart spanade in vingårdar. Det var inte små enstaka vingårdar det handlade om, utan stora landskap av vindruvor. Dessa vinodlingar befann sig alltid på lutande mark, för att få bättre kvalitet på druvorna.

I staden Reims besökte jag även Taittinger. Det är ett av dom märken som framställer äkta champagne. Där hängde jag med ner 15-20 meter under marken i berggrum där all dryck lagras och tas om hand. Något som imponerade mig var att varje flaska jobbas med för hand och inte med några maskiner. Berggrummen var sammanlagt ungefär 20 kilometer långa med miljontals flaskor som väntade på att säljas efter flera år i svald förvar.

Nästa mål var att åka till Paris och det gjorde jag. Det var bara att knappa in Eiffeltornet på min gps. När jag väl kom dit var det strålande sol och 30 grader varmt. Efter en snabbvisit intill tornet åkte jag till mitt hotell, som låg mitt i smeten. Under kvällen vid 20-tiden var det lite svalare ute och då tog jag motorcykeln till Louvren Museum. Jag åkte dit för att titta på den omtalade tavlan som Leonardo Da Vinci målade. När jag väl kom dit trodde jag att man köpte en biljett och sedan gick man in i ett rum och tittade på tavlan, men detta museum var hur stort som helst och det tog tid innan jag väl kom fram till Mona Lisa. När jag kom fram till tavlan kändes det lite häftigt att ha den framför sig, just för att tavlan är så otroligt känd över hela världen. Men självla konstverket i sig var väl inte så mycket att hänga i julgranen, tavlan såg ju ut som vilken som helst egentligen. Den största skillnaden är att den här tavlan är lite svårare att stjäla än andra.

Innan mörkret föll sig på besökte jag Eiffeltornet igen. Parkerade motorcykeln en bit bort och gick sista biten. Det är tredje gången jag besökte Eiffeltornet och tidigare har jag tagit hissen upp till toppen, fast den här gången valde jag trapporna. Då kom jag dock bara upp

till mitten av tornet, men det gjorde inget. Utsikten var som vanligt mäktig med en vacker vy över Paris. Under tiden jag var i tornet blev det mörkt ute och belysningen tändes så att hela tornet blev upplyst.

Så småningom gick jag ner för trapporna och började röra mig tillbaka mot hotellet. På väg till hotellet åkte jag ett varv runt Triumfbågen och ner via Champs Élysées.

Efter att ha varit i Paris några dagar åker jag mot England. Där tar jag tunneln för att komma över (under) till England. Nu är det Stonehenge som står på tur. Ett monument som är tusentals år gammalt. Det finns olika teorier vad den cirkelformade stensättningen använts till. Fornhistorisk gravplats, eller som någon slags kalender eftersom Stonehenge står i linje med solens dagliga bana.

London är något många pratar om så även jag åker dit för att se vad staden har att erbjuda. Fish'n chips och en del sevärdheter som Big Ben, London Eye, Madame Tussauds finns där.

Efter London hade jag egentligen gjort och sett allt jag hade planerat, och kände mig nöjd med resan.

För den som funderar på att göra en liknande resa med bil eller motorcykel kan jag rekommendera Frankrike framförallt. Att åka MC i Champagne är inga konstigheter. I centrala Paris kan du räkna med köer och tutande bilister. Men med lite is i magen kommer du fram dit du ska vartefter. I England är det vänstertrafik(!) Så kör inte på fel sida om vägen som jag gjorde några gånger, en liten lapp på instrumentbrädan som påminner dig kan vara bra, för det är lätt att glömma bort framförallt där det inte är så mycket trafik. Men i helhet är det inte så svårt.

Prislappen från början till slut landade på 13- 15000 kronor med precis allt såsom enklare boende, bensin, färjor, vägavgifter och mat. Alltid när jag reser har jag märkt att kostnaden har landat på cirka 1000 kronor per dag, om det inte är något alldeles speciellt, och de gjorde det även den här gången då jag var borta nästan två veckor.

- Kasta därför pil på kartboken där hemma och åk dit där pilen landar!

Peter och Matilda på scenen.

Nationaldagsfirande på Sankt Anna skärgårdsskola

År 2014 var det första gången man firade nationaldagen på Sankt Anna skärgårdsskola. Sedan dess har det blivit en tradition med fler deltagare för varje år. En av anledningarna att det blev en sådan succé från början var att Sankt Annabygdens egna kända musikalartister från Lagnö - kusinerna Matilda Grün och Peter Johansson - ställde upp och bidrog till underhållningen från allra första början.

Anne Malmstedt, lärare i Sankt Anna skola under 39 år, numera pensionerad, berättade att Matilda och Peter gärna ville hjälpa till med att skapa intresse för sin hembygd, Sankt Anna. Det har de verkligen lyckats med. Till årets nationaldagsfirande kom bortåt 1800 besökare.

I år kunde man även besöka ett vandrande skolmuseum i en av skolorna. Utställningen, som Ingemar Törqvist ansvarade för, visade upp skolmiljöer från 1950- och 60-talet med bland annat planscher, karta, skolböcker och skolbänkar. Även en tramporgel fanns på plats. Själva hade lärarna på skolan letat fram gamla skolfoton från Sankt Anna skola från 1908 och framåt. De gamla fotona satt på en vägg och många av besökarna kände igen personer som fanns på dessa.

Själva nationaldagsfirandet öppnades med musikskolans blåsorkesters intåg under Claes Henkes ledning. Därefter hälsade ordföranden i föreningen Sankt Annabygden, Bengt Svensson, alla välkomna. Sedan var det dags för Åsa Sjöberg, dagens konferencier, att ta över mikrofonen. Åsa presenterade nationaldagsprogrammet och lämnade sedan raskt över både mikrofon och ord till Sten Heckscher som hade inbjudits att hålla nationaldagstalet.

Sten Heckscher, en känd profil i Sverige som bland annat varit näringsminister och rikspolischef, höll ett föredömligt kort och fint tal. Sverige var ett bra land att leva i även om det fanns en del att förbättra. Han tyckte också att vi skulle vara tacksamma och glada över våra årstider som ger oss en omväxling i våra liv.

Efter Heckschers tal var det dags för Söderköpings Spel- och Dansgille att visa upp sina färdigheter på gräsplanen nedanför den för dagen uppbyggda scenen. Det blev både vals, hambo och andra härliga folkdanser under en dryg halvtimme. De dansande ackompanjerades av dragspel, gitarr och fiol från scenen.

Precis klockan 12 var Peter och Matilda redo att stå på scenen för att underhålla de förväntansfulla åskådarna. Kusinerna bjöd på ett omväxlande program med kända låtar som Fattig bonddräng, Sol, vind och vatten och Utan dina andetag. Extra populärt var att Peter bjöd upp sin pappa Janne Johansson – alias Janne Taxi – att vara med och sjunga och spela på sitt dragspel i några låtar.

Det var ingen som behövde tvivla på antalet nationaldagsbesökare när man tittade ut över bilparkeringen med de hundratals bilarna på ängen bredvid kyrkan och som arrendatorn på Thorönsborg så generöst upplåtit för ändamålet. En flagga delades ut till Bengt Hassel, Stora Arentorp.

Peter Rundlöf bjuder in till sitt galleri.

Vacker glaskonst inne i galleriet.

Peter visar upp sin ateljé.

Peter vid sitt vackra hem intill sjön Tjen.

” I Galleri Pi finns inga mellanhänder och priserna kan hållas nere. ”- Här kan man gå och själv ta in det man ser, utan någon som flåsar en i nacken”. Betalning ombesörjs på egen hand. Priser står utsatta och betalning kan ske via Swish.

Ett litet galleri i skogen

Lilla Tidningen är ute för att göra ett reportage om galleriet i Sverkersholm som är beläget mellan Söderköping och Ringarum. Vi kör Östra Rydsvägen från Söderköping ca 8 km och svänger sedan vänster mot Fyllingarum, efter ca 5 km svänger vi höger mot Sverkersholm. Just som vi börjar fundera på om vi kört fel dyker den lilla skylten upp vid väggkanten, ”Studio π”. Här invid sjön Tjen har Peter Rundlöf sitt galleri.

Peter Rundlöf har i år bott i byggnaden, som tidigare tjänat som Sverkersholms skola, i 30 år - och det är lätt att förstå varför. ”- Det här är ett paradiset på sommaren”. Från den blommande trädgården har man en fantastisk utsikt över näckrosor, vattnet och skogen tätt inpå

Peter har länge arbetat som träslöjdlärore vid Söderköpings Waldorfskola, där även hans fru arbetar. Nu för tiden jobbar han deltid som behandlingsassistent - sin tid ägnar han dock allra helst hemma vid sin ateljé och snickeriet som ryms på tomten. Här pågår verksamhet som omfattar både smide, glasfusion och träarbete.

Peter, som tar en paus i trädgårdssysslorna, möter oss på grusplanen som går mellan hans bostad och det lilla galleriet. ”- Välkomna till Studio π!” hälsar oss Peter och vi går tillsammans för att kika på utställningen och hans snickeri, som ligger i direkt anslutning till galleriet. Peter berättar om öppettiderna som är mycket generöst tilltagna, kl. 10-20 alla dagar hela sommaren, juni-augusti. Peter själv är förstas inte alltid på plats, här ges man möjlighet att själv i egen takt botanisera bland det som

utställningen har att erbjuda. Idén om självbetjäningen fick Peter från ett liknande arrangemang på Öland. Han har tidigare haft utställningar i både Norrköping, Söderköping och Linköping, men ”det kostar mer än det smakar” att hela tiden själv finnas tillgänglig menar Peter, och till det kommer avgiften att hyra in sig på ett galleri, vilken inte är obetydlig. I Studio π finns inga mellanhänder och priserna kan hållas nere. ”- Här kan man gå och själv ta in det man ser, utan någon som flåsar en i nacken”. Betalning ombesörjs på egen hand. Priser står utsatta och betalning kan ske via Swish.

Här finns konst och bruksföremål i glas, trä och textil. Skålar, snickerier och skulpturer dominerar utställningen. Paletten är färgglad och föremålen går i många skiftande former och utföranden. På tal om formen så är varje exemplar unikt. Den unika formen fås genom att sand packas på olika sätt innan den täcks med glas och placeras i ugnen. Här är inte fråga om någon massproduktion med tusentals identiska produkter.

Materialet till glaskonsten hämtar Peter från överblivet byggmaterial, det kan röra sig om en gammal fönsterruta där man knackat bort bågarna. På detta sätt blir processen både billigare och mer miljövänlig och kan ske med återvinning som ledord. Ett annat exempel på återanvändning Peter visar oss är en gammal salladsskål. Den har stått i något skåp och inte blivit använd. Med lite färg och en hänganordning har den nu istället blivit en vacker väggprydnad, men kan fortfarande enkelt tas ner när den ska tjäna sitt syfte som skål. ”- Så här kommer konsten in i vardagen” berättar Peter.

”- Fantasin är öppen. Den här kan lika gärna bli en lampa eller egentligen vad som helst.” Metoden som används när färgen bränns in i glaset innebär dessutom att allt enkelt kan maskindiskas.

Vi får även en rundtur i trädgården, och man förstår att odling och trädgårdsarbete är ett stort intresse. Här odlas lök, potatis, morot, bönor, purjo, gulbetor, spenat, vitlök, paprika, chili, äggplanta, tomat, isbergssallad, hallon och jordgubbar. ”- Det är så här man överlever vintern. Smaken blir helt annorlunda när växterna tas direkt från trädgård till kök”. Även i trädgården ser man prov på konstintresset. Målade växthus och vackert lagda marmorplattor vittnar om detta, även om målningarna främst tjänar till att hålla fåglarna på avstånd, berättar Peter

Slutligen slår vi oss ner i köket där Peter bjuder på kaffe och hembakt; ett typiskt 50-tals kök som Peter själv plockat ihop och inrett med bland annat skåp som försetts med egentillverkade glasörrar. Även här skiner konst- och snickeriintresset igenom.

Vi tackar Peter för inbjudan och en trevlig rundtur!

Vi står åter på grusplanen utanför galleriet och tar i hand Innan det är dags att ta vägen tillbaka. Peter lämnar oss med en sista uppmaning. ”- Träffar du någon så kom ihåg att berätta att det finns ett litet galleri i skogen”. Det gör vi gärna.

Johan Serander

Vacker glaskonst i galleriet.

Go'bitar från Gästabudet!

Det börjar äntligen dra ihop sig för årets Gästabud. Jag känner att jag längtar lite grann till att plocka fram min och makens dräkter och hänga ut dom för vädring. Jag gillar verkligen Gästabudet och hur staden ändrar skepnad för några dagar. I och med att vi bor mitt i centrum så kan vi genom fönstret höra den speciella musiken, ljudet från hästarna och gycklarnas spex och publikens tillrop. Det blir lite magiskt och trolskt på något sätt.

Ända sedan gästabudet startade så har jag deltagit både vanligt klädd och upklädd. Uppklädd har jag varit de senaste fem åren, nåja två år missade vi hela tillställningen för att vi råkade boka in utlandssemester under samma tid, vilket vi numera är väldigt noga med att kolla upp. Hur som helst så är vi hemma denna gång vilket vi ser fram emot.

Gästabudet vänder sig till alla åldersgrupper vilket är det bästa av allt. Jag har flera bekanta och vänner som sytt och köpt kläder till sina barn och barnbarn genom åren. Under denna helg finns det flertalet roliga och kreativa aktiviteter för dem små vilket säkert är spännande för dem.

Mina egna favoriter genom åren har varit att lyssna på Halsbandets konsert i Brunnskyrkan. Det är fantastiskt fint med deras olika melodier och stämmor. Tyvärr finns inte den punkten med i programmet längre - synd, men så är det nu.

Medeltidsrapsodin i Drothemskvarteren vid Kalle med pipas stuga har också varit en favorit. Intressant med Ola Lönnqvist som berättare och ett gäng skådespelare som spelat upp något skeende från svunna tider med munkar, kungar och andra karaktärer.

Under åren har jag också lyssnat på flera föreläsningar i S:t Laurentii församlingshem med olika infallsvinklar på medeltiden.

Kyrkparken med alla marknadsstånd är också härligt med alla tyger och dräkter, väskor och kalotter i skinn, band i olika färg och mönster, mandlar och kanderade äpplen, hantverkare av olika slag... ja, listan är lång.

Det här är en liten del av min upplevelse av Gästabudet i Söderköping, och om jag känner mig själv så ligger jag efter även i vad det gäller att fixa till och förnya dräkten. Men något nytt ska jag nog hinna med. Kanske något skinn att kanta med eller ett nytt band. Ja, vi får se, men dräkten ska fram och ut och vädras i alla fall inom kort.

Så om du inte har några kläder tycker jag att du ska satsa på en dräkt inför denna helg och vara med i festligheterna och vimlet. Man har inte roligare än man gör sig. Att vara med i gästabudet upklädd för medeltid är i alla fall för mig ett sätt att göra livet roligare och annorlunda. Prova vet jag. Vi ses i Gästabudsvimlet!!!!

Christina Forsman Nilsson

Gå två på bio för 130:-

Gäller på valfri föreställning vid Söderköpings Bio fram t.o.m 2017-12-06. Kan ej kombineras med andra rabatter eller erbjudanden.

Klipp ut och ta med annonsen för att ta del av detta erbjudande.

Programmet hittar du på:
www.soderkopingsbio.se
eller via tel: 0121-141 51

Söderköpings bio

PÅ VÄG MOT

EN TRYGG OCH JÄMLIK SJUKVÅRD

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET I SÖDERKÖPING

Välkommen in!

KONTAKTA OSS FÖR ÖPPETTIDER
OCH MÖTESBOKNING

HÄLSNINGAR MARIE ANDERSSON, FONUS SÖDERKÖPING

FONUS

ÖST

SKÖNBERGAGATAN 11 • TEL 0121-146 40 • WWW.FONUSOST.SE

Nytt nummer ute den 25 november

lilla
TIDNINGEN

Med snart ett år kvar till nästa val ställer Lilla Tidningen ett par frågor till de politiska partierna.

Fråga 1: Vad är de viktigaste förändringarna för att förbättra sjukvården i Östra Östergötland kommande mandatperiod?

Fråga 2: Vad vill ditt parti göra för att förbättra glesbygdstrafiken i Söderköping, Valdemarsvik och på Vikbolandet?

Vänsterpartiet

Fråga 1: Primärvården är navet i hälso- och sjukvården. Den ska finnas nära, vara lätt att få kontakt med och ha en god samverkan med övrig hälso- och sjukvård. Vänsterpartiet var starkt kritiska till nedläggningen av Söderköpings Vårdcentral, som lades ned trots en väletablerad verksamhet och trots att majoriteten av Söderköpingsborna var listade på vårdcentralen. Vårdcentraler ska inte läggas ned på det sätt som gjordes. Det ska finnas minst en offentligt driven vårdcentral i varje kommun. För att öka tillgängligheten och göra det enklare att komma i kontakt med vårdcentralen vill vi se lägre avgifter, längre öppettider och drop-in mottagningar.

Hälso- och sjukvården i Östergötland har under flera år varit satt under hård ekonomisk press. Det finns inte utrymme för ytterligare neddragningar och besparingar. Hälso- och sjukvården behöver mer resurser, inte ytterligare sparbetning.

Fråga 2: Vänsterpartiet är mycket kritiska till att majoriteten valde att lägga ned ett 30-tal busslinjer på landsbygden för att istället satsa pengarna på stadstrafiken i Linköping och Norrköping. En fungerande kollektivtrafik är viktig på flera sätt och ska finnas i hela länet, inte bara i staden. Vänsterpartiet vill, istället för nedläggningar av busslinjer, att linjetrafiken på landsbygden ska utökas. Det är fullt möjligt. Vi skjuter till mer pengar än majoriteten skar ner. Nysatsningen ska ske i nära samarbete med kommunerna och dem som bor på landet.

Närtrafiken måste förenklas, bli billigare att använda och utökas, som den är organiserad idag är den inte ett verkligt alternativ för flertalet.

Malin Öst (V)

Ledamot i Regionstyrelsen

Ledamot i Regionfullmäktige

Socialdemokraterna

Fråga 1: Sjukvården står inför stora utmaningar de närmaste åren, inte minst på grund av den demografiska förändringen i befolkningen. Det är därför viktigt att fram till valet och efter valet prioritera en omställning av vården. Sjukvården måste finnas nära vårdtagarna, kanske till och med i hemmet. En annan viktig fråga är att prioritera arbetet med jämlik vård och jämlik hälsa, sjukvården ska behandla alla lika oavsett bakgrund. Sist men inte minst är också en mycket viktig fråga arbetet med kompetensförsörjning. För att kunna leverera en hälso- och sjukvård i världsklass behövs medarbetare som trivs på sitt arbete och att rätt person gör rätt saker i vården. Regionen måste fortsätta arbetet med att utveckla sin roll som en attraktiv arbetsgivare.

Fråga 2: Den nuvarande linjestrukturen i den östra länsdelen ligger fast. Vi fortsätter med skärgårdstrafiken i nuvarande omfattning. Vi vill ytterligare öka samarbetet och samverkan med de berörda kommunerna i området. Vårt åtagande med närtrafiken fortsätter att utvecklas och vi är öppna för ytterligare förbättringar av den. Vi

tror att den anropsstyrda trafiken har kommit för att stanna och blir ett utmärkt komplement till övrig trafik. Vi har en viktig uppgift att marknadsföra de förbättringar som gjorts inom kollektivtrafiken då kunskapen fortfarande är ganska dålig bland östgötarna om vilka möjligheter som erbjuds.

Sonnie Knutling, Söderköping

Ordinarie ledamot (S)

Regionstyrelsen och Regionfullmäktige

Region Östergötland

Miljöpartiet

Fråga 1: En av de viktigaste förändringarna är att fortsätta arbetet med konceptet "glesbygdsmedicin" där vårdcentralen i Valdemarsvik är draglok i regionen. Det innebär att t ex kunna träffa sin läkare via video eller att som personal kunna rådgöra med specialist vid hembesök. Som patient slipper man längre resor till och från vårdcentralen men, i förlängningen, även till och från sjukhuset. För att konceptet ska fungera i hela östra Östergötland behövs även ett väl utbyggt bredband. Precis som sker i Söderköping vill MP ge fler möjlighet att få en läkarkontakt via nätet. Dessutom behöver vi fortsätta arbetet med att rätt person gör rätt saker på vårdcentralerna och satsa på kontinuitet genom att minska beroendet av hyrpersonal.

Fråga 2: I alla Östergötlands landsbygdsområden är det viktigt att de centralorter som finns har en attraktiv och relevant linjetrafik till kommuncentra och till strategiska omstigningsplatser längs länets huvudstråk. I de delar av länet där resandeunderlaget och resandet är så lågt att det inte är motiverat att köra linjelagd kollektivtrafik behöver vi ytterligare utveckla olika former av anropsstyrd trafik. Närtrafiken ska möta behovet av resor för inköp, vårdbesök eller andra service- och sociala resor och har potential att utvecklas och i våra tre skärgårdskommuner är det viktigt att skärgårdstrafiken utformas för att möta de resbehov som finns och att den synkroniserar med den landbaserade trafiken för vidare transport. Att finna former för samordning av olika transporter är viktigt. Inte bara för att minska antalet transporter utan även för att maximera servicegraden för de boende. Här behöver kommunerna och regionen fördjupa sin samverkan.

Margareta Fransson (MP)

Regionråd

Liberalerna

Fråga 1: Liberalerna vill utveckla den nära vården, den vård som är allra närmast medborgaren. Vi vill göra en större satsning på de vårdcentraler som ligger längst bort från sjukhusen i länet. En satsning för att minska den psykiska ohälsan i alla åldrar står högt på liberalernas agenda. Liberalerna arbetar sedan många år tillbaka för att det skall finnas en Äldremottagning på alla vårdcentraler i länet. Vi vill också se en större satsning på friskvård. Liberalerna vill att det ska finnas mobila specialistsjuk-

vårdsteam som skall styras av patientens medicinska behov oavsett diagnos och boendeform.

Fråga 2: Det absolut viktigaste är att fortsätta den inriktning som är lagd med att vårdcentralerna och den nära vården ska utgöra navet inom hälso- och sjukvården. Det är den vården som är förlagd närmast medborgarna, och där måste kompetens och resurser finnas – så att patienter kan vara trygga i att ha vårdcentralen som sitt första alternativ. En bra grund som nyligen blev genomförd är att primärvården lagts i en egen organisation. På detta sätt förstärks vårdcentralernas fokus och dessa satsningar måste få fortsätta.

Ett ökat fokus på årsrika (äldre) är också viktigt. Allt fler blir idag allt äldre, och ett värdigt och hälsosamt åldrande måste säkerställas. Här behöver utvecklingen av både hälsofrämjande som behandlande insatser stärkas.

Till sist måste tabun och stigma kring den psykiska ohälsan brytas. Det är först när samtalet om dessa tillstånd är lika vanliga som tillståndens existens som man kan komma åt denna problematik på riktigt.

Monica Broman (L)

Ledamot i Hälso- och sjukvårdsnämnden

Ledamot i Regionfullmäktige

Britt-Marie Hamnevik, Söderberg

Ersättare i TSN för Liberalerna

Moderaterna

Fråga 1: Vi moderater vill stärka den nära vården, tillsammans med Kristdemokraterna har vi i Region Östergötland presenterat många förslag i vår gemensamma budget. Vi vill korta väntetiderna när man ringer 1177, därför har vi satsat 10 miljoner extra.

Vi vill även stärka upp primärvården som vi tycker är den naturliga ingången i vården. Vi har satsat 5 miljoner extra framför allt till utökad läkarmedverkan i hemsjukvården.

Vi har även tagit fram 24 förslag för att motverka den vårdkris som finns både i Östergötland och i landet i övrigt. Det är många olika åtgärder som behöver göras för att det ska bli mer attraktivt att arbeta inom vården.

Vi vill även utveckla de digitala tjänsterna i vården ännu mer. Det är något som underlättar fram för allt för patienter och anhöriga som bor långt från sjukhus och vårdcentraler. Men för det ska lyckas krävs en tydlig satsning även på bredband för hela länet.

Fråga 2: Vi moderater ser kollektivtrafiken som ett viktigt nav för att utveckla hela länet. I gemensamma budgetförslag i Region Östergötland med Kristdemokraterna har vi lagt förslag om att satsa 3 miljoner extra till ett försök med riktad satsning med utökad kollektivtrafik på strategiskt viktiga landsbygdslinjer.

För att våra skärgårdsöar ska kunna utvecklas ytterligare behövs en väl utbyggd och pålitlig kollektivtrafik. Den idag anropsstyrda skärgårdstrafiken bör kompletteras med fasta avgångar på strategiska rutter.

Vi vill även se över hur vi kan få ett fungerande sys-

tem för skolresor inom hela regionen. Här behövs samarbete mellan både regionen, kommunerna, byalag m.m. för att tänka nytt och föra att använda resurserna på bästa sätt.

Vi ser även möjligheter med samåkningssystem och vill utreda hur man skulle kunna genomföra ett sådant.

Marie Morell
Oppositionsråd (M)
Gruppledare,
Region Östergötland

Centerpartiet

Fråga 1: Det viktigaste är att fortsätta arbetet med att stärka upp primärvården (vårdcentralerna) för landsbygdens befolkning likväl som för stadens befolkning. Där jobbar fast personal med rätt kompetens, så att den med mer långvariga besvär inte behöver börja varje besök hos vårdcentralen med att beskriva samma hälsoproblem för ny läkare, psykolog, sjuksköterska varje gång. För mig som centerpartist är det viktigare att vården är av god kvalitet än om vårdcentralen bedrivs av regionen eller privat, om den är stor eller liten. Kanske kan primärvården kompletteras med liknande system som i Norge, med fast läkarkontakt och små privata vårdcentraler. Vi vill fortsätta utvecklingen av Vrinnevisjukhuset som modernt, fullvärdigt akutsjukhus, där förstklassig vård bedrivs och samarbete med universitetet stöder forskning och utbildning. Vi vill öka användningen av digital teknik för att underlätta vården och för att ge bättre tillgång till specialistkompetens. Vi ser att andra yrkesgrupper kan avlasta vårdutbildad personal och komplettera verksamheten så att arbetsuppgifter blir mer renodlade så att kompetenser används klokt. Vi vill öka samarbetet mellan primärvård, skolhälsovård, socialtjänst, specialistvård runt patienter med flera olika hälsoproblem och diagnoser, också för att förbättra stödet till barn, ungdomar och vuxna med psykisk ohälsa.

Fråga 2: Vi vill göra Närtrafiken mer känd, utöka tiderna efterhand, och se över gränserna för vilken ort man kan åka till/från. Vi vill värna den kollektiva Skärgårdstrafiken som finns i vår fina Skärgård. Vi vill underlätta att åka kollektivt genom snabba busslinjer, pendlarparkering, så den största delen av resan kan ske kollektivt och bevara de fasta väl fungerande busslinjerna i vårt område. Vi jobbar för att gymnasieskolorna börjar senare på morgonen så att gymnasieeleverna kan åka med samma skolskjuts som grundskoleeleverna hemifrån, det gynnar även skolprestationerna enligt forskning. Vi vill förbättra samarbetet med kommunerna så att t.ex. några platser i skolbussen ska vara tillgängliga för vuxna pendlare. Hitta system, (kanske någon app) för att underlätta samåkning i personbil. Vi vill stimulera att ersätta fordon som drivs med fossila bränslen med fordon som inte belastar miljön lika mycket (tillgång till andra drivmedel, miljöbilspremier, skatteregler). Arbeta för att infrastruktur som vägar och bredband har god standard också där folk inte bor så tätt.

Kerstin Sjöberg (C)
Förtroendevärd, Region Östergötland

Sverigedemokraterna och **Kristdemokraterna** har inbjudits att lämna svar på frågorna, men har inte återkommit till redaktionen i tid.

Nu börjar vår stora rea!

Hjälp oss att tömma hyllorna inför inventeringen

Köp 4 och betala för 3

Gäller på allt i bokhandeln
Du får den billigaste varan på köpet

Varmt välkomna hälsar
Anders och Louise

info@soderkopingsbokhandel.se
eller ring 0121/100 98
Storgatan Söderköping

Följ oss på Facebook

Trafikkontroll.

Foto: Polisen

Trafikkontroller motverkar brottslighet

Då är semestern slut för denna gång, oj vad tiden går fort! Men jag hoppas det ännu blir vackra kvällar så att man kan sitta ute och njuta av lite värme. Nej... Så tycker jag inte, jag vill ha regn!! Det har inte regnat på över en månad där jag bor, gräset är gult, björkarna börjar tappa löv, ingen svamp i skogen! Nej, fram för mera regn!

Vi poliser brukar säga att regn är ett riktigt bra polisväder! Då sitter de flesta inomhus och det blir lugnt, brottsligheten minskar!

Så här ser den anmälda brottsligheten ut under sommaren i Valdemarsvik och Söderköping:

Totalt anmälda brott Valdemarsvik 1/6 – 31/7: 115 st. (samma period 2016, 160 st)

Söderköping 1/6 – 31/7: 220 st. (samma period 2016, 185 st)

Tillgrepp/skadegörelse Valdemarsvik 34 st. (samma period 2016, 59 st)

Söderköping 87 st. (samma period 2016, 43 st)

Det här är något jag kommer att diskutera med respektive kommun, varför sjunker brottsligheten i Valdemarsvik och ökar i Söderköping?

Jag har tidigare skrivit om hur man bäst skyddar sig mot inbrott och stölder. Under sommaren fick jag ett mail från en sommarboende i Valdemarsvik som undrade varför soptunnorna läggs ned när soporna inte ska hämtas. Det var en mycket bra fråga, det blir ju en tydlig signal att här behövs inga sopor hämtas eftersom huset står tomt! Jag hoppas att soptunnorna hädanefter kan få stå upp, även om inga sopor ska hämtas.

Jag har även tidigare fått en fråga som jag besvarade enligt nedan:

Varför ägnar polisen så mycket tid till att kontrollera om vi använder bilbälte istället för att ta fast tjuvar?

Ibland har vi trafikkontroller "bara" för att just vi är satta att utföra det arbetet. Det är väl känt att skadorna blir betydligt värre då man krocker och inte använder bältet vilket jag kan se som ett skäl nog.

Många av våra trafikkontroller har vi på just den aktuella platsen av ett syfte. Syftet är många gånger att där brukar den kände inbrottsjuven färdas i sin bil. De flesta tjuvarna färdas per bil varför just våra trafikkontroller

POLISEN INFORMERAR

Peter Johansson är Söderköpings och Valdemarsviks kommunpolis. Han svarar gärna på dina frågor.

är väldigt bra för att fånga, tjuvar, rattfyllon eller vad det kan vara.

Jag vill passa på att lämna en uppmaning med anledning av den frågan. Sluta att varna/blinka med ljusen till andra trafikanter då ni ser en trafikkontroll! Det kan vara en inbrottsstjuv eller rattfyllerist som ni på det sättet hjälper.

Ha nu en fortsatt bra sommar, regn eller inte.

Har du en fråga till Peter?

Skicka din fråga till info@lillatidningen.com.

Peter Johansson
Kommunpolis

Hamngatan 14, 1937 **Hugo Johansson** och **Gösta Kulin** hyrde en lokal, lånade en kärra och åkte till Småland.

Storgatan 27 inköptes 1939. Från 1941 blir **Gösta** och **Martha Kulin** ensamma ägare till Möbelkompaniet.

Tre generationer, son, far och farfar **Kulin**.

Möbelkompaniet levererar och monterar fritt inom en radie av 10 mil.

Möbelkompaniet 80 år i Valdemarsvik

Möbelkompaniet, en stor affär som ligger ganska långt ifrån våra storstäder, hur kan den vara så framgångsrik och ha funnits i 80 år? Lilla Tidningen bestämde sig för att ta reda på detta och möttes av en grupp trevliga och kunniga försäljare.

Pappa en torparson från Askedal

Ägaren Margot Kulin berättar, ”pappa, Gösta Kulin, var torparson från Askedal, som ligger på gamla vägen mot Gusum. Han ville bli skogvaktare, dräng var inget som lockade. Farfar undrade en morgon varför tuppen var så tyst? Pappa hade knutit ett band kring tuppens näbb. Då förstod farfar att jord- och skogsbruk inte var något för sonen”.

Gösta tog plats hos Nisse Liedholm far, Erik Fredrik som var förman på en brädgård. Liedholm flyttade tillbaka till Valdemarsvik och blev chef för Grännäs sågen, 1937. Pappa blev uppringd av Liedholm som sa det finns ett distrikt ledigt som säljare för symaskiner. Pappa tog gärna arbetet. 1937 gifte sig pappa och mamma. De bodde sedan i ett rum och kök, omodernt i Liedholmshuset.

Pappa skaffade en gammal motorcykel och började åka omkring och sälja. Alla försäljningar var på avbetalning, så pappa fick åka omkring och inkassera en femma eller en tia. När pappa sedan blev inkallad under andra världskriget och blev placerad uppe vid finska gränsen, så fick mamma ta mig på cykeln och åka runt och inkassera avbetalningarna.

Försäljningen av symaskiner blev 1937 en bisyssla när pappa tillsammans med Hugo Johansson startade Möbelkompaniet. De hade satsat varsina 80 kr. De hyrde en dragkärra och åkte till en bysnickare i Småland och köpte möbler. De hade en liten butik på Hamngatan, bakom Hallings.

Pappa fick avbryta sin militärtjänstgöring 1941 för att åka hem och ta över hela verksamheten.

När jag var ett år skrev pappa hem till mamma ”uppfostra Margot till en god svensk medborgare”.

När pappa kom hem fick han lov att flytta på butiken framför läderfabriken till ett kvarter som nu är rivet. På gården byggde han ett trähus. Pappa köpte senare ett trevåningshus som ligger nere i backen mot nuvarande

placering av kommunhuset. Precis när han hade köpt huset med bostäder och småaffärer så kom beskedet att läderfabriken skulle läggas ner! Pappa blev mycket bekymrad, en åderlätning för samhället. Folk flyttade, mest till Oxelösund. Fabriken hade någonstans mellan 700-800 anställda!

Det var så opraktiskt att ha butik i trevåningshus och ha lager i källaren, lager i det gamla systembolaget, samt lager i gamla Tingshuset, ja överallt! Det blev mycket att bära mellan de olika lokalerna. Då bestämde pappa sig för att bygga nytt, många olyckskorpar undrade varför bygger du inte i Norrköping?

1980 byggde min bror Mats nuvarande lokaler. Då flyttade han lagerhuset upp till Vammarområdet. Det var en sensation att flytta ett så stort hus så långt!

Min bror gick bort år 2004, bara 58 år. Jag var lärare och nybliven pensionär, 65 år och fick ta över verksamheten. Att jag skulle ta över verksamheten hade aldrig varit på tal, den skulle gå till söner.

Möbelaffären idag

Jerry Eriksson kommer och sätter sig bredvid Margot. Jerry berättar. Vi är inga "trendnissar" vårt sortiment är traditionellt. Våra kunder är ofta 40-50-talister men vi har kunder i alla åldrar. Vi är speciellt bra på sängar, personlig service och trevligt bemötande. Det blir inte som i möbelvaruhus med stor genomströmning, varje kund ses hos oss. Varje kund uppmärksammas men får i lugn och ro se sortimentet och säger till när de vill ha hjälp. Dessutom får de gratis hemkörning och montering inom en radie av 10 mil.

Hur många anställda är ni idag? Vi har fyra heltid- och två deltidanställda.

Halva vår omsättning är sängar. Soffor, matmöbler och fåtöljer säljer vi också mycket av. Vårt sortiment passar äldre, lite stadigare möbler. Vi är för stora för Valdemarsvik och är beroende av kunder utifrån. Tidigare var Västervik en viktig marknad för oss, men plötsligt så lade Electrolux ner fabriken, så nu är det Norrköping som är en stor marknad. Vi annonserar också i Corren som ger kunder från Linköping och Åtvidaberg. Tack vare alla sommargäster här från Stockholm så kör vi varje höst två-tre lass till Stockholm.

Det är roligt med kunder från ett stort upptagningsområde, men det roligaste är att vi har kunder som återkommer i tre-fyra generationer!

Vi har mycket kompetent personal säger Margot och ser nöjd ut. Vi har öppet sex dagar i veckan.

Är det inte dumt att ha stängt på söndag för kunder som reser långt? Nej, de kommer på lördagen. Våra trogna kunder känner till våra öppettider och förstår att äsven min personal behöver vara ledig. I sällanvaruhandeln så är det inte nödvändigt med öppethållande på söndagen, det är ett skapat behov.

På vardagarna stänger ni 18:00, är det inte ett problem för kunder från Linköping/Norrköping? Nej det är det inte, sen är det så här att om man ringer och säger att vi har lite svårt att hinna så säger vi, det är klart att vi stannar, självklart.

Utvecklingen i branschen

Om man ser på branschen i stort så var 80-talet goda tider fram till bankkraschen i början av 90-talet. Sedan har det varit tuffare, marknaden har inte återhämtat sig, men det rullar på och går hyfsat. Nu har nätet börjat påverka, dock inte oss i så stor utsträckning. Vi har inte den kundkretsen, våra kunder uppskattar service.

När jag tog över 2004 fanns det fem inredningsföretag i Norrköping, efter tre år så fanns det 17! Då var det överretablerat, nu har många slagits ut.

Traditionellt sortiment och bra service

Hur kan man konkurrera med en affär på landet? Priserna verkar ju också vara bra. Större affärer och många kunder borde kunna hålla lägre priser? Jo vi har låga lokalkostnader och personal som är kompetent och lojal. I Norrköping så är lokalkostnaderna i allmänhet flera miljoner!

Att handla på hemmaplan innebär skattekronor och arbetstillfällen. Sen är det dessutom så att alla inte har bil och då är det viktigt att gynna affärerna på orten.

Margot fortsätter, vi har trots läget på landet nära avstånd till flera orter som Norrköping, Linköping, Åtvidaberg samt Västervik. Men det innebär också att vi måste annonsera mera i tidningar. I våra annonser har vi inte med priser, inte för att de är höga, men vi vill gärna synas med vackra interiörbilder, Fotona har stor genomslagskraft och så marknadsför vi vårt erbjudande om fri frakt och montering.

Margot Kulin, en engagerad kvinna för företagande och bygden

Margot talar engagerat om sin marknadsföring i dagstidningar och fackpress som bl. a. finns i långfärdsbussar. Jag har några vargtimmar var natt mellan 01:00-04:00 och då ligger jag och tänker på innovativ marknadsföring. Jag har verkligen fått uppskattning för vår marknadsföring. Sen kan jag inte dator, jag kan "on och off". Men jag har andra som kan den delen, dator befattar jag mig inte med.

Av Lions Valdemarsvik fick jag på nationaldagen, ett

pris för mitt engagemang för ishockey, Kulins Cup. Några trodde kanske att jag skulle spendera pengarna som andra damer på någon chic handväska, men jag lät pengarna gå tillbaka till ungdomarna och verksamheten. 2006 blev jag vald till årets företagare, det är inte så vanligt för en dam. Jag har blivit juste bemött av kommunen och organisationer, uppskattad av Valdemarsviks innevånare. Jag har uppfattats som rak och ärlig och har alltid stått för mina åsikter.

Marknaden idag och om framtiden

Det är så mycket falska premisser på marknaden idag, det är inte roligt. En konkurrent på nätet kan gå ut med att de har 30 % rabatt på en soffa men i själva verket så har vi ett lägre pris med 400 kr. Andra annonserar med gamla ordinariepriser och har rabatterbudandanden. Det är inte juste! Det gör att jag tappar lite av glädjen i arbetet.

Om framtiden då? Du är 78 år. Jag har fått vara frisk. En del säger till mig, sluta inte arbeta för då dör du direkt. Jag får otrolig stimulans av arbetet. Min dotter säger, jag vill umgås mer med dig mamma, innan du blir senil. Orsa kompani lovar ingenting. Självtar jag dagen som den kommer. Möbelkompaniet startades av min far och drevs senare av min bror Mats tills att han dog. Då tog jag över, nyss fyllda 65 år. Mamma arbetade i affären till hon var 75 år. Man säljer inte företaget bara så där, företaget är ett livsverk!

Brett sortiment med storsäljare

När det gäller sängar så arbetar vi bara med ett fabrikat, Ekens säger Jerry Eriksson. Svensktillverkat från Rydaholm, Småland. Vi har haft många märken genom åren men det har varit många fusioner i branschen och i slutändan har Eken varit bäst och starkast. Ett brett sortiment från billiga men bra sängar till dyra. De dyraste är dock billigare än de stora välkända märkena, de har vi också haft, men då hade vi också många reklamationer. Vår dyraste säng idag ligger i pris mellan 35-40 000 kr.

Tidigare så lade kunderna pengarna på gavlar och överkast, nu är själva sängen som är det viktigaste och då vill man gärna ha professionell hjälp. Det är stor skillnad.

Vad finns det för riktvärden när man ska välja säng? Det man väljer utifrån så är det din vikt, är man tung så väljer man fast eller medium. Lägg dig på rygg, när man är lite svankig så ska man känna efter att svanken har stöd. Har man luft emellan då ligger man för hårt. Ligger man på sidan så är tanken att höften och axeln ska sjunka ner lite så att man har en rak ryggpelare. Är man van att sova hårt så ska man fortsätta med det.

Vad som skiljer en dyrare säng från en billigare är att det oftast är fler zoner på längden. De blir mer följ-samma. Vad som också blivit mer populärt hos vanliga kunder är höj- och sänkbara sängar. Med en manöverpanel som numera är trådlös. Sängen viker sig i två leder. Bra när man vill sitta upp i sängen och läsa en god bok eller se på TV.

Lars-Göran Nilsson sitter i den bekväma soffan som blivit en storsäljare.

Bland ungdomar är det modernt med Continentalsängar, den sängen har ingen skarv. De är också högre, vilket bara är modernt men har ingen funktion. Continentalsängar finns i prisklasser från 11 000-30 000 kr beroende på antal zoner.

I botten finns en rammadrass med fjädrar, bygger på en träram. Därefter ytterligare en madrass. Sänggavlar säljer vi inte nu för tiden, nu är det huvudgavlar som är populära och då ofta i tyg.

Bekväma fåtöljer

Fåtöljer som följer med upp när man reser och sätter sig är en annan storsäljare. De är motordrivna med inbyggd fotball och kan resa en person nästan till stående. Mycket populära efter reklam i branschtidningar. Fåtöljerna har blivit nättare och billigare. Prisexempel för fåtöljen på bilden som Jerry demonstrerar, är 7 995 kr.

Jerry Eriksson demonstrerar fåtöljen som du bekvämt sätter dig i eller reser dig upp.

Den äldsta möbelen, en storsäljare

De här soffan i tyg eller skinn är vår äldsta möbel och vår storsäljare, fortsätter Jerry. 80 % är nu förtiden i tyg, skinn är inte lika modernt. Det finns många olika tyger att välja bland. Man sitter så bra i den, man sjunker inte in ner. Nätt, fina soffor som är tillverkade i Sverige av Möbelform, Glimåkra. En svensk firma som tillverkar till baltpriser. Soffor är stort hos oss, även bäddsoffor, avslutar Jerry. Välkommen in och se våra kvalitetsmöbler till bra priser!

Åke Serander

SÖDERKÖPINGS
HUNDDAGIS & PENSIONAT

0704-71 07 53
www.skphunddagis.se

Ratta in RadioWix på 97,9
Din lokala Radiokanal i
Valdemarsvik

Östgotadagarna lockar många besökare till Vikbolandet.

Åka traktor och vagn är en populär aktivitet.

Östgotadagarna på Vikbolandet

På Vikbolandet finns det mycket att göra under Östgotadagarna, som pågår den 2 och 3 september. Ett årligt återkommande evenemang där företag och föreningar på landsbygden öppnar upp dörrarna till sina verksamheter.

Ninni och Marie som driver den unika inredningsbutiken Det Lilla Hönshuset på Stora Grönhög, berättar att de brukar ha ca 1500 besökare, servera ca 400 kaffe och ca 300 korv. Östgotadagarna lockar både den lokala befolkningen och resande från andra delar av Sverige. Det är personer i alla åldrar, men framförallt många barnfamiljer som passar på när Landsbygden har öppet hus.

Andra populära mål är te.x. Ormsätter, Vikbolands Struts, Visätter Kalkongård och Fristad f.d. Gästgiveri m.fl.

All information du behöver om Östgotadagarna hittar du på hemsidan www.ostgotadagarna.se och finns även att läsa i broschyren som bl.a går att hämta på turistbyrån.

Mikael Karlsson

Exklusivt erbjudande för Lilla Tidningens läsare

9999

Bröllopsfilm

I paketet ingår en 3-5 minuter lång redigerad film.
Licensierad musik godkänd för publicering online.
Medverkan från förberedelser till slutfest.

linusthunholm.com
hello@linusthunholm.com

Annonsera julbord i Lilla Tidningen den 25 november!
Välkommen med din bokning senast den 1 november

E-post: annons@lillatidningen.com
Telefon: 0121-421 35

Några sitter vid kaffebordet en stund medan andra dansar för fullt, men alla har lika trevligt.

Härsmegänget dansar vidare i Häradshammars bygdegård

Härsmegänget bildades 2009 och hade sin första dans i januari samma år. Ordet Härsmegänget kommer från en gammal beteckning på Häradshammar. Nu dansar man en lördag i månaden åtta gånger per år. Det är alltid full fart på dansgolvet oavsett hur många besökare som kommer.

Orkestrarna vill gärna komma tillbaka för att spela, eftersom de tycker det är så trevligt i Häradshammar. Därför finns det alltid musik att välja på när Christina Botvidsson ska gå igenom listan med orkestrar. Christina är den som bokar orkestrar och åker runt på danser och lyssnar för att hitta bästa musiken. Orkestrarna är inte bara lokala band, utan kommer från olika håll i landet t ex Hudiksvall, Ängelholm och Vingåker.

Så fort musiken drar igång kl 20.00 är det fart på dansgolvet och de flesta dansar ända till kl 00.30 när musiken slutar. Det är kaffepaus en halvtimme under kvällen så att både musiker och dansare hinner hämta andan och fylla på med lite energi. Det är foxtrot, bugg och en del gammaldans som orkestrarna bjuder på. Dansstilarna är olika, men alla har trevligt och de flesta är stamkunder och medlemmar som kommer tillbaka varje gång det drar ihop sig till dans.

De senaste två åren har det kommit i snitt 103 personer på danserna. En del av publiken kommer ända från Grytgöl och Finspång, eftersom det går buss därifrån. Många kommer också från andra närliggande orter. Verksamheten drivs som en ideell förening och danspubliken bör helst vara medlemmar, men man kan alltid komma och prova på innan man betalar medlemsavgift. Medlemsavgiften är egentligen bara en symbolisk summa. Genom medlemskapet kan man ha tur att få en vinst på sitt medlemsnummer vid en dragning under danskvällen. Just nu är det ca 120 medlemmar i föreningen. Kommentarer från danspubliken är ofta att det är så trevligt och familjärt i Häradshammar.

Föreningen har en stabil ekonomi. Så länge det rullar på som hittills kan vi fortsätta. Varje gång det ska bli dans samlas styrelse och arbetsgrupp under dagen och ställer iordning lokalen och fixar smörgåsar och annat som finns i serveringen på kvällen. När alla dansare gått hem ska allt ställas i ordning igen. Det är en del ideellt jobb förstås, men vi är ett glatt gäng som jobbar bra tillsammans.

Under hösten 2017 blir det dans den 23 sept till Holens orkester, den 28 okt till Löpsjötorparns orkester och den 25 nov till Samzons orkester. Dansprogrammet för 2018 finns tillgängligt från och med oktoberdansen 2017.

Håkan Thander

Programkvällar på Östra Husby Bibliotek Tisdagar 19:00

26/9 Martin Riessen

Organist i Östra Vikbolandets pastorat berättar om Musikens språk.

24/10 Anna Roos

Tidigare Östra Husby-bo och deckar-debutant med boken Spel

21/11 Monica Walldén

Tidigare Ljunga-bo. Har skrivit boken Gryningspyromanen: en berättelse om hämnd som handlar om en känd mordbrännare.

Hela ensemblen i en tidigare föreställning.

Trassel på Tråden

Så kommer Föreningen Vikbolandsspelets höstrevy att heta.

Föreningen har funnits sedan 1983 och har tidigare satt upp 12 egenskrivna sommarföreställningar samt två höstrevyer.

I föreningens stadgar står det att:

Föreningens verksamhet ska vara att sprida kunskap om Vikbolandets historia genom studier och dokumentation. Detta sker i form av krönikerspel eller liknande. Målet är att skapa kontakt mellan generationer och traditioner kring vår hembygd.

Föreningen ska också vara en möjlighet för unga begåvningar att börja sin bana inom teatervärlden och för äldre att förverkliga sina amatörteaterdrömmar.

I årets revy kommer det att finnas cirka 15 personer på scenen och kanske lika många som arbetar med att sy, bygga dekor, fixa kaffe i pausen, sköta ljud och ljus, sufflera m.m.

Allt under mottot att alla i uppsättningen är lika viktiga för att slutresultatet ska bli så bra som möjligt.

Repetitionerna börjar i september, med några träffar varje vecka, under ledning av regissören Marcus Fyrborg, för att mynna ut i premiär den 10 november i Häradshammars Bygdegård.

Övriga speldagar är 11 - 12 november och 17 - 19 november.

Margareta Gustavsson

”Mina människor, Husse och Matte, vi bor i Å på Vikbolandet, bland en massa hästar, höns, hundar, bönder och deras monstermaskiner. Är vi inte där, så är vi på Gotland hos gammelmatte, eller så reses det både hit och dit. Ibland får jag och Tyra följa med, ibland inte. Om inte, är vi ut/in ackorderade. Kan inte lära mig vad skillnaden är...”

**Hunden
Sune**

KRÖNIKA

Hallå Gott folk, då var det dags för mig, lilla Sune att fatta pennan igen, ge er en hunds livsfunderingar.

För er som inte varit med på mina äventyr tidigare, kommer en liten förklaring.

Jag, lilla Sune, kastrerad snart 6 år, bra hull, dålig päls, fråga veterinären, hon kan ordet på vad det är för fel på mig. Jag får medicin, äcklig!

Tyra, drygt 1 år, förvildad, alltid full av halm och hästskit, späd, spinkig, ser lite vass ut.

Mina människor, Husse och Matte, vi bor i Å på Vikbolandet, bland en massa hästar, höns, hundar, bönder och deras monstermaskiner. Är vi inte där, så är vi på Gotland hos gammelmatte, eller så reses det både hit och dit. Ibland får jag och Tyra följa med, ibland inte. Om inte, är vi ut/in ackorderade. Kan inte lära mig vad skillnaden är.

Börjar med en ut/in i maj månad. Minns inte varför, men så var det. Matte var väl ute på vift och jag skulle bo i stan hos en tillfällig Matte. (Tf Matte)

STAN!!

3:e våningen, hinner ju pinka på sig innan hissen kommit och man är nere.

Nu var det så att det parkerats en jättestor låda i plåt som man skulle kasta skräp i, och det skulle min Tf Matte göra. Massor skulle slängas. Blir ju lite skraj när jag hör detta, känner Mattes ord allt för väl klinga i öronen.

Släng skiten!!

Skulle det bli samma här? Hålla sig undan så man inte åkte med av misstag?

Morgonen kom, jag var kissnödig, vår Herre, eller vem det nu är som styr med vädret hade öppnat kranen för fullt.

Tf Matte skulle vara smart, pinka mig och slänga skräp samtidigt, började bli smått nervös.

Tilläggs bör, att Tf Matte är en virrpanna.

In med pinknödiga mig och skräpet i hissen, ner och ut, inte pinka, slänga skräpet först.

Det regnar inte, det är syndafloden som pågår. Hon grabbar tag i skräpet, släpar mig efter i kopplet, jag ville ju bara ha en kantsten att pinka mot, inte gå till någon plåtlåda.

Men, Tf Matte, virrpannan är envis. Fram till lådan, upp med dörren, så stor var den, att man öppnade och gick in med skräpet, längst in, jag har inget annat val än att hänga med, satt ju fast i kopplet. Vi var först på plats, självklart, ingen annan normal människa gav sig ut i detta väder. Bara Tf Matte, skulle det slängas så skulle det.

PANG!!!

Dörren slår igen, det blåste ju också. Det är då jag upptäcker att det inte finns något tak på lådan.

Förstår ni?

Där står vi, jag pinknödigt som f-n vid det här laget.

Vattnet öser ner.

Dörren går inte att öppna inifrån.

Jag pinkar mot en sopsäck medan Tf Matte börjar ropa på hjälp och banka på dörren.

Banka Du tänkte jag, vem skall höra det?

Där står jag, och inser att nu jäklar, nu är jag slängd, slängd bland en massa annat skräp, ihop med min Tf Matte. Gud hjälpe mig.

Men det var inte Gud som kom till undsättning, det var en äldre gentleman som av någon outgrundlig anledning gick ut på sin balkong och hörde Tf Mattes ångestskri.

Jag kommer, jag kommer ropade han, tog dock sin rundliga tid, han var ju tvungen att ikläda sig vattenav-

visande utrustning innan han trotsade vädrets makter. Genomsura var bara förnamnet när vi äntligen slapp ut. Tillbaka på 3:e våningen kröp jag upp i en soffa och vägrade röra mig mera denna dag.

Midsommar kommer och vi är på Gotland. Det är en massa andra människor också.

Det är någon slags sporttävling mellan öar här i världen. De springer, cyklar, simmar, hoppar, sparkar boll, ja ni vet, allt sånt som man blir svettig bara av att titta på.

Det är här och nu som katastrofen nästan inträffar.

Jag, jag lilla Sune, håller på att fälla Falklandsöarna. Om ni visste så fort det kan gå att ställa till med fullständig katastrof.

Man kan vräka sig fram över sten och under stock på någon konstig slags monstercykel, en liten upplysning, ifall ni inte visste.

Vi, dvs Matte, Tyra och jag skall ut och gå, som vanligt varvet runt ringmuren. Det var dock lite körigt denna dag, alla öbor som skulle tävla värmdes upp och svalkade av, det sträcktes och böjdes, hoppades och skuttades.

Funderade på hur de orkar?

Vi drar iväg, på den ojämna, steniga, rotfulla, upp och ner stigen precis invid muren. Matte skall gå där för att träna, hon är ju lite skruttig i både rygg och ben, ramlar både nu och då, så det skall visst vara bra med ”ojämn terräng” för balansen. Hon får gå var hon vill, för oss på 4 ben är det inga problem. I snabb takt knatar vi på, långa koppel, dräller lite hur som, vi rundar ett av de femtielva tornen som finns. Nej det gör vi inte, precis när jag sticker ut nosen, ser jag Falklandsöarna på monstercykel i rasande tempo komma från andra hållet. Jag kastar mig utåt, bort från muren, blundar och håller för öronen, tack alla gutar och högre makter för det långa slaka kopplet. Matte och Tyra trycker sig mot muren. Säkert 20 cykelgalningar kör över mitt koppel, den sista som passerade skrek THANK YOU!!

För vad då? Att jag inte spände kopplet och fällde hela högen? Kan ni se rubrikerna framför er?

Lilla Sune fällde Falklandsöarna!!

Vi hämtar ihop oss och våra nerver, knallar vidare, dock mera uppmärksamma, är det flera galningar i farten?

Tar oss in genom närmsta port, bäst att söka skydd. Inte en människa, tyst och lugnt, sol och blommor längs det bruna planket mot gränderna, livet känns gott, mycket att lukta på.

WOOOWW!

Vi fick nästan infarkt alla tre. Ett hål i planket ca 15x15 cm, precis så stort att en brun jättehund kunde kika ut. Han syntes inte, men jisses va han skrämde. Skällde på honom, vi kunde dött av skrämsele.

Det är det roligaste jag vet, skrämna turister. Där tog du fel, vi är inga turister, vi är nästan bofasta.

Han lovade att tänka på det nästa gång vi kommer. Fortsätter vår skakiga promenad, tar oss ut genom Söderport. Då hoppar det fram två Jehovas vittnen från ingenstans.

Vittnen tänker jag, så illa har det väl inte varit så vi behöver vittnen? Vi lever ju.

Matte sa samma sak, hon ville inte ha varken Jehova eller vittnen.

Glömt bort att fråga Husse vad Jehova betyder, Matte bara fräste när jag undrade.

Så kom dagen vi skulle hem från Öen. Vi for runt och gjorde en massa saker, tiden gick och det började bli bråttom. Matte parkerade bilen, slängde ur oss sam-

tidigt som hon hittade gammelmattes grejer kvarglömda i bilen. Fort fort, bråttom bråttom. In i lägenheten, av med kläderna, det skulle duschas, telefonen ringer skällde jag.

Struntar jag i ropade hon tillbaka.

Nej, svara nu skällde jag vidare, det kanske är viktigt.

Hon sliter åt sig luren, eller vad det nu heter

Hej, säger en artig röst i telefonen, jag heter Noel.

Nej tack, säger Matte med myndig röst, jag vill inget ha, inget få, eller inget köpa.

Vänta ropar Noel.

Har Du en röd bil?

Ja, svarar Matte lite mindre myndigt.

Den är på rymmen ner mot ÖB, vi tog den, står här och håller den.

Matte slänger på sig kläderna och vi springer ut, där står 2 grabbar och håller Kian, ivrigt påhejade av en tant i rullstol.

Förstår ni?

Så har det varit i sommar, står så i almanackan i alla fall. Vi har varit hit och dit, in/ut, mina människor har gett sig iväg på motorcykeln, kom glada och lyckliga tillbaka, fast gladast är nog jag, alltid lite oroligt när de är iväg så där. Så jag passade på att matvägra lite där i min oro. Är dock fullt medveten om att jag på det sättet får finare och finare, godare och godare mat. Bästa att passa på, Matte går inte på sådant.

I skrivandes stund är vi tillbaka på Öen, det är ju snart medeltid och allt annat styr igen.

Vad gör Du där då? frågade en man vi pratade med i Östra Husby.

Tar på mig en vacker medeltida skinnkläanning och föreställer en vän jungfru.

Han såg skeptisk ut. Så jag frågade Husse när vi kom hem, vad en jungfru var för något.

När jag fick det klart för mig, förstår jag mannens skeptiska uppsyn.

Nu har jag inte tid att skriva mera, det är visst deckarhelg här på Öen, så vi skall ut och jaga mördare. Fast jag tror inte att någon är mördad på riktigt, det är bara på fastlandet de skjuter vilt omkring sig på nätterna. Det har jag hört på nyheterna.

Gott folk, ut i skogen med er nu, plocka bär och svamp. Orkar ni inte själva finns det någon bredvid torget i Sörping som säljer. Matte är lat, hon brukar köpa där. Hänger en liten skylt om det på grindstolpen, att de säljer blåbär och kantareller.

Behändigt, tycker jag.

Lev väl, snart dags att ta upp både potatis och båt.

Vi hörs!

Sune - Berättat för Lena Grip Börjesson

Ivar Kamsvåg visar upp butiken.

Leknära - En hållbar leksakaffär

Som en del av Omsorgsbolagen Jordnära har en ny leksakaffär öppnat i Söderköping: Leknära - upptäcka och lära, är en icke-vinstdrivande butik som säljer leksaker i alla former. Du hittar allt från träbilar till bollar och riddarfigurer. Stora delar av vårt sortiment bygger på en tanke om förnybarhet och en ljus framtid för både de som bygger och för de som leker med leksakerna. Våra träleksaker kommer bland annat från leverantören Plan Toys vars filosofi är hållbarhet.

Utöver detta så fungerar butiken som en möjlighet för Jordnäras klienter att få praktisera i en lugn och kontrollerad arbetsmiljö där man får stå i kassan, hantera inköp och utöva kundkontakt. Sådana möjligheter är livsviktiga för någon som har hamnat i utanförskap av olika skäl.

Butiken finns på Skönbergagatan 8 i Söderköping och har öppet alla vardagar kl 10-18 samt lördagar 10-14.

Ivar Kamsvåg

Eva och Janne.

35 år som ägare av Jannes Hembageri

År 1895 startade Robert Wiggander ett konditori i Söderköping, vid Hagatorget. Wigganders Konditori. Redan som 17-åring kom Robert i kontakt med restaurang och bageriyrket. Efter några år i Stockholm och utomlands kom han tillbaka hem med en dröm om att starta ett konditori, likt de han hade sett i Tyskland och Frankrike.

Sedan dess har konditoriet bytt ägare fem gånger. Sommaren 1981 jobbade Janne Andersson på Linds Konditori i Linköping. Det var då han såg annonsen om ett konditori som var till salu i Söderköping. Efterföljande helg åkte Eva och Janne för att kolla hur det såg ut. De bestämde sig snabbt och den 1 mars 1982 övertog de konditoriet officiellt. De började direkt att renovera, byta ut köksmaskiner och anlita nya råvaruleverantörer. Namnet ändrades till Jannes Hembageri och den 9 mars 1982 höll de öppet för första gången.

En totalrenovering genomfördes år 1999 och konditoriet fick ett helt nytt utseende. På senare tid har även gjorts plats för fler sittplatser inne i lokalen. Janne har alltid haft ett stort intresse för företagets långa historia. På en av väggarna inne i konditoriet finns flera historiska bilder och tidningsurklipp uppsatta. Janne har även tryckt upp en bok "Konditoriet vid Hagatorget under tre århundraden". Den innehåller information och bilder som berättar företagets historia.

Idag jobbar Janne tillsammans med sin fru Eva och deras son Fredrik på företaget. På konditoriet arbetar även Linda som är heltidsanställd samt Zandra, Ebba och Vendela som är extraanställda.

Mikael Karlsson

Olika skepnader

David Sernald

KRÖNIKA

Varför driver du eget företag? Varför skall kunden välja dig?

Svårare än så behöver det inte vara att skapa en affärsplan. För min del handlar det om att jag brinner för säkerhetsbranschen. Jag behöver få tillgång till alla de verktyg jag kan och bemästrar för att tillgodose kundens behov. Därför passar det mig bra att driva eget. Jag behöver få känna känslan att "det är upp till mig" hur mina arbetsdagar skall se ut. Givetvis har detta förändrats genom åren från att bara vara själv till att idag ha flertalet anställda. Idag blir jag givetvis påverkad att hoppa in där det behövs för tillfället. Jag brukar skämtsamt säga att titeln VD står för "Vaktmästare David". Det är lite så det blir, jag hoppar in där det behövs.

Jag fick en reflektion över detta då jag en tidig morgon träffade min granne. Grannen ropade över staketet "Dig ser man i olika skepnader". Vi skojade om att ena dagen var det kavaj, nästa dag uniform och just den dagen som tekniker.

När jag satte mig i bilen och åkte vidare så reflekterade jag över vår konversation. Visst hade han rätt i detta. Det är ju just det som är tjusningen. Jag har aldrig haft något önskemål om just att "vara chef" eller ha kontorstjänst. Jag har nog aldrig reflekterat speciellt över min väg, utan bara gjort det jag tycker är roligt, att få arbeta med att skapa trygghet. Så för min del så är verkligen resan målet. På vägen har jag lyckats förkovra mig i kunskap som har vässat min motor ytterligare vilket gjort att jag kan svänga av på många vägar under resan. Jag har under åren lyckats utbilda mig till behörig ingenjör inom kameraövervakning, behörig ingenjör inom inbrottslarm, väktare, utbildad ordningsvakt, arrestvakt, brandskyddskontrollant samt en kriminalvårdsutbildning på detta. På resan har jag också utan att jag vet om det, utbildats i just ledarskap och företagande med allt vad det innebär. Jag har passerat de första åren med de första anställda, gå från kompis, till chef, till ledare till att utse nya ledare.

Det är just detta som jag tror att vi företagare behöver trycka på. Närheten till så mycket kunskap. Det är just det som gör en stor skillnad mellan de små och stora drakarna.

Jag kan referera till den andra sidan d.v.s. där jag är kund. Jag har under åren som husägare både byggt mycket själv och anlitat hantverkare. Det har verkligen gjort att jag fått uppleva hur det är att vara på andra si-

dan, d.v.s. konsumenten. Jag har utsatts för allt från hantverkare som aldrig dyker upp, gör klart, till kalkylatorer som tar ockerpriser för småjobb eftersom det fanns en chans för oseriösa aktörer att justera upp priserna under ROT-eran.

Jag har också haft turen att lära känna några riktigt bra hantverkare. Det som gör dessa till just en bra leverantör är att de själva är från produktion, vilket för mig skapar en genuinitet. De har själva varit ute i verksamheten eller ännu bättre, ÄR ute i verksamheten. De driver eget företag och vet att kunden måste vara i fokus. Utan kund, ingen verksamhet. Jag har en speciell hantverkare som jag gillar. Det som utmärker honom är just ärlighet. Jag får besked om NÄR leverans kan ske, även om jag kanske inte gillar svaret initialt så slipper jag att bli irriterad och besviken senare. Han kommer också med synpunkter och infallsvinklar på byggnationer som är baserat på den kunskap och erfarenhet han har införskaffat sig själv ute på byggnader. Han har också en känsla för sitt eget företag och varumärke och vet att han måste göra ett bra intryck då hela hans verksamhet hänger på just nöjda kunder, och allra svårast är det i mindre orter där "alla känner alla". Det är just det jag berättar om, fördelen med att vara ett mindre företag. Vi har tillgång till bred kompetens och vi sätter kunden i fokus. Det är just det vi måste framhäva oavsett vad vår verksamhet är. Det är när vi försöker vara något vi inte är, dvs spela efter samma regler som de stora företagen, det är då vi förlorar. Vi kan erbjuda de stora företagen konkurrens, till vår fördel, om vi använder våra spelregler. Det kommer dock krävas att du är villig och törs ge dig in på områden där du kanske inte varit verksam på ett tag, nämligen ute på fältet.

Personligen tycker jag det känns som semester ibland att få komma ut och jobba i produktionen. En del brukar retas med och säga, "Ja, nu får du känna på hur det är ute i verkligheten". Jag brukar le lite för mig själv och tänka att för mig är det en lättnad att få komma ut och lufta mig från mitt kontor. Samtidigt vet jag att det är som det är för många andra när de har semester, nämligen att ingen annan gör ditt jobb på kontoret.

Jag vet dock att jag samlar på mig kunskap när jag är där ute, i olika skepnader. Det kommer jag ha enorm nytta av när jag är tillbaka på kontoret eller hos kunden. Din småskalighet kan vara din största tillgång!

Företagsnyheter i korthet

Vill du informera din företagsnyhet,
66 tecken, kostnadsfritt här?
Kontakta oss på: info@lillatidningen.com

Söker du lokal arbetskraft?

Annonsera i Lilla Tidningen

annons@lillatidningen.com

0121-421 35

Välkommen till oss på Söderköpings Revisionsbyrå

Under våra 40 år har vi alltid varit personliga, tydliga och engagerade. Varmt välkommen att kontakta oss.

Våra affärsområden

- Revision
- Affärsservice
- Rådgivning
- Skatterådgivning
- Bolagsavdelningen

Söderköpings Revisionsbyrå

- en del av Thorell Revision

Besöksadress Skönbergagatan 1, Söderköping
Telefon 0121-120 90
Hemsida soderkopingsrevisionsbyra.se

På cykelsemester i Östergötland

Låt sommaren bli ett tillfälle där du upptäcker din närmiljö. Följ med oss på ett äventyr i Östergötland.

Om man har fyra dagar och en cykel får man vara med om mycket. Vårt äventyr började i Norrköping och gick mot Stegeborg för att ta färjan över Slätbaken. På andra sidan tornade ruinen av fästningen upp sig där Vasakungarna gärna bodde när det begav sig. Eftermiddagens mellanmål intogs i form av hembakade kakor ute på Trädgårdshotellets veranda och middagen njutades av vildsvinsbuffé på hamnkrogen. På det pittoreska hotellet står nio mysiga rum till förfogande om man vill övernatta och har du ett litet propellerplan går det alldeles utmärkt att landa på den välklippta gräsmattan. Men vårt mål var Husby säteri dit vi cyklade i skymningen.

Det var en magiskt fin kväll när vi rullade upp på borggården till slottet som är byggt 1795 med exteriör och interiör i tidsenlig stil. Kvällen var redan sen och vi trötta. Då är det inte särskilt taktiskt att gå på spökjakt. Särskilt inte när det hade visat sig att vi skulle vara helt ensamma i slottet under natten. I biljardrummet sägs det spöka. Dit gick vi. Biljardkolor flyttar på sig och mystiska ljussken har visat sig. Jag tog ett foto. Ett oförklarligt ljussken visade sig. Och varför lös det i rum nummer fem när ingen var där. Vi kröp ned under våra täcken. Låg längre och pratade för att få bort spökekänslorna. Somnade till sist. Men vaknade av småljud och månens sken.

Dag 2: På morgonen kändes allt annorlunda. Efter en härlig frukostbuffé på verandan fick vi en guidning i slottets salar. Visst fanns det spöken här. Det rädde det inget tvivel om. Vi fick höra flera berättelser. Om flygande brandsläckare och känslan av att fastna i geggamoja när man går i slottets trappa. Men det kändes helt ok i dagsljus, men låg biljardbollarna verkligen på samma ställe som kvällen innan? Kanske. Kanske inte. Vi gick ned i slottets vinkällare där det finns vin som är tappade exklusivt för Husbys gäster. På slottet finns även en jaktbutik där väggarna är smyckade av afrikanska djur, byten som är skjutna av slottets nuvarande ägare. För de som vill kan man även gå kurs och ta jaktlicens här. Eller så åker man helt enkelt hit och njuter av god mat till lunch eller middag, underhållning enligt sommarens program eller kopplar av i den nya spaanläggningen. Om man inte vill utnyttja ställets konferensmöjligheter eller ha ett spökkalas för barn.

Vi cyklade vidare. Att cykla över Lagnöbron och se havsströmmen flyta fram är magnifikt och efter några kilometer svängde vi vänster in till Mons camping och en lunch i dess Båtshus ute på Norra Finnö beläget i S:t Annas skärgård. Upptäckte att det var längre till Gryt än vi hade trott. Bara att trampa på. Innan vi åkte tillbaka över bron igen gjorde vi ett kort stopp vid Edgars hus. Det är ett gammalt hemman som använts på olika sätt genom åren men nu utgör en mötesplats för folk och

företag i bygden. Anläggningen fungerar bland annat som turistinfo, inrymmer ett café och gårdsbutik med bland annat konstalster och i ladan bredvid arrangeras konserter, föreläsningar och bio. Vi köpte glass och fick en pratstund med ägaren samtidigt som vi blickade ut över naturreservatet.

Det var häftigt att rulla in mellan grindstolparna i form av två fyrar och åka förbi de stora varvsmagasinen och ut på kajen vid Gryts varv efter många mils cykling. Där ligger restaurangen och hotellet. Mitt i en skärgårdsidyll. Vi maxade den känslan genom att paddla lite hajsjak. Lade ut i medvind och fick lite tips om bra rutter. Kändes som det var något fel på sjökortet. Men det låg nog mest hos oss och lite mosiga som vi var efter en lång dags cykling bestämde vi oss för att endast runda en av öarna. Blev ändå en bra tur där vi fick ta i för att komma tillbaka till varvet. Nu var vi hungriga på riktigt. Att kombinera aktiva dagar med riktigt god mat och något glas vin är lyx. På Gryts varv arrangeras också många fester under sommaren dit alla är välkomna. En klassiker är festen på midsommardagen då många tar sig ut hit.

Dag 3: På morgonen cyklade vi vidare för att hinna med postbåten från Fyrudden. Blev dessutom en avstickare till Eköns camping och naturreservat. Där kan man förutom att bo och bada från klipporna hyra kajaker hos Ostkustenkajak för spännande äventyr. Sova på öar i hängande tält och utöva naturskön yoga. Framme vid Fyrudden gick vi in på lanthandeln och köpte några rökta flundror för att ha till lunch. På kajen gick vi på postbåten och surrade fast våra cyklar där bak längs relingen. Den båten åker runt till öar i Gryts skärgård för att dela ut post och lådor med mat som folk beställt. Jättespännande att få följa med. Vid Harstena gjorde båten en paus och vi med den. Här vandrande man runt i omgivningar så fina att man nästan blev tårögd. Husen. Vattnet. Klipporna. Dammen med de röda näckrosorna. På ön finns även restaurang, fiskrökeri, ett skolmuseum, bageri och glassbar.

Postbåten tog oss vidare till Gräsmarö där vi blev avsläppta. Kaptenen lämnade av posten inne i den lilla boden och vi blev kvar efter att ruten gick tillbaka till Fyrudden. Nu hade vi 45 minuter fram till skärgårdslinjen skulle trafikera ön på sin väg mot Arkösund. Ön har några bofasta invånare och ligger i den yttre, karga delen av skärgården, men trots detta bedrivs en del jordbruk plus att vi träffade på många kor. Både på Harstena och Gräsmarö kan man hyra en sommarstuga.

Nu hade vi kommit till den del av äventyret då vi stötte på problem. Skärgårdslinjen ville inte ta med våra cyklar. Vi lyckades till slut övertyga kaptenen om att vi inte hade mat och utrustning för att klara en strandsättning på ön. Ska man båtluffa görs det med fördel utan cykel blev lärdomen av detta.

Det är härligt att glida in i en sommarhamn, gå i land

och höra måsarna skrika och seglen på båtarna fladdra. Vi gick upp till Arkösunds hotell där vi skulle bo. Snörade på oss löpardojorna och gav oss ut på ett motionsspår och joggade sedan vidare längs bryggturen som tog oss ut på badholmarna där vi hittade en perfekt plats för lite rörlighets- och styrkeövningar. Nu var vi hungriga. Igen. Vilken tur för oss att hotellet är känt för sina gastronomiska läckerheter väl värda ett besök. Som en utflykt privat eller i samband med konferens. Solen som var på väg ned speglade sig i våra vinglas och ännu en härlig dag var på väg mot sitt slut. Här anordnas flera konsertkvällar under sommaren med lokala band. Även uppe på det närliggande Kvamberget erbjuds ett spännande program.

Dag 4: Vi hade en etapp kvar. Vägen hem. Den visade sig vara längre än planerat. Vi susade fram längs lin- och spannmålsfält där blåklint hade sprängt in sig som blå pölar. Efter 50 kilometer stannade vi i Å. Förutom den nuvarande kyrkan finns en kyrkoruin några kilometer bort. Där sägs en man ligga begravnen som enligt informationsskylten blev 147 år och 2 månader. Kanske inte helt sannolikt, men en väldigt fin plats att ligga begravnen på. Vi åt några ägg. Ja jag kan erkänna att jag tar med mig extra ägg från hotellens frukostbufféer. Så är det. Vi cyklade vidare lite till och skildes sedan åt i Söderköping. Fyra dagar. Fantastiska upplevelser. Hemma hos oss. Dessa ställen tillhör oss. Dig och mig. Ligger där och väntar på att bli utforskade. Detta är vårt Östergötland. Se till att utnyttja dessa rikedomar vi har i form av natur, kultur och upplevelser.

Frida Södermark

Här finns länkar så att du på bästa sätt kan planera ditt eget äventyr hemma i vårt Östergötland

- <http://www.mauritzberg.se/>
- <http://www.steberg.se/>
- <http://husbysateri.se/>
- <https://www.grytsvarv.se/>
- <http://ostkustenkajak.se/>
- <http://www.grasmaro.se/>
- <http://www.harstena.se/>
- <https://www.skargardslinjen.com/>
- <https://www.ostgotatrafiken.se/reseinfo/bestallningstrafik/skargardstrafik/>
- <http://www.arkosundshotell.se/>
- <http://www.kulturarvostergotland.se/>

Frida blev i år svensk mästare i löpning 100 km. Grattis Frida! Redaktionens anmärkning.

Hur är det att bo i en nyproducerad bostadsrätt?

Öppen planslösning mellan kök och vardagsrum.

Planskiss över lägenheten.

Familjen är samlad på uteplatsen med jacuzzi.

Hugo trivs bra i nya rummet.

Molly visar visat sitt nya rum.

Hur är det egentligen att bo i en nyproducerad bostadsrätt, trist och tråkigt eller helt underbart? Lilla Tidningen åkte till familjen Bäckmark som flyttat in i det nya huset vid Husby Gård, Söderköping. Det är en stor blandning av boende i de 14 lägenheterna, medelålders par, barnfamiljer, ensamma yngre samt pensionärer.

Familjen Bäckmark består av mamma Alexandra, pappa Mattias samt barnen Molly och Hugo.

När jag kommer in i lägenheten på fyra rum och kök så är det ljust och trivsamt. Lägenheten ligger på markplan så här har man uteplats istället för balkong. Möblerna är ljusa och man har valt att måla väggarna i behagliga varma färger. Här bor det en familj som har sinne för inredning, det är tydligt. På min fråga svarar Alexandra, ”- Jag har egentligen ingen hobby, men är det någon så är det inredning. Jag följer bostäderna på Hemnet, bloggar och läser facktidningar. I våra tidigare boenden så har vi med jämna mellanrum ändrat färgsättningen på väggar och inredning”.

Hur kom det sig att ni intresserade er för det här området? Molly går i skolan på Skönberga. Vi åkte förbi här under hela byggnadsperioden och tänkte: vad skönt det skulle vara att bo här och ha nära till skolan. Vi har tidigare bott i Ramunderstadens vita hyresradhus i grann-

skapet, men det blev för trångt. En dag sa min mamma att hon sett en tidningsannons från Serander fastighetsförmedling och att det var bra priser. Vi bestämde oss fort, men det kändes bra. Vi fick göra om lite och byggherren Rikard Johansson var positiv och förstående. Vi öppnade upp planlösningen, gjorde om köket och gjorde tillval. Vi är jättenöjda!

Det är ingen genomfartstrafik att tala om. Lugnt och skönt. Vi har tidigare bott bland spårvagnar så det bekommer inte oss att Länsmansgatan ligger här ute. Närheten till skola och dagis. Barnen går på Skönberga dagis och Skönbergaskolan. Vi kan gå till och från skolan, har närhet till kompisar, det är en fantastisk frihet.

Mattias tillägger ”- Vi vill gärna äga vår egen bostad, det här är vårt första köp. Det är en helt annan sak än att betala hyra till någon annan. Det här blir som en investering. Månadsavgiften är cirka 4 000 kr. Vi sänkte vår månadskostnad genom att köpa och flytta hit, med hela 6 000 kr!”.

Bäst tycker det att uteplatsen med jacuzzi är. Där har man också plats för utemöbler, och möjlighet att umgås med vänner och bekanta.

Det är en trivsamt förening, alla är hjälpsamma. Sonen Hugo går ut och säger god morgon till grannen. Det är blandade åldrar, från vår ålder och uppåt. Fyra, fem barnfamiljer. Hade varit annorlunda om det inte var så. Här finns harmoni! Vi störs aldrig av några grannar. Ingen musik eller klamp, det är bra isolerat. Ett trähus med

betongfundament som skiljer första och andra våningen.

Vad har ni valt till som inte var standard?

”- Mosaik över bänkarna i köket, andra skåpsluckor, vi ritade om köket, tog bort en vägg i köket. Den öppna planlösningen ger ett annat ljusinsläpp och ger bättre möjlighet att kommunicera. Vi har också valt till badkar istället för dusch, bytt ut handfat och satt in en spegel samt tagit ner badrumsskåpet.

Vi har målat om lägenheten från vitt/vitt till färger och fönstapeter. Inspiration har vi hämtat från vårt favorit-hotell Storytell i Sundbyberg. Alexandra förtydligar, vi tycker om att ha lite hotellkänsla hemma. På ett hotell kopplar man av. Den känslan vill jag uppleva även ha hemma.

Till slut är jag lite nyfiken och frågar, vad arbetar ni med? Mattias säger, jag är distriktschef på Hemglass och svarar för ett område från Vimmerby till Gnesta och i väster till Gränna. Alexandra är konsultchef på Manpower och rekryterar personal till industri och logistik i Norrköping med omnejd.

Innan vi skiljs säger Mattias, ”- Så här bra har vi aldrig trivts någonstans, här är det underbart att bo!”.

Ake Serander

Foto: Christina Forsman Nilsson

Man ska vara rädd om sina fötter!

Kroppen har drygt 206 ben. Varav 26 stycken sitter i foten. Då kan man ju lätt räkna ut att foten bär upp massor av ton under en hel livstid. Belastningen kommer av arbete på hårda golv, skor med dålig svikt och hård sula, graviditet, övervikt och flera andra orsaker. Varje dag belastas foten med din kroppsvikt gånger de steg du tar under dina vakna timmar.

Tänkvårt eller hur? Och väldigt fascinerande att vi människor inte tar hand om våra fötter mer i och med att de bär upp så mycket. Mycket jobb för de stackars fötterna som sitter så långt borta från resten av kroppen.

Jaja, nåväl så är det.

Foten består i stora drag av tre delar. Tår, mellanfotsben samt häl. När vi är små och börjar gå ut i livet så är foten spänstig och det långsgående fotvalvet är fortfarande som en välvd bro.

Genom åren så sänks denna bro genom att vi går och belastar foten som tidigare nämndes.

Nu börjar det hända olika saker som gör att foten ändrar sig. Foten trycks fram genom sänknings och tårna får en annan riktning. Det mest kända och klassiska som brukar ske är att stortån och dess mellan ben "dukar under" så att säga och en hallux valgus har uppstått.

Detta kan efter ett tag kan upplevas som väldigt smärtsamt och ibland måste tån opereras.

Ett annat bekymmer som kan uppstå genom sänkningsningen är att det blir kraftigt tryck på tålederna i det s.k. trampet och förfoten. Då kan en liktorn få fäste och det är en förhårdnad som uppstår vid tryck och belastning. Den kan se lite olika ut och den kan göra förbaskat ont i och

med att den går in i nerver och blodkärl. Men det finns olika problemlösningar för detta. Ett bra hjälpmedel är att skaffa sig ett par ilägg som lyfter upp tåleden så att den slipper trycket.

Listan är oändlig på olika bekymmer som foten kan råka ut för. Men om man vill börja någonstans så kan ett fotbad någon gång i veckan verka skönt och avslappnande. Efter en stund så kan du börja fila lite försiktigt och klippa dina naglar efter formen på tån.

Att smörja in sig med en skön kräm är ingen lyx. Det är välbehövligt för flertalet av oss och kanske viktigare än att fila foten. Huden behöver nämligen smörjas ofta för att behållas smidig och len. Krämen ska vara fet. Skippa fuktkrämen för vi blir kalla och fuktiga om foten ändå. Ifall man upplever att det blir halkigt så kan en socka vara skönt att sätta på efteråt.

Det var några grundläggande tips för foten men har man kraftigare bekymmer så bör man gå till en specialist innan smärta och bekymmer eskalerar. Och tänk på att fotterapeuten är en person som är van vid fotens bekymmer och är till för att hjälpa och komma med bästa lösningar för just dina problem och bekymmer.

Nu är det fortfarande varmt ute så släpp fångarna loss och låt sol och vind smeka dina fötter.

Så spring i sand och på gräs och njut.

Tids nog stängs dom in i trånga och mörka skor under hela långa vintern.

Lev väl på dina fria fötter!

Christina Forsman Nilsson

WWW.GALLERIHASSEL.COM

Tel. 0121 12135

RETRO kulturhistoriska tillbakablickar

Kl 18.30 - Stinsen, Söderköping - Fri entré

Ons 20.9 Lars Sylvan
Söderköping - Båtbyggerstaden

Tor 12.10 Niklas Eriksson
Östersjöns skeppsvrak från stormaktstiden

Tor 9.11 Karolina Nilsson
Nycklar till konsthistorien 17- 1800-talen

Ons 29.11 Lin Annerbäck
Spår & villospår efter Magnus Ladulås

soderkoping.se/evenemang

Arr: Medeltidscentrum, Folkuniversitetet

Söderköpings kommun

Regalskeppet Riksäpplet. Foto: Oskar Sander

RETRO-höst

Under hösten bjuder Kulturkontoret/Medeltidscentrum på fyra spännande föreläsningar tillsammans med Folkuniversitetet. Föredragen går av stapeln kl 18.30 på Stinsen och det är fri entré.

Först ut, 20 september, är Lars Sylvan som ska berätta om stadens många båtbyggerier. Det var när Lars forskade om Egnahemsområdet i Söderköping han stötte på båtbyggerierna och blev fångad av att det fanns så många och välkända just här. Vi kommer att få se många bilder på flytande skönheter från Söderköping under föredraget.

Vi fortsätter med båt-tema den 12 oktober då fil dr Niklas Eriksson berättar om sin forskning på Östersjöns skeppsvrak från stormaktstiden. De förlista skeppen är inte bara sådana som gått till botten p g a krig och andra dramatiska händelser utan en stor del är handelsfartyg. De berättar om handelsutbyten, kulturella influenser men också om vardagen ombord.

Den 9 november fortsätter Karolina Nilsson att ge oss nycklar till konsthistorien, denna gång handlar det om 17- och 1800-talen. Missade man det förra föredraget om de tidigare århundradena går det ändå att haka på här. I en värld full av bilder är det inte så dumt att få hjälp med stilar och tolkningar.

Det sista föredraget handlar om den spännande jakten på Magnus Ladulås grav. Den 29 november berättar Lin Annerbäck från Stadsmuseet i Stockholm om spår och villospår i letandet efter kung Magnus kvarlevor från 1200-talet.

Välkommen till en spännande föreläsningshöst!

Monica Stangel Löfvall
Medeltidscentrum

Välkomna till den tolfte upplagan av Söderköpings Gästabud!

Tornerspel.

Foto: Martin Wallberg

Mattorget.

Foto: MSL

Träkarusellen.

Foto: MSL

” Som vanligt serveras en blandning av högt och lågt, roligt och allvarligt, spännande och lugnande. Vi vill nog påstå att det finns något för alla!

I år går Söderköpings största evenemang av stapeln den 25-27 augusti.

Som vanligt serveras en blandning av högt och lågt, roligt och allvarligt, spännande och lugnande. Vi vill nog påstå att det finns något för alla!

Gästabudet står och faller med alla sina välgörare – det är små som stora företag som stöttar ekonomiskt på olika sätt och det är alla volontärer som sliter både före och under Gästabudet med olika saker som städning, eldning, fackeltändning, matlagning, fotografering och service av olika slag vid arenan och i kyrkparken.

Under Gästabudet hittar du vårt digra programhäfte i infobodarna och lådorna vid t ex P-platserna. Före Gästabudet finns programmet på bl a Turistbyrån.

En programpunkt som var ny förra året återkommer i år – Drop-in-bröllop! Så är du giftassugen kan du passa

på att viga i Drothems kyrka vackra medeltida miljö. Det blir både Drop-in-vigslar (glöm inte hindersprövningen!) Och drop-in-dop under lördagen.

Musik

Nordisk Medeltida Musik lockar med sina konserter med professionella artister från olika länder, framförda i våra vackra medeltida kyrkor. I kyrkan sjunger och spelar också Liunga Pipare på tidstroga instrument.

Vill man ha medryckande toner att stampa takten till finns en rad Gatumusiker. I år gästas vi av:

Galtagaldr som har varit med så länge att de snart är medeltida själva.

Tryzna från Polen som spelar medeltida musik från norra och östra europa.

Patrask återvänder efter några års frånvaro till Söderköpings gator.

Hyckel, gruppen man inte riktigt vet om man ska klassa som musik eller cyckel **Black Magic Fools** som väl ingen har missat de sista åren med sin hårdrockinspirerade folkmusik.

Kristin Fornfela sprider med sång och fiddla den medeltida folkvisetraditionen vidare.

Den kringströvande Vikingabarden som sjunger visor från när och fjärran är en ny bekantskap för Gästabudet.

Gycklare

Vad vore ett Gästabud utan gycklare? Dessa smågalna, musikaliska, akrobatiska underhållare som inte skyr något för att ge publiken förstklassig underhållning. Ofta

kryddad med svett, förolämpningar, svedda hår men alltid med hjärta och hjärna!

TRiX – de verkliga trotjänarna som varit med alla år! Eldshower och gyckel förstås!

Arkadia – en annan trotjänare med nästan lika många år här, som ständigt förnyar sig och får oss att tvivla på vårt förstånd.

Pest & Kolera – galnare för varje år! Varning för kramp i skrattnusklerna!

Bastardus – improvisationsmästarna som i år har ett eget galet häng på wallbergska gården.

Mareld – som mer och mer släppt elden för att satsa på sanslöst bra jonglering.

Hyckel – gruppen som är mer än gycklare.

I Brunnsparken

Brunnsparken är ett av Gästabudets nav. Kom hit och njut av stämningen, dofterna och ljuden. På kvällarna glöder tjärstubbarna och de fladdrande facklorna lyser upp i mörkret. Under sena kvällen när det är mörkt och kanske lite kyligt är det dags för den suggestiva och fascinerande eldshowen.

I år saknar vi bågskyttarna – men önskar dem lycka till i Kina dit tävlingsledningen är bjuden i år. Men det ska nog finnas tillräckligt mycket annat att titta på. Rid-dargym, ponnyridning, fäktning med långsvärd, frieser-hästshow och så förstås de fartfyllda tornerspelen. Vissa är förstärkta med livemusik, vissa med gycklare. På arenan är också de två eldshowerna med TRiX fredag respektive lördag kväll då det är riktigt mörkt. Årets föreställning heter Ignis och är en slags skapelseberättelse, en resa genom eldens och människans historia och ett relationsdrama med glödhet passion. Vill du se föreställningen riktigt bra ska du gå på fredagen då det brukar vara mindre trångt.

Guidningar och Föreläsningar

För den vetgirige finns guidningar och föreläsningar. Följ med på en fackelvandring i mörkret eller en kyrkoguidning eller den numera traditionella vandrigen med den musicerande arkeologen Olle.

Missa inte innovationsforskaren Per Frankelius spännande föredrag om hur en så liten detalj som stigbygeln kom att förändra samhället. Per kommer också att torgföra en del spektakulär hypoteser om vårt eget område - forskning och fakta kommer att blandas med vilda hypoteser och fantasi till intressanta konklusioner.

En skön mix av vacker musik och intressanta fakta bjuder Lars Jonsson på i föredraget om de tidiga trubadurerna där han trakterar olika instrument och sjunger.

För barnen

Givetvis finns det massor att göra för barnen. Rådhus-torget förvandlas till ett aktivitetstorg med en handdri-ven träkarusell av medeltida snitt, världens sötaste spel - musroulette, skapande verkstad på temat modiga prinsessor och fagra riddare och så många olika slags prova på där man kan utmana en kompis på mångkamp.

Även i kyrkparken finns pyssel för barn där man också kan prova medeltida kläder och följa med på ett kyrkoäventyr

Ponnyridning, en gycklarföreställning, en tur på marknaden och tornerspel brukar också uppskattas av barn i alla åldrar. I år serveras pannkaksbuffé på Hagatorget vilket kan vara värt att komma ihåg när hungern slår till.

Marknaden

Tillsammans med Brunnsparken står marknaden för merparten av stämningen. Förutom du som besökare förstås! Du bidrar allra mest till stämningen! På marknaden brukar det vara trångt och trevligt. Hantverk och kvalitetsvaror saluförs och man kan se duktiga hantverkare utöva sitt yrke eller själv delta i workshops inom olika hantverk. Här finns allt du kan behöva för en medeltida outfit – så passa på, så du är rustad till nästa år. Här säljs mycket som sätter en personlig prägel på ett modernt hem som skinn och fällar, linne- och ylletyger, lyktor, korgar, glas, keramik och smide.

Söderköpings Turistbyrå

Falsobordone.

Nordisk festival för Medeltida Musik – NoMeMus i Söderköping 2017

Sveriges enda festival för medeltida musik firar 2017 tio år i Söderköping. I år äger Nomemus rum från 24 – 27 augusti. Som tidigare görs festivalen i samarbete med Söderköpings Gästabud.

Utbudet i årets konserter kommer att vara ganska varierat. Från tidig trubadurmusik, gregoriansk sång och folkliga ballader av lite senare märke. Medeltida musik i olika stilar och traditioner.

Det finns dock lite av ett tema för året. Det är pilgrimers musik under medeltid. Sådant kommer att spelas i den inledande torsdagskonserten i Drothem med svenska duon Falsobordone. (Erik Ask-Upmark & Anna Rynefors).

Årets sång- och spelkurs, som pågår under hela festivalen, kommer också att handla om pilgrimsmusik. Kursen leds av Veikko Kiiver.

Det mest exklusiva gästspelet detta år är den polska vokalensemblen Gregorianum. För första gången i Sverige presenterar de manliga åtta sångarna både gregoriansk sång från ett 1100-tals manuskript och några flerstämmiga, senmedeltida stycken. Detta hörs på fredagskvällen i S:t Laurentii kyrka.

Ensemblen Ulv, med Lena Susanne Norin, Agnethe Christensen och Elisabeth Gaver, gästade Nomemus för nio år sedan och gör nu ett efterlängtat återbesök. Deras version av medeltid blandar folkliga sånger och ballader i konstfulla arrangemang och improvisationer. Detta avslutar konsertdelen på lördagskvällen.

Det pedagogiska perspektivet är viktigt så på lördagen blir det även ett musikaliskt gestaltat föredrag. Festivalens konstnärlige ledare Lars Jonsson firar tio år genom att berätta, sjunga och spela de tidiga sydfrenska eller occitanska trubadurernas musik.

Nomemus festival uppmärksammas även i år av Sveriges Radio som kommer ner från Stockholm för att spela in två konserter för programmet P2-live.

Mer information kan hittas via www.nomemus.se och www.gastabud.se

Lars Johansson
Konstnärlig ledare och producent

Fullspäckat program för Gästabudet 2017

25-27
augusti
2017

Söderköpings
Gästabud
gastabud.se

TORSDAG

19.00 **Konsert med Falsobordone - Pilgrimens väg.** Den medeltida pilgrimens väg i ord och ton med harpa, säckpipa, orgel, och sång. Entré 80 kr. NoMeMus. Drothems kyrka

FREDDAG

10.00-12.00 **Mat och dryck på Mattorget** – allt från pannkaksbuffe, viltkebab och bönsoppa till kaffe och brända mandlar. Hagatorget

10.00-12.00 **Drop-in smide med Järnvilja.** Bearbeta glödande järn och gör en sak att ta med. 200 kr/20 min och 450 kr/tim. Korps läger, Kyrkparken

10.00-12.00 **Aktiviteter för barn** som ykastning, knivkastning, svärdestest och kämpalekar. Mindre avgift. Rådhusorget

10.00-12.00 **Sparvens marknadstält** på Storgatan har öppet med ullprodukter, tenntrådsbroderi och medeltida kläder. Storgatan.

10.00-12.00 **Korps öppnar sitt handelsläger** med vackra tyger, medeltidskläder och utrustning man kan behöva till sin dräkt. Kyrkparken.

10.00-12.00 **Marknad** – ett härligt utbud av keramik, smycken, träskålar, läderhantverk och mycket mer! Kyrkparken.

10.00-12.00 **Glade Galten** serverar korv, viltklämma och fika vid arenan i Brunnsparken.

10.00-12.00 **Klockargårdens kaffestuga** serverar riddarrullar och kaffe. Kyrkparken

10.00-12.00 **Prova på att vara miniriddare** för en stund med Gyllinge ponnyriddare. 20 kr per varv. Brunnsparken

10.00-12.00 **Ponnyridning** med Sollidens hästar. Brunnsparken

11.00-12.00 **Gör ditt eget medeltida smycke i keramik** hos Bengt W Larsson och Ewa Schack. Kopparslagargården, Skönbergagatan

11.30 **Gyckelgruppen Marelds fantastiska jonglörer** underhåller med många bollar i luften. Grässcenen, Kyrkparken

FREDDAG

19.15 **Tornerspel - Pirater och Riddare** som strider om makten i en episk kamp med eld, explosioner och ryttarkonst. Livemusik med Stormfrun! Entré: vuxna 100 kr, barn 50 kr. Brunnsparken.

20.00 **Småttande ballader, högljudda säckpipor, surrande vevlor och dova trummor, musik med Galtagaldr.** Grässcenen, Kyrkparken

20.00 **Medeltida musik med Polska gruppen Tryzna.** Hagatorget

20.30 **Black Magic Fools** bjuder på vild, magisk, galen och ibland även vacker musik från medeltida Europa. Grässcenen, Kyrkparken

20.30 **Fackelvandring i historiska kvarter** med Barbro Mellqvist. Allt ser annorlunda ut i facklans sken! Start vid Rådhusstrappan

21.00 **Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia** - känd från TV-programmet Mysteria. Hagatorget

22.00 **Eldföreställningen IGNIS**, en del av gyckelgruppen Trix 20-årsjubileum. En skapelseberättelse, en medryckande eldcirkus om människan och elden. Med stöd av Westerbergs fastigheter. Entré 130:-. Brunnsparken

22.00 **Den kringströvande vikingabarden sjunger** sånger från när och fjärran. Hagatorget

LÖRDAG

09.00 **Morgonbön, "Ters"** i S:t Laurentii kyrka.

10.00 **Mat och dryck på Mattorget** – allt från pannkaksbuffe, viltkebab och bönsoppa till kaffe och brända mandlar. Hagatorget

10.00-12.00 **Korps öppnar sitt handelsläger** med vackra tyger, medeltidskläder och utrustning man kan behöva till sin dräkt. Kyrkparken.

10.00-12.00 **Drop-in smide med Järnvilja.** Bearbeta glödande järn och gör en sak att ta med. 200 kr/20 min och 450 kr/tim. Korps läger, Kyrkparken

10.00-12.00 **Kyrktältet utanför S:t Laurentii kyrka.** Prova medeltida kläder, pyssla, rita och måla eller bara hänga en stund. Framför kyrkporten, S:t Laurentii kyrka

LÖRDAG

10.00-12.00 **Aktiviteter för barn** som ykastning, knivkastning, svärdestest och kämpalekar. Mindre avgift. Rådhusorget

10.00-12.00 **Sparvens marknadstält** på Storgatan har öppet med ullprodukter, tenntrådsbroderi och medeltida kläder. Storgatan.

10.00-12.00 **Marknad** – ett härligt utbud av keramik, smycken, träskålar, läderhantverk och mycket mer! Kyrkparken.

10.00-12.00 **Glade Galten** serverar korv, viltklämma och fika vid arenan i Brunnsparken. Brunnsparken

10.00-12.00 **Prova på att vara miniriddare** för en stund med Gyllinge ponnyriddare. 20 kr per varv. Brunnsparken

10.00-12.00 **Prova på att träna i riddarens gym:** Svärd, kniv, ykastning, bågskytte och dragkamp. Mindre avgift. Brunnsparken

10.00-12.00 **Hästskjuts** mellan Kyrkparken och Brunnsparken med Nordsvenska hästar från Vänga hästkraft.

10.00-12.00 **Klockargårdens kaffestuga** serverar soppa, riddarrullar och kaffe. Kyrkparken

10.00-12.00 **Ponnyridning** med Sollidens hästar. Brunnsparken

10.00-12.00 **Guidad tur i S:t Laurentii kyrka.** Fri entré. Södra porten.

10.30 **Sollidens friserhästar presenterar en fartfylld kadrijl.** Medeltid och överklass på stora stridsringar. Vuxen 40 kr, barn 30 kr. Brunnsparken

11.00-12.00 **Gör ditt eget medeltida smycke i keramik** hos Bengt W Larsson och Ewa Schack. Kopparslagargården, Skönbergagatan

11.00-12.00 **Drop in vigsel/dop i medeltida miljö.** Medtag hindersprövning. Drothems kyrka

11.00-12.00 **För barn: Fagra riddare och modiga prinsessor!** Skapande verkstad med Anna-Lena Rydberg och Ola Nicklasson. Kostnadsfritt. Rådhusorget

11.00-12.00 **Örtagården serverar timjansoppa och saffranspannkaka.** Skönbergagatan 18.

FREDDAG

12.30 **Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia** - känd från TV-programmet Mysteria. Hagatorget

12.30 **Den kringströvande vikingabarden sjunger** sånger från när och fjärran. Grässcenen, Kyrkparken

13.00-14.00 **Prova på att träna i riddarens gym:** Svärd, kniv, ykastning, bågskytte och dragkamp. Mindre avgift. Brunnsparken

13.00 **Patrask spelar fin och ful musik** på tutor, strängar och trummor. Rådhusorget

13.00 **Trix gör världen lite bättre**, med gyckel, trolleri och akrobatik. Grässcenen, Kyrkparken

13.00-15.00 **Workshop för barn** - tillverka en egen morotsflöjt med gruppen Tryzna. Kyrkparken, nära Prästgatan.

13.30 **Bastardus SaNs gycklar** för kungar, borgare, präster och helt vanligt folk, musik satir och improvisationer. Hagatorget

14.00 **Gyckelgruppen Pest och Kolera presenterar** - Den ostopparbara naturkatastrofen är tillbaka, med portabla massförstörelsevapen och prick-säkra galenskaper. Grässcenen, Kyrkparken

14.00 **Medeltida musik med Polska gruppen Tryzna.** Rådhusorget

14.30 **Den kringströvande vikingabarden sjunger** sånger från när och fjärran. Hagatorget

15.00 **Trollkarlen Arkadia och hans Drake Sötmos** från TV-programmet Mysteria tar en promenad mellan Kyrkparken och Rådhusorget för att hälsa på alla nyfikna barn

15.00 **Patrask spelar fin och ful musik** på tutor, strängar och trummor. Grässcenen, Kyrkparken

15.30 **Black Magic Fools** bjuder på vild, magisk, galen och ibland även vacker musik från medeltida Europa. Hagatorget

16.00-19.00 **Kyrktältet utanför S:t Laurentii kyrka.** Prova medeltida kläder, pyssla, rita och måla eller bara hänga en stund. Framför kyrkporten, S:t Laurentii kyrka

FREDDAG

16-18 **Gyckelarnas trädgård.** Medeltida förfest/afterwork. Musik, gyckel och improvisationer med Sveriges skönaste Gyckelargång Bastardus SaNs. Korvtärningar säljes. FRI ENTRÉ (valfritt utträde, läs minst 50:-). Wallbergska gården

16.00 **Gyckelgruppen Marelds fantastiska jonglörer** underhåller med många bollar i luften. Grässcenen, Kyrkparken

16.00 **Gyckelgruppen Pest och Kolera presenterar** - Den ostopparbara naturkatastrofen är tillbaka, med portabla massförstörelsevapen och prick-säkra galenskaper. Rådhusorget

16.30 **Medeltida musik med Polska gruppen Tryzna.** Hagatorget

17.00 **Patrask spelar fin och ful musik** på tutor, strängar och trummor. Rådhusorget

17.00 **Invigning av årets Gästabud.** Kommunfullmäktiges ordförande Gerd Aronsson inviger tillsammans med Arkadia och Galtagaldr. Grässcenen, Kyrkparken.

17.30 **Den kringströvande vikingabarden sjunger** sånger från när och fjärran. Hagatorget

18.00 **Gyckelgruppen Marelds fantastiska jonglörer** underhåller med många bollar i luften. Hagatorget

18.00 **Gyckelgruppen Hyckel hyckelhäcklar** allt med en ostämmd hyckelele, akrobatiska experiment och ljuva sånger. Rådhusorget

18.00 **Gyckelgruppen Pest och Kolera presenterar** - Den ostopparbara naturkatastrofen är tillbaka, med portabla massförstörelsevapen och prick-säkra galenskaper. Grässcenen, Kyrkparken

19.00 **Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia** - känd från TV-programmet Mysteria. Grässcenen, Kyrkparken

19.00 **Patrask spelar fin och ful musik** på tutor, strängar och trummor. Hagatorget

19.00 **Konsert med Gregorianum.** Polska sångare framför stämmingsfull kyrkosång från 1100-talet. Kraftfull slavisk tradition och stil. Entré 80 kr. NoMeMus. S:t Laurentii kyrka

19.00 **Den kringströvande vikingabarden sjunger** sånger från när och fjärran. Rådhusorget

LÖRDAG

11.00 **Gyckelgruppen Pest och Kolera presenterar** - Den ostopparbara naturkatastrofen är tillbaka, med portabla massförstörelsevapen och prick-säkra galenskaper. Rådhusorget

11.00 **Teater Sythercopie** spelar scener från det medeltida Söderköping. Grässcenen, Kyrkparken

11.00 **Kyrkäventyr för barn i S:t Laurentii kyrka.** Ca 60 min. Kostnadsfritt

11.00 **Workshop i Historisk Medeltida Fäktning** med italienskt långsvärd. Living HEMA Norrköping. Ca 50 min. Kostnad 50 kr. Brunnsparken

11.00 **Uppvisning av medeltida dans** med Folkungagillet. Brunnsparken

11.00 **Wynja dansar vacker orientalisk dans** med stora snurrande kjolar. Hagatorget

11.30 **Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia** - känd från TV-programmet Mysteria. Hagatorget

11.30 **Guidad tur i Söderköpings medeltid** med arkeologen och musikern Olle Hörfors och Inga-Lill Östlund. Start vid Rådhusstrappan.

12.00-15.00 **Ponnyridning** med Söderköpings Ryttersällskap. Mindre avgift. Brunnsparken

12.00 **Gyckelgruppen Marelds fantastiska jonglörer** underhåller med många bollar i luften. Grässcenen, Kyrkparken

12.00 **Den bästa föreställningen** - med gyckelgruppen Hyckel. Hemligheter, pinsamheter och stor, stor konst. Hyckel avslöjar allt bland ostämmda instrument, ljuvliga danssteg och improvisatoriska utmaningar. Entré 100:-. Wallbergska gården

12.00 **Medeltida musik med Polska gruppen Tryzna.** Rådhusorget

12.00 **Vandring i historiska kvarter** med Barbro Mellqvist. Start vid Rådhusstrappan, ca 40 min

12.00 **Middagsbön, "Sext"** i S:t Laurentii kyrka.

12.30 **Black Magic Fools** bjuder på vild, magisk, galen och ibland även vacker musik från medeltida Europa. Hagatorget

LÖRDAG

13.00 **Bastardus SaNs gycklar** för kungar, borgare, präster och helt vanligt folk, musik, satir och improvisationer. Rådhusorget

13.00 **Patrask spelar fin och ful musik** på tutor, strängar och trummor. Grässcenen, Kyrkparken

13.00 **Tornerspel.** Traditionell medeltida kamp mellan riddare. Gyckelgruppen Pest och Kolera gäckar både de stridande och publiken. Med stöd av Djurbergs. Entré: vuxna 100 kr, barn 50 kr. Brunnsparken

13.00 **Workshop i Historisk Medeltida Fäktning** med tyskt långsvärd. Living HEMA Norrköping. Ca 50 min. Kostnad 50 kr. Brunnsparken

13.00 **Föredrag:** Så lade riddarna grunden för det moderna samhället. Per Frankelink, fil dr, Linköpings Universitet. Arr: Medeltidscentrum och Folkuniversitetet. S:t Laurentii församlingshem

13.00-15.00 **Workshop för barn** - tillverka en egen morotsflöjt med gruppen Tryzna. Kyrkparken, nära Prästgatan.

13.30-16.00 **Drop-in workshop i bräckvävning och vävning** med bandgrind. 40 kr/20 min inkl. garn. Ledare Louise Ström, Spångmurs. Korps läger Kyrkparken

13.30 **Småttande ballader, högljudda säckpipor, surrande vevlor och dova trummor, musik med Galtagaldr.** Hagatorget

14.00-15.30 **Workshop i virkad nålbinding**, 50 kr inkl garn och mönster. Sparven. Storgatan

14.00 **Trollkarlen Arkadia och hans Drake Sötmos** från TV-programmet Mysteria tar en promenad mellan Kyrkparken och Rådhusorget för att hälsa på alla nyfikna barn

14.00 **Trix gör världen lite bättre**, med gyckel, trolleri och akrobatik. Grässcenen, Kyrkparken

14.00 **Vandring i historiska kvarter** med Barbro Mellqvist. Start vid Rådhusstrappan, ca 40 min

14.00 **Kyrkäventyr för barn i S:t Laurentii kyrka.** Ca 60 min. Kostnadsfritt

LÖRDAG

- 14.30 Musik och föredrag - De första trubadurerna. Lars Jonsson berättar om och framför sånger av tidiga trubadurer från Provence och Langue d'Oc. Entré 60 kr. NoMeMus. S:t Laurentii församlingshem
- 14.30 Uppvisning av medeltida dans med Folkungagillet. Brunnsparken
- 14.30 Den kringströvande vikingabarden sjunger sånger från när och fjärran. Hagatorget
- 15.00-18.00 Ponnyridning med Sollidens hästar. Brunnsparken
- 15.00 Patrisk spelar fin och ful musik på tutor, strängar och trummor. Rådhusorget
- 15.00 Gyckelgruppen Pest och Kolera presenterar - Den ostopparbara naturkatastrofen är tillbaka, med portabla massförstörelsevapen och pricksäkra galenskaper. Hagatorget
- 15.00 Teater Sythercopie spelar scener från det medeltida Söderköping. Grässcenen, Kyrkparken
- 15.00 Guidad tur i S:t Laurentii kyrka. Fri entré. Södra porten.
- 15.00 Workshop i Historisk Medeltida Fäktning med svärd och bucklare. Living HEMA Norrköping. Ca 50 min. Kostnad 50 kr. Brunnsparken
- 15.30 Dansworkshop med Wynja i American Tribal Style, orientalistisk dans. Brunnsparken.
- 16.00-17.30 Tovningskurs, tova en hatt med Ami Malm. 250 kr + material. Anmälan till Ami vid Runstenen i Kyrkparken
- 16.00 Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia - känd från TV-programmet Mysteria. Grässcenen, Kyrkparken
- 16.00 Gyckelgruppen Marelds fantastiska jonglöror underhåller med många bollar i luften. Hagatorget
- 16.00 Gyckelgruppen Hyckel hyckelhäcklar allt med en ostämmd hyckelele, akrobatiska experiment och ljuva sånger. Rådhusorget
- 16.15 Pannkaksartävling. Tävla om att äta 20 pannkakor på 5 minuter. Anmälningsavgift 30 kr. Vinnaren får allt. Max 10 tävlande. Plats Pannkaksbuffen på Hagatorget.

LÖRDAG

- 16-18 Gyckelarnas trädgård. Medeltida förfest/afterwork. Musik, cyckel och improvisationer med Sveriges skönaste Gyckelgång Bastardus SaNs. Korvtårningar säljes. Fri entré (valfritt utträde, läs minst 50 kr). Wallbergiska gården
- 17.00-19.00 Drop-in workshop i brickvävning och vävning med bandgrind. 40 kr/20 min inkl. garn. Ledare Louise Ström, Spångmurs. Korps läger Kyrkparken
- 17.00 Småttande ballader, högljudda säckpipor, surrande vevliror och dova trummor, musik med Galtagaldr. Rådhusorget
- 17.00 Patrisk spelar fin och ful musik på tutor, strängar och trummor. Grässcenen, Kyrkparken
- 17.00 Gyckelgruppen Pest och Kolera presenterar - Den ostopparbara naturkatastrofen är tillbaka, med portabla massförstörelsevapen och pricksäkra galenskaper. Hagatorget
- 17.00 Tornerspel med Robin Hood-tema. Möt legenderna i ett fartfylld tornerspel. Med stöd av Ramunderstaden. Entré: vuxna 100 kr, barn 50 kr. Brunnsparken
- 17.00 Konsert med Liunga pipare. Spansk musik från det gyllene århundradet. Skönsång och temperamentsfull musik på tidstrogna instrument. Fri entré. Drothems kyrka
- 18.00 Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia - känd från TV-programmet Mysteria. Rådhusorget
- 18.00 Medeltida musik med Polska gruppen Tryzna. Hagatorget
- 18.00 Aftonbön, "Vesper" i S:t Laurentii kyrka.
- 18.00 Black Magic Fools bjuder på vild, magisk, galen och ibland även vacker musik från medeltida Europa. Grässcenen, Kyrkparken
- 19.00 Patrisk spelar fin och ful musik på tutor, strängar och trummor. Hagatorget
- 19.00 Gyckelgruppen Marelds fantastiska jonglöror underhåller med många bollar i luften. Grässcenen, Kyrkparken

SÖNDAG

- 11.00 Historisk Medeltida Fäktning med italienskt långsvärd. Living HEMA Norrköping. Ca 50 min. Kostnad 50 kr. Brunnsparken
- 11.30 Patrisk spelar fin och ful musik på tutor, strängar och trummor. Hagatorget
- 12.00-15.00 För barn: Fagra riddare och modiga prinsessor! Skapande verkstad med Anna-Lena Rydberg och Ola Nicklasson. Kostnadsfritt. Rådhusorget
- 12.00-15.00 Klockargårdens kaffestuga serverar riddarullar och kaffe. Kyrkparken
- 12.00-15.00 Ponnyridning med Söderköpings Ryttarsällskap. Mindre avgift. Brunnsparken
- 12.00 Småttande ballader, högljudda säckpipor, surrande vevliror och dova trummor, musik med Galtagaldr. Grässcenen, Kyrkparken
- 12.00 Trix gör världen lite bättre, med cyckel, trolleri och akrobatik. Rådhusorget
- 12.30 Den kringströvande vikingabarden sjunger sånger från när och fjärran. Hagatorget
- 13.00-14.30 För barn: Workshop i tovnig med Ami Malm. 50 kr inkl material. Anmälan till Ami vid Runstenen i Kyrkparken
- 13.00 Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia - känd från TV-programmet Mysteria. Hagatorget
- 13.00 Gyckelgruppen Hyckel hyckelhäcklar allt med en ostämmd hyckelele, akrobatiska experiment och ljuva sånger. Rådhusorget
- 13.00 Historisk Medeltida Fäktning med tyskt långsvärd. Living HEMA Norrköping. Ca 50 min. Kostnad 50 kr. Brunnsparken
- 13.00 Wynja dansar vacker orientalistisk dans med stora snurrande kjolar. Grässcenen, Kyrkparken
- 13.00 Tornerspel. Traditionell medeltida kamp mellan riddare. Gyckelgruppen Pest och Kolera gäcker både de stridande och publiken. Entré: vuxna 100 kr, barn 50 kr. Brunnsparken
- 13.00-15.00 Workshop för barn - tillverka en egen morotsflöjt med gruppen Tryzna. Kyrkparken, nära Prästgatan.

SÖNDAG

- 13.30 Gyckelgruppen Marelds fantastiska jonglöror underhåller med många bollar i luften. Grässcenen, Kyrkparken
- 14.00-15.30 Workshop i virkad nålbindning. 50 kr inkl garn och mönster. Sparven. Storgatan
- 14.00 Småttande ballader, högljudda säckpipor, surrande vevliror och dova trummor, musik med Galtagaldr. Rådhusorget
- 14.00 Medeltida musik med Polska gruppen Tryzna. Hagatorget
- 14.30 Sollidens frieserhästar presenterar en fartfylld kadrijl. Medeltid och överklass på stora stridsvingstar. Vuxen 40 kr, barn 30 kr. Brunnsparken
- 14.45 Gyckelgruppen Pest och Kolera presenterar - Den ostopparbara naturkatastrofen är tillbaka, med portabla massförstörelsevapen och pricksäkra galenskaper. Grässcenen, Kyrkparken
- 15.00 Den kringströvande vikingabarden sjunger sånger från när och fjärran. Rådhusorget
- 15.00 Patrisk spelar fin och ful musik på tutor, strängar och trummor. Hagatorget
- 15.00 Konsert med kören Chorus Feminae. Medeltida musik skriven av Bengt-Göran Sköld. Fri entré. S:t Laurentii kyrka
- 15.00 Historisk Medeltida Fäktning med svärd och bucklare. Living HEMA Norrköping. Ca 50 min. Kostnad 50 kr. Brunnsparken
- 15.30 Avslutningscyckel och musik med Arkadia, Trix, Patrisk och Wynja. Rådhusorget

LÖRDAG

- 19.00 Konsert med Ulv - Den bergtagna. Bland lindormar, vallåtar och lockrop. Folkmusik från medeltiden. Entré 80 kr. NoMeMus. S:t Laurentii kyrka
- 19.00 Den kringströvande vikingabarden sjunger sånger från när och fjärran. Rådhusorget
- 20.00 Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia - känd från TV-programmet Mysteria. Hagatorget
- 20.00 Småttande ballader, högljudda säckpipor, surrande vevliror och dova trummor, musik med Galtagaldr. Grässcenen, Kyrkparken
- 21.00 Gyckelgruppen Pest och Kolera underhåller matgästerna med cyckel och lite eld. Å-cafeet
- 21.00 Black Magic Fools bjuder på vild, magisk, galen och ibland även vacker musik från medeltida Europa. Restaurang Rådhuset
- 21.00 Den kringströvande vikingabarden sjunger sånger från när och fjärran. Hagatorget
- 21.30 Folkmetalbandet Midvinterblot låter tung rytmik, hänyckande melodier och flerstämmig sång dra an på de djupaste strängarna i dig. Restaurang Lock, Hop & Barrel, Kanalhamnen.
- 22.00 Eldföreställningen IGNIS, en del av gyckelgruppen Trix 20-årsjubileum. En skapelseberättelse, en medryckande eldcirkus om människan och elden. Med stöd av e.on. Entré 130 kr. Brunnsparken

SÖNDAG

- 10.00-16.00 Korps öppnar sitt handelsläger med vackra tyger, medeltidskläder och utrustning man kan behöva till sin dräkt. Kyrkparken.
- 10.00-12.00 Drop-in workshop i brickvävning. 40 kr/20 min inkl. garn. Ledare Louise Ström, Spångmurs. Korps läger Kyrkparken
- 11.00-16.00 Hästskjuts mellan Kyrkparken och Brunnsparken med Nordsvenska hästar från Vänga hästkraft.
- 11.00-16.00 Gör ditt eget medeltida smycke i keramik hos Bengt W Larsson och Ewa Schack. Kopparslagargården, Skönbergsgatan
- 11.00-16.00 Drop-in smide med Järnvilja. Bearbeta glödande järn och gör en sak att ta med. 200 kr/20 min och 450 kr/tim. Korps läger, Kyrkparken
- 11.00-16.00 Prova på att vara miniriddare för en stund med Gyllinge ponnyridare. 20 kr per varv. Brunnsparken
- 11.00-16.00 Prova på att träna i riddarens gym: Svärd, kniv, yxkastning, bågskytte och draglamp. Mindre avgift. Brunnsparken
- 11.00-16.00 Aktiviteter för barn som yxkastning, knivkastning, svärdestest och kämpalekar. Mindre avgift. Rådhusorget
- 11.00-16.00 Sparvens marknadstält på Storgatan har öppet med ullprodukter, tennträdsbroderi och medeltida kläder. Storgatan.
- 11.00-16.00 Marknad - ett härligt utbud av keramik, smycken, träskålar, läderhantverk och mycket mer! Kyrkparken.
- 11.00-16.00 Mat och dryck på Mattorget - allt från pannkaksbuffe, viltkebab och bönsoppa till kaffe och brända mandlar. Hagatorget
- 11.00-16.00 Glade Galten serverar korv, viltklämma och fika vid arenan i Brunnsparken. Brunnsparken
- 11.00 Mystik, magi och tokeri i en tidlös trolleriföreställning av Arkadia - känd från TV-programmet Mysteria. Rådhusorget
- 11.00 Gyckelgruppen Pest och Kolera presenterar - Den ostopparbara naturkatastrofen är tillbaka, med portabla massförstörelsevapen och pricksäkra galenskaper. Grässcenen, Kyrkparken
- 11.00 Medeltidsinspirerad mässa i S:t Laurentii kyrka

Söderköping
Vill du veta vad som händer i Söderköping?
Följ oss på:
soderkoping.se/turism
facebook.com/soderkoping
instagram.com/mittsoderkoping
Besök oss i infoboden på Hagatorget
Söderköpings Turistbyrå

BILJETT FÖR SÄLJNING
Biljetter köps online, soderkoping.se/evenemang eller på nedanstående försäljningsplatser.

Ramunderberget

1 Infobod/Biljettbod, Hagatorget
2 Infobod/Biljettbod, Brunnsparken

DROTHEMS KYRKA
Kyrkan är plats för konserter, drop-in-vigslar och -dop.

RÅDHUSTORGET
Aktiviteter för stora och små barn. Historiska sporter och vapen, kämpalekar, träkarusell och skapande verkstad.

WALLBERGSKA GÅRDEN, STORGATAN
En mysig stadsgård med speciella gyckelföreställningar.

KYRKPARKEN
Marknad, hantverkare/workshops samt underhållningsscenen "Grässcenen".

S:T LAURENTII KYRKA
Konserter, kyrkoäventyr, mässor och kröningsspel.

S:T LAURENTII FÖRSAMLINGSHEM
Föredragen hålls här, ett stenkast från kyrkan.

HAGATORGET
"Gästbudssal" med mat, dryck och underhållning. Infobod och biljettförsäljning.

BRUNNSPARKEN
Gästbudets arena med tornerspel och stora eldshower. Tältläger, prova-på-aktiviteter, ponnyridning och biljettförsäljning.

Ert lokala bevakningsföretag
Vi finns på plats under hela Gästabudet med väktare och släckningsutrustning.
LARM ASSISTANS
Ring 0121 - 26 70 00

FOTOGRAFER
Omslag: Martin Lundström
Övriga: Martin Wallberg, David Alexanderson, Simon Söderberg, Monica Stangel Läffvall, artisternas pressbilder.

Östgotadagarna i Söderköping

Under Östgotadagarna 2-3 september erbjuds en variation av aktiviteter, hantverk, gårdsbutiker, besöksmål, mat och utflykter över hela Östergötland och evenemanget lockar tusentals besökare till den östgötska landsbygden. Årets tema är berättelser. I Söderköping kan man bl.a. möta Britta-Cajsa på fattigstugan, åka på säl- och havsörnssfari, besöka skärgårdsmuseet, besöka Stegeborg, lyssna på spelmansträff på Korskullen eller på musik vid Affärn i Östra Ryd, gå på loppisar, köpa hantverk och pausa för fika på många ställen. Programmet finns att hämta på turistbyrån på Stinsen och på soderkoping.se/evenemang eller ostgotadagarna.se hittar du mer information.

Söderköpings Turistbyrå

Lilla Tidningens serie

Heidi Silfverclau

Korps

Välkommen till vår butik

Vi har ylletygger, linnetygger, garner, hantverk, och mer inom vikingatid och medeltid

Vi finns på Margaretagatan 47 på Fixområdet i gränden mellan Willys och Apoteket

www.korps.se

Tävla om en fotölj med pall från Möbelkompaniet genom att svara på följande fråga:

Inom vilken radie erbjuder Möbelkompaniet fri transport och montering?

- 1. Inom 5 km, Valdemarsviks samhälle
- X. Inom 5 mils avstånd Valdemarsviks kommun
- 2. Inom 10 mils avstånd

Skicka ditt svar senast den 25 oktober till:
info@lillatidningen.com
 eller posta till
 Lilla Tidningen
 Storgatan 7
 614 30 Söderköping

Föreläsningar under Gästabudet Lör 26.8 S:t Laurentii församlingshem

Kl 13.00 Så lade riddarna grunden för det moderna samhället
 fri entré **Per Frankelius**

kl 14.30 Musik & föredrag
 entré 60 kr De första trubadurerna
Lars Jonsson

Arr: Medeltidscentrum och NoMeMus i samarbete m Folkuniversitetet, Sensus, Region Östergötland

Tårtbuffé 150 kr/pers

Den 2-3 sep under Östgötadagarna kl 10-16
 Vanlig tårta och smörgåstårta
 Kaffe och saft ingår
 Passa på att spela minigolf

Välkomna till
Café Jägmästargården
 Söderköping

www.cafejagmastargarden.se

0761-38 31 56 • Söderköping

Välkommen att boka!

Gilla oss på

Tack för att du läser Lilla Tidningen!
 Nytt nummer ute den 25 november

Vad vill du läsa om i Lilla Tidningen?
 Tipsa oss gärna:
info@lillatidningen.com

Följ Lilla Tidningen på Facebook!

www.serander.se

Åke Serander

Mikael Karlsson

Din lokala
 mäklare i
 Söderköping

Funderar du på
 att sälja eller
 köpa bostad?

Välkommen till oss!

Serander

Fastighetsförmedling

Storgatan 7, Söderköping - 0121 219 20

Helens FÖR KÖRKORT

Dags att ta körkort?

Mer information och aktuella kursstarter hittar du på vår hemsida
www.helensforkorkort.se

Margaretagatan 1 Söderköping 0121-100 11

Nu kan du göra ditt **tryggaste** val i Söderköping

Ring oss på **0121-136 60** för ett första möte

soderkoping@alminia.se   www.alminia.se

Gästbudsdagarna i Söderköping

torsdag 24/8 - söndag 27/8

Lördag 26/8 KI 11:00-16:00
Drop-in-vigsel/dop i medeltida miljö i Drothems kyrka. Tag med hindersprovning!

Söndag 27/8 KI 11:00
Medeltidsinspirerad mässa i S:t Laurentii kyrka

Hela vårt program och mer information hittar du på vår hemsida:
www.svenskakyrkan.se/soderkoping

Telefon: 0121-358 00
www.svenskakyrkan.se/soderkoping

Svenska kyrkan SÖDERKÖPING S:T ANNA

"Välkomna till oss under Östgotadagarna"

Thorstorps Gård - Afternoon Tea och butik
Vänneberga Gård - Restaurang och gårdsbutik
Butiken på Landet - Kvalitetskläder för honom och henne
Fröö naturbeteskött - Kött och charkuterier från egna djur
Brådtom sluss - Slusscafé vid Göta kanal
Lanthen - Handplockad klassisk textil & andra ting

Ostgotalandet.se
Telefon 0706-926737

Det Lilla Hönshuset

DEN CHARMIGA GÄRDSBUTIKEN PÅ VIKBOLANDET

Under Östgotadagarna

den 2 och 3 sep kl 10-17
hälsar vi Er extra välkomna

Vi serverar då kaffe med hembakat och korv med bröd.
"Bengt i Lundby" visar sina fina nostalgitraktorer och fler utställare finns utanför butiken.

Ordinarie öppettider
tor - fre 14:00 - 18:00
lör 10:00 - 14:00

Varmt välkomna önskar Marie & Ninni

 www.detlillahonshuset.se • 0706-83 86 20

Rent, renare, Ecoboxrent!

Hållbar avloppsrening

Ecobox är ett minireningsverk för enskilt avlopp som överträffar de högsta reningskraven vi har i Sverige. Det är driftsäkert och ersätter såväl markbäddar som infiltrationer. Rent vatten i generationer ger både en trevligare närmiljö och ett ökat fastighetsvärde.

- ✓ Robust byggd för vårt nordiska klimat
- ✓ För normal och hög skyddsnivå
- ✓ Fritt från kemikalier
- ✓ Inbyggd bakterierening
- ✓ Svensk miljöteknik

För fastigheter med separat system för toalett erbjuder vi Ecotec BDT.

Återförsäljare

 Peter Wilhelmsson
011 198306
070 534 96 75

 ecotech
Svenskutvecklade reningsverk
www.ecot.se

VÄLKOMMEN TILL VÅR TAK- & FÖNSTERDAG 7/9 KL. 14-18 I BUTIKEN

KOM O PRATA TAK & FÖNSTER
VI BJUDER PÅ KORV MED BRÖD & KAFFE

 VI FÅR BYGGET ATT SNURRA

 MONTERAT

DJURBERGS

JÄRN • BYGG • FÄRG

Ågatan 4 SÖDERKÖPING Tel. 0121-120 20 www.djurbergs.se